PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 13 (5097)

TRST, torek 16. januarja 1962

Protestna nota italijanske vlade avstrijskemu zunanjemu ministru

Predsednik vlade Fanfani in Segni odpotujeta danes na obisk v London

Prvi ukrepi vlade v zvezi z zaključki preiskovalne komisije o Fiumicinu Rezultati 41 pokrajinskih kongresov KD: vodita Moro in Fanfani - Pismo južnotirolskih političnih kaznjencev o ravnanju izvršnih organov

(Od našega dopisnika)

RIM, 15. — Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri je Fanfani poročal o nedavnem obisku italijanskih državnikov v Maroku in o razgovorih, ki sta jih on in zunanji minister Segni imela z maroškimi državniki; poročilo je ministrski svet odobril. Nato je Fanfani poročal o obisku, ki ga bosta s Segnijem izvršila jutri in pojutrišnjem v Londonu, kjer se bosta razgovarjala z Mac Millanom in zunanjim ministrom lordom Homom; končno se je Fanfani zahvalil Segniju, Colombu in Rumorju, ki so poročali o delu evropskega sveta v Bruslju, in izrazil svoje zadovoljstvo nad doseženimi rezultati.

Ministrski svet je odobril razne ukrepe, med temi naj omenimo zakonski osnutek ministra Pelle, s katerim se pooblašča vlada, da more «revidirati in prilagoditi sedanjim zahtevam določbe o upravljanju z državno imovino in o splošnem državnem računovodstvu», da bi jih nato vskladili v enotnem besedilu zborniku. Na podlagi tega osnutka bo vlada morala predvsem poenostaviti upravne postopke in strogo urediti pogodbene odnose med državo in zasebniki; okrepiti budnost in nadzorstvo nad dohodki in izdatki države, pa tudi odgovornost državnih funkcionarjev in določiti organsko ureditev osrednjih in periferičnih upravnih funkcij v okviru širše decentralizacije. Ta ukrep je v zvezi z zaključki parlamentarne preiskovalne komisije o škandalu Fiumicino.

Na predlog Fanfanija so podaljšali za nadaljnjih pet let veljavnost določb, ki pooblaščajo državno upravo, da vključi nemški jezik kot izpitni predmet na natečajih za sprejem v javno službo, «da bi prilagodili potrebam dvojezičnosti poslovanje državnih uradov v bocenski pokrajini, ki imajo svojo pristojnost v vsej deželi Trentinski - Gornjem Poadižju».

Na predlog ministra za delo Sulla so odobrili zakonski osnutek, ki predvideva desetletni program graditve stanovanj za delavce in likvidacijo gradbene imovine INA-Casa; gre za 200 milijard, ki jih bodo izdali v ta namen v desetih letih. Hkrati je ministrski svet odobril povišanje plače s 1. februarjem, v višini 8.000 lir na mesec vsem podčastnikom, in vojakom v stalni vojaški službi, ki pripadajo vojski, mornarici in letalstvu, nato karabinjerjem, policijskim agentom, carinikom, gozdarjem, kaznilniškim čuvajem in gasilcem; vsemu poročenemu osebju policijskih sil pa so odobrili stanovanjsko doklado v višini 5.000 lir za one, ki prebivajo v občinah, ki imajo nad 250.000 prebivalcev, v višini 4.000 lir pa za one, ki prebivajo v ostalih občinah.

Preteklo soboto in nedeljo so bila predkongresna zborovanja KD v 40 pokrajinah in v Zahodni Nemčiji (za one pristaše KD, ki so tam na delu). V celoti so izvolili na teh pokrajinskih kongresih 304 delegate za bližnji kongres KD, ki se bo vršil 27. t. m. v Neaplju. Posamezne struje KD so prejele naslednje število delegatov: Fanfani, 89 delegatov; «dorotejci», 54; «morotejci», 53; «Moro-dorotejci», 30; Andreotti (skupno z nekaterimi bonomijevci), 28; sindikalisti «rinnovamento democratico», 17; «baza», 10; Scelba, 10; Tambroni, 8; Bonomi (kmetje), 2 (kar pomeni, da so glasovali kmetje v večini za kandidate «dorotejcev»); Pella, 2 in Gonella enega delegata. Iz tega izhaja, da imajo pristaši levega centra (Fanfani, «morotejci», «Moro-dorotejci», sindikalisti in «baza») 199 delegatov; «ljudski centrizem» (Scelba) 10 delegatov; desnica (Andreotti, Tambroni, Pella in Gonella), 39 delegatov; ostane še 54 «dorotejcev» (gre v glavnem za pristaše ministrov Colomba in Rumorja), ki sicer ne nasprotujejo odkrito levemu centru, ampak imajo nekatere pridržke glede sodelovanja s socialisti; na kongresu se bodo verjetno pridružili Moru in Fanfaniju. Odnos sil med levim centrom in desnico je torej 5:1.

Prihodnjo soboto in nedeljo se bodo vršili še preostali pokrajinski kongresi KD, toda odnos sil med levim centrom in desnico se po vsej verjetnosti ne bo bistveno spremenil.

Odnosi med Italijo in Avstrijo so se spet nekoliko zaostrili, ker so italijanski obmejni organi zavrnili na Brennerju avstrijskega socialističnega poslanca Ruperta Zechtla, ki se je nameraval udeležiti pogreba Antona Gostnerja pri Sv. Andreju (Brixen) skupno z uradno tirolsko delegacijo, v kateri je bil tudi guverner Tschiggfrey in predsednik VP Wallnofer. Vsi so imeli službeni potni list. Italijanske oblasti zatrjujejo, da je Zechtl aktivist znane tirolske nacionalistične organizacije Berg-Isel-Bund, ki je soodgovorna za «protitalijansko dejavnost». V znak protesta proti takemu ravnanju, ostala dva člana uradne delegacije nista hotela sama na pogreb Gostnerja, ki je umrl v sodnijskih zaporih, kjer so ga pridržali od preteklega maja v zvezi s terorističnim dejavnostjo v bocenski pokrajini.

Spričo dejstva, da so nekateri člani avstrijske vlade izjavili, da je Gostner podlegel posledicam ravnanja policijskih organov, je italijanska vlada protestirala pri avstrijskem zunanjem ministru Kreiskemu, češ da avstrijska vlada izkorišča okoliščino, da italijanska vlada ne more dati nobene izjave, dokler je v teku preiskava glede primera Gostner (sodna oblast je namreč imenovala posebno komisijo zdravnikov, v kateri je tudi prof. Labes, direktor zavoda za pravno medicino iz Muenchena), ki je izjavil, da so mu dali na razpolago «vse potrebne elemente»; Scelba pa je izjavil, da bodo strogo kaznovali morebitne krivce.

Kreisky je odgovoril italijanskemu veleposlaniku Martinu, da «najodločneje zavrača stališče italijanske vlade» in omenil, da imajo avstrijske oblasti gradivo, ki «hudo bremeni italijanske izvršne organe»; hkrati izraža upanje, da bo italijanska vlada imenovala čimprej preiskovalno komisijo, da bi razčistila to zadevo; na koncu Kreisky izraža svoje začudenje nad ravnanjem obmejnih organov s svetnikom tirolske deželne vlade Zechtlom in prosi italijanskega veleposlanika, naj mu čimprej sporoči razloge za ta ukrep.

Politični kaznjenci v trentinskih in bocenskih zaporih so preteklo soboto proglasili gladovno stavko; v pismu, ki so ga poslali južnotirolskim časopisom, pravijo, da so za čeli z gladovno stavko, ker sta Hoefler in Gostner že umrla «zaradi mučenja policije. Mnogi drugi politični kaznjenci se nahajajo iz istega razloga, v zelo zaskrbljajocem stanju. Ponovna zahteva predsednika SVP in predsednika pokrajinskega odbora dr. Magnaga po imenovanju parlamentarne preiskovalne komisije je ostala brez uspeha». Pismo se zaključuje z zahtevo, da naj mednarodna komisija izvede preiskavo o stanju političnih kaznjencev v bocenskih in trentinskih zaporih.

Gladovna stavka političnih kaznjencev se je vršila včeraj, danes pa so baje spet sprejeli hrano.

A. P.

—«»—

CAPE CANAVERAL, 15. — Danes so v Cape Canaveralu spustili balon - satelit «Echo II» s premerom čez 70 metrov na vesoljski polet. Poskus je uspel samo deloma. Balon je bil spravljen v notranjosti kapice rakete «Thor» in pri višini 1.600 km ga je zagnalo iz kapice. Ko pa se je začel avtomatično polniti, je eksplodiral.

Sporazum šestih v Bruslju o prehodu v drugo fazo skupnega tržišča

Sporazum je sedaj v glavnem le na papirju, in sledila bodo še težavna pogajanja - Angleški tisk poudarja, da nastaja sedaj vprašanje konkurence med šestimi in ostalimi zahodnimi državami

BRUSELJ, 15. — Po 23 dneh pogajanj in po zadnji dolgi seji, ki je trajala od 9.30 v soboto do 5.30 v nedeljo zjutraj, so zunanji in kmetijski ministri držav članic zahodno-evropskega skupnega tržišča sporočili, da so se sporazumeli o skupni kmetijski politiki, in sicer o prehodu v drugo fazo izvajanja določil skupnega tržišča. Francoski zunanji minister de Murville je sporočil, da morajo sporazum o začetku druge faze odobriti tudi vlade držav članic.

V glavnem določa sporazum, da se bodo po ratifikaciji začeli izvajati naslednji ukrepi: 1. Znižanje carinskih pristojbin v notranjosti držav skupnega tržišča za 30 odstotkov za kmetijske pridelke in za 40 odstotkov za industrijske proizvode. Sklep za morebitno nadaljnje znižanje za pet odstotkov za kmetijske pridelke in za 10 odstotkov za industrijske proizvode, bo sprejel svet ministrov. 2. Ukinitev industrijskih kontingentov za izmenjavo blaga. 3. Države članice bodo uvedle skupno carinsko pristojbino do držav nečlanic skupnega tržišča eno leto pred že določenim rokom. To so ukrepi, ki bodo takoj začeli veljati.

Sprejeti so bili tudi drugi ukrepi, ki pa se tičejo načelnega sporazuma in ki se bodo začeli izvajati šele po nadaljnji diskusiji in nadaljnjih sklepih. To so: program za izenačenje mezd za ženske z moškimi; pravice raznih podjetij, da svobodno poslujejo na katerem koli delu ozemlja skupnega tržišča ne glede na pripadnost tej ali oni državi; svoboda izseljevanja; liberalizacija plačil, ki so vezana na pretakanje kapitala, ne da bi upoštevali sedanje omejitvene določbe, ki veljajo v posameznih državah.

Italijanski zunanji minister Segni bere izjavo ob svojem povratku v Rim iz Brusija. Z njim so minister za industrijo Colombo (levo) in minister za kmetijstvo Rumor

Sporazum pomeni tudi nov način poslovanja organizmov skupnega tržišča. V drugi fazi, ki stopi sedaj v veljavo, je določeno, da se ukine določba o soglasnosti za razne sklepe, s čimer se ukine pravica veta. Svet ministrov skupnega tržišča bo sedaj sklepal na podlagi kvalificirane večine: 12 glasov od skupnih 17, s tem da bodo imele Francija, Zahodna Nemčija in Italija vsaka štiri glasove, Belgija in Nizozemska vsaka dva, Luksemburg pa enega. Francija se je torej odrekla zahtevi, naj ostane še v veljavi pravica veta.

Razpravljali so tudi o ustanovitvi avtonomnega finančnega sklada za finansiranje del za preustroj kmetijstva v državah članicah. Sklenili pa so, da bodo dodeljevali izkupiček carinskih tarif skupnemu proračunu. Glede tega je Italija popustila, ker je zahtevala takojšnjo ustanovitev omenjenega sklada. Z včerajšnjim sporazumom niso še končane težave med šestimi, in nadaljevati se bodo morala pogajanja o trgovinskih določbah še za številne druge proizvode.

Jasno je, da vladni tisk v šestih državah članicah poudarja pod velikimi naslovi uspeh pogajanj in «zgodovinski pomen» sklepov. Vendar pa se slišijo tudi nasprotni glasovi. Zahodnonemški minister za kmetijstvo Schwarz je izjavil, da ne more še izreči mnenja o posledicah, ki jih bo sporazum imel za nemško kmetijstvo in za nemške potrošnike. Pripomnil je, da je treba rezultate še skrbno proučiti in jih oceniti, ker bo uresničenje skupne kmetijske politike močno vplivala na strukturo in tudi na sam obstoj nemškega kmetijstva.

Francoski list «Le Figaro» pravi, da s sporazumom ni končana faza težav, ker so te še številne in velike. Se posebno ostane odprto vprašanje odnosov med evropsko gospodarsko skupnostjo in državami nečlanicami, ker da nikakor ne sme priti do tekmovanja, sporov in še manj do carinske vojne med državami zaveznicami. List pravi, da sklepi pomenijo, da se bo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Fašisti nadaljujejo pokole nad nezaščitenimi Alžirci

FLN je prisiljen z enakimi ukrepi nastopati proti tej dejavnosti spričo sodelovanja med OAS in francosko vojsko - Poziv sto francoskih osebnosti za skupen nastop, da se zapre pot fašizmu

ALŽIR, 15. — Francoski ultrasi nadaljujejo divjaške napade na Alžirce, zlasti v Alžiru in Oranu. Alžirci reagirajo na to nasilje, kakor morejo. Medtem pa se pričakuje, da bo alžirska osvobodilna fronta v kratkem začela izvajati svoj načrt za odločen boj proti fašistom, pripadnikom OAS.

V soboto in nedeljo je bilo med raznimi atentati v vsej Alžiriji 50 mrtvih in 116 ranjenih. Po trditvah francoskih uradnih krogov in agencij je bilo od začetka leta v vsej Alžiriji 236 mrtvih in nad 500 ranjenih. Samo v Oranu je bilo v zadnjih 48 uraih 23 mrtvih. Povprečno računajo, da je bil izvršen en atentat vsakih trideset minut.

Tem atentatom so danes sledili novi z večjim številom mrtvih in ranjenih. OAS, ki je do nedavnega izvrševala ločene atentate, je uvedla sedaj novo taktiko. Fašistični komandosi se vozijo z veliko brzino z avtomobili po ulicah in streljajo z brzostrelkami proti kavarnam, restavracijam in prenočiščem, ki so last Alžircev. Jasno je, da alžirska osvobodilna fronta odločno reagira. V Oranu se zdi, da so v nekaterih trenutkih fašisti pravi gospodarji, ker policija redkokdaj nastopi.

Alžirska tiskovna agencija javlja, da so skupine Alžircev v zadnjih dveh dneh umorile 73 fašističnih in kolonialnih agentov. Ista agencija poudarja sklep alžirske vlade o borbi proti OAS in pripominja, da je ta sklep popolnoma upravičen spričo dejanskega sodelovanja med fašističnimi skupinami in francoskimi silami v Alžiriji. Agencija poudarja, da so zločini, izvršeni včeraj in danes, še posebno hudi.

Danes popoldne so fašisti v Oranu uprizorili nove incidente in začeli vsevprek napadati Alžirce. Tudi oddelki vojske so ob podpori oklepnih vozil streljali na številne hiše zatrjujoč, da so od tu streljali na Francoze.

Ultrasi so davi ubili v Oranu poštnega ravnatelja, ki je bil golist in je dobil večkrat grozilna pisma.

V Lillu v Severni Franciji je danes zjutraj eksplodirala plastična bomba v restavraciji prenočišča za univerzitetne študente. Bomba je povzročila mnogo škode, ni pa bilo žrtev.

Preteklo noč so ultrasi izvršili atentate proti stanovanjem treh poslancev. Prvi je bil izvršen v Montpellieru pred stanovanjem bivšega ministra in poslanca MRP Coste-Floreta, drugi v Bordeauxu proti stanovanju socialističnega senatorja Peridiera, tretji tudi v Bordeauxu proti stanovanju golističnega poslanca Dalbosa. Škoda je velika, toda nobene žrtve.

V Parizu je okoli sto osebnosti, ki so svoj čas sodelovale v odporniškem gibanju v Franciji in prekomorskih ozemljih, podpisalo manifest, v katerem pozivajo vse člane bivšega odporniškega gibanja, naj se združijo in skupno javno nastopijo, ker njihova združitev lahko služi za zgled in spodbudo mladini, ki ljubi svobodo, in vsem državljanom, ki so odločeni, da onemogočijo dejavnost OAS in njihovih sokrivcev.

Poziv dodaja, da so v vrstah OAS številni bivši podporniki nacizma. Podpisniki zahtevajo, naj se stori vse mogoče, da se onemogoči dejavnost teh hujskačev na državljansko vojno. Manifest poudarja, da bi vsako popuščanje lahko samo odprlo pot fašizmu.

—«»—

Nadaljevanje zasedanja OZN

NEW YORK, 15. — Danes se je začel drugi del zasedanja skupščine OZN. Bolgarska in poljska delegacija sta predložili resolucijo, ki zahteva diplomatske in gospodarske sankcije proti Portugalski, dokler ne bo ta izvajala vseh resolucij Varnostnega sveta in glavne skupščine v zvezi z Angolo. Resolucija poziva vse države, naj Portugalski odklonijo vsako pomoč in tudi dobavljanje orožja, portugalsko vlado pa poziva, naj takoj napravi konec kolonialni vojni v Angoli in naj prizna tamkajšnjemu ljudstvu pravico do samoodločbe.

Portugalski delegat je zagovarjal akcijo svoje vlade v Angoli in je nato zapustil dvorano. Govoril je še brazilski delegat, nakar je bila seja odložena na jutri zvečer.

Novoletni sprejem novinarjev v tajništvu CGIL

Novella o delovanju CGIL v lanskem in letošnjem letu

Spričo vstopa skupnega evropskega tržišča v drugo obdobje bo nujno potrebna koordinacija vseh evropskih sindikatov za borbo proti politiki monopolov

RIM, 15. — Tajništvo CGIL je danes priredilo domačim in tujim novinarjem tradicionalni novoletni sprejem, na katerem je generalni tajnik Agostino Novella govoril o sindikalni aktivnosti v preteklem letu in o akcijskem programu za prihodnje leto. Med drugim je povedal, da je bilo lani obnovljenih 47 vsedržavnih delovnih pogodb, ki zadevajo 2.700.000 delavcev. Ko je govoril o znani vsedržavni kmetijski konferenci, je dejal, da je morala vlada upoštevati pritisk, ki ga izvajajo kmečke množice in pristati na nekatere njihove zahteve. Za tako imenovano «trikotno konferenco» o poklicni izobrazbi pa je dejal, da je razočarala splošna pričakovanja in se je končala z razpravo o splošnih smernicah dodatnega in izrednega načrta za poklicno izobrazbo brezposelnih delavcev, kar nikakor ne ustreza potrebam na tem področju.

O volitvah v notranje tovarniške komisije je povedal naslednje podatke: v 2.898 podjetjih, z milijonom in pol nameščencev, jih je volilo za CGIL 55,19 odst., za CISL 28,01 odst. in za UIL 9,01 odst. To pomeni, da se je v primerjavi s prejšnjimi volitvami odstotek volivcev za CGIL dvignil za 0,56 odst., odstotek za CISL pa se je znižal za 1,12 odst., medtem ko se je odstotek volivcev za UIL nekoliko dvignil.

Glede vprašanja zvišanja mezd, je Novella dejal, da je stanje še daleč od tistega, katerega bi hotela CGIL doseči. Dejanski zaslužek delavstva se je dvignil od leta 1960 do 1961 od 3 do 4 odst., toda še vedno je razlika med vrednostjo dela in realnimi mezdami velika, tako da je Italija v tem pogledu na repu civiliziranih držav.

Zato je glavni smoter sindikalnega gibanja doseči bistveno zvišanje mezd in plač. Glede jamstva minimalnih plač pa je dejal, da se bo to vprašanje lahko rešilo samo z izvajanjem člena 39 republiške ustave. Zato je potrebno podaljšati veljavnost zakona «erga omnes», ki je zapadel 4. januarja, hkrati, pa je treba pohiteti z delom za izvajanje člena 39.

Novella je nato poudaril nujnost rešitve vprašanja povišanja minimalnih pokojnin na 15.000 lir mesečno.

V nadaljevanju svoje razlage je nato poudaril, da so gospodarski programi CGIL različni od programov strank, kar pa ne pomeni, da se CGIL ne sme zanimati za gospodarsko politiko strank in je zato pripravljeno podpirati tiste dele programov in pobud političnih gibanj, ki sindikatom odgovarjajo, pri čemer pa se ne sme istovetiti akcija sindikatov s programi in pobudami strank.

V zadnjem delu svojega govora je Novella govoril o 5. kongresu Svetovne sindikalne zveze v Moskvi. Dejal je, da se je italijanski tisk premalo zanimal za samokritična stališča delegatov CGIL, zlasti kar se tiče nezadostne solidarnostne akcije evropskih sindikatov v prid tistih narodov, ki se borijo proti kolonializmu za nacionalno, gospodarsko in politično neodvisnost.

Končno je omenil tudi prehod Skupnega evropskega tržišča v drugo obdobje, pri čemer je poudaril, da bo ta prehod povzročil nove oblike proizvajalne in finančne integracije med monopoli, ki ustvarjajo pogoje ekonomski politiki posameznih držav in ki bodo povzročili kritična stanja v njihovem ustroju. To pa pomeni, da bodo morali v novem položaju sindikati opustiti sedanjo ostro medsebojno razdvojenost. «Samo samostojna in koordinirana akcija vseh evropskih sindikatov», je poudaril Novella, «in uresničenje tesnega sodelovanja s sindikati nerazvitih držav, ki so odvisne od Skupnega tržišča, predstavlja lahko podlago za napad proti monopolistični politiki in proti njeni napadalnosti».

Kennedy napovedal nov razgovor Thompson-Gromiko

WASHINGTON, 15. — Ameriški predsednik Kennedy je na današnji tiskovni konferenci izrazil upanje, da bosta Indonezija in Nizozemska mirno rešili spor o Zahodni Novi Gvineji.

Predsednik je napovedal, da se bo ameriški poslanik v Moskvi Thompson znova sestal z Gromikom in se z njim razgovarjal o Berlinu. Ni pa hotel govoriti o rezultatu dosedanjih razgovorov.

O sporazumu v Bruslju med skupnim tržiščem in ameriško vlado je Kennedy izjavil, da je «na splošno zadovoljiv».

O konferenci v Punta del Este je predsednik izrazil upanje, da bo moč dobiti večino, «da se bodo lahko uprli levičarski diktaturi, ki vlada na Kubi».

V petek bo Kennedy odšel v New York, kjer se bo sestal z glavnim tajnikom OZN U Tantom in s Stevensonom.

—«»—

Včeraj na Reki

Pogreb devetih mornarjev s potopljene ladje «Šabac»

REKA, 15. — Danes popoldne so na Reki in v okoliških vaseh pokopali posmrtne ostanke devetih ponesrečenih mornarjev jugoslovanske trgovske ladje «Sabac», ki se je pred dnevi po trčenju z neko britansko ladjo potopila v Rokavskem prelivu. Pogreba se je udeležilo več tisoč prebivalcev z Reke in iz okoliških vasi.

V Kostreni blizu Reke, kjer se je pred leti potopila ladja «Igrane», so vrgli v morje 11 vencev in na ta način izkazali zadnjo čast enajstim ponesrečenim mornarjem ladje «Sabac», katerih posmrtnih ostankov doslej še niso našli.

—«»—

PARIZ, 15. — Jutri se bodo obnovila francosko-tunizijska pogajanja o Bizerti. Nocoj je predsednik francoske vlade Debre sprejel v zunanjem ministrstvu tunizijskega državnega tajnika Ladghama, ki bo vodil tunizijsko delegacijo.

Vojaški nastop proti Gizengi ki je sedaj v hišnem zaporu

Ob udeležbi polovice poslancev so izglasovali resolucijo proti Gizengi - Moskovska «Pravda» piše o angleško-ameriškem načrtu za postavitev Konga pod zaupno upravo

LEOPOLDVILLE, 15. — Predstavnik Združenih narodov je sporočil, da je podpredsednik osrednje kongoške vlade Antoine Gizenga v hišnem zaporu v Stanleyvillu. Dodal je, da so davi ujeli 300 žandarjev, ki so ostali zvesti Gizengi. Kongoška tiskovna agencija je javila, da je med boji, ki so se bili vneli med Gizengovimi žandarji in vojsko, ki ji poveljuje general Lundula, padlo 25 oseb. Predstavnik OZN pa je izjavil, da je padlo samo 14 vojakov. Pripomnil je, da čete generala Lundule obvladujejo položaj v Stanleyvillu. Zatrjuje se, da je skušal Gizenga priti z delom svojih vojakov v pokrajino Kivu, da pa so vojaki generala Lundule zaprli pot in mu onemogočili odhod. Zvedelo se je tudi, da so te dni aretirali več vojaških osebnosti. V političnih nacionalističnih krogih v Leopoldvillu so zaskrbljeni zaradi teh spopadov in poudarjajo, da je tuje vmešavanje prišlo do izraza prav v trenutku, ko bi se morale nacionalistične sile združevati, ne pa obratno.

Poslanska zbornica osrednje kongoške vlade je danes odobrila resolucijo, ki obsoja Gizengo. Toda za resolucijo ni glasovala večina poslancev, če se računa, da jih je bilo od skupnih 137 navzočih samo 72, in da je eden glasoval proti, štirje pa so se vzdržali. Poslanci so opravičili svoje glasovanje s tem, da se Gizenga ni vrnil v Leopoldville v 48 urah, kakor je parlament zahteval z resolucijo od 8. januarja. Nekateri poslanci so celo zahtevali, naj se Gizengi odvzame parlamentarna imuniteta. Drugi so pa trdili, da to ni potrebno, češ da je Gizenga zagrešil zločin upora. Gizenga je včeraj brzojavil Aduli in mu sporočil, da se misli vrniti v Leopoldville v soboto.

Adula in tisti, ki delujejo za njim, bo sedaj verjetno deloval na podlagi te resolucije parlamenta, čeprav se večina poslancev, ni udeležila seje. Baje so vsi ti poslanci pristaši Gizenge. V nekaterih krogih se že govori, da bo Adula odredil aretacijo Gizenge, ki je sedaj v Stanleyvillu pod stražo sil OZN. Znano je, da je Gizenga odklonil prihod v Leopoldville, ker se osrednja vlada ni držala sklepov sporazuma z njim in ni izpolnila nekaterih važnih sklepov, zlasti kar se tiče akcije proti Combeju. Z druge strani je tudi znano, da so številni ameriški funkcionarji naravnost povedali, da je treba Gizengo eliminirati iz političnega življenja Kon-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Spopad med vojnimi ladjami Indonezije in Nizozemske

Poziv U Tonta obema vladama, naj mirno rešita spor

HOLLANDIA, 15. — Nizozemsko pomorsko poveljstvo v prestolnici Zah. N. Gvineje je sporočilo, da je prišlo danes do spopada med nizozemskimi in indonezijskimi vojnimi ladjami ob obalah Zahodne Nove Gvineje. Poveljstvo pravi, da sta bili potopljeni dve indonezijski torpedovki, tretja pa je zbežala. Predstavnik omenjenega poveljstva je pripomnil, da se zdi, da so «preprečili indonezijski poizkus izkrcanja». Dodal je, da so prvotno na podlagi opazovanj menili, da gre za veliko število indonezijskih ladij in so začeli streljati. Pozneje so ugotovili, da gre samo za eno ladjo, ki so jo potopili. Pozneje so potopili še eno ladjo. Predstavnik je dalje izjavil, da pri spopadu ni sodelovalo nobeno indonezijsko letalo.

V Haagu zatrjujejo, da se bo nizozemska vlada sestala na posvetovanje in razpravljala ali naj predloži zadevo Varnostnemu svetu. Nizozemska vlada je zanikala trditve, da nameravajo izseliti nizozemsko prebivalstvo z Zahodne Nove Gvineje.

Iz Djakarte poročajo, da je general Suharto, ki je vrhovni poveljnik za akcijo za osvoboditev Zahodne Nove Gvineje, odpotoval davi v Makasar na južnem delu otoka Celebes. Nizozemski tisk poroča, da se je na južnem delu tega otoka zbralo pet divizij prostovoljcev.

Glavni tajnik OZN U Tant je poslal enaki brzojavki indonezijskemu predsedniku Sukarnu in nizozemskemu ministrskemu predsedniku De Quayu. V brzojavkah ju poziva, naj skušata obe vladi najti sporazumno rešitev o Zahodni Novi Gvineji. U Tant izraža zaskrbljenost zaradi poročil o spopadu med nizozemskimi in indonezijskimi vojnimi ladjami.

DANES

Glavna novica včerajšnjega dneva je aretacija Lumumbovega naslednika Antoina Gizenge, za katerega je predstavnik OZN sporočil, da je v hišnem zaporu v Stanleyvillu. Aretacija je nezakonita, ker Gizenga ni samo podpredsednik vlade, temveč tudi poslanec, kateremu mora pred aretacijo parlament z večino glasov odvzeti imuniteto. Izdajalec kongoške neodvisnosti Combe pa je seveda na svobodi. Gre torej za novo zmago kolonialistov nad unezrelimi Kongožani».

Druga novica prihaja iz Zahodnega Iriana, kjer so se baje spopadle indonezijske vojne ladje z nizozemskimi, pri čemer sta bili potopljeni dve indonezijski torpedovki. Generalni tajnik OZN U Tant je poslal predsednikoma obeh držav brzojavko, naj sporazumno rešita spor.

Tretja novica pa je tista, o kateri smo včeraj ves dan poslušali velike hvalospeve po radiu: o sporazumu šestih držav za prehod v drugo obdobje evropskega skupnega tržišča. Sporazumeli so se: da bodo znižali carinske pristojbine za 30 odstotkov za kmetijske pridelke in za 40 odstotkov za industrijske proizvode, da bodo ukinili industrijske kontingente za izmenjavo blaga, in končno da bo vseh šest držav uvedlo skupno carinsko pristojbino do držav nečlanic.

Brez dvoma gre za važen sporazum, katerega izvajanje pa ne bo brez posledic in težav. Eno je gotovo: da bo omogočil povezovanje evropskih monopolistov in da bo moralo delavstvo šestih držav koordinirati svojo borbo proti njim — kot je poudaril včeraj glavni tajnik CGIL.

Končno še vsakdanja — toda tokrat bolj tragična kot navadno — vest iz Alžirije: 50 mrtvih in 116 ranjenih; OAS je začela uporabljati novo taktiko s komandosi, ki se vozijo z veliko brzino v avtomobilih po mestu in streljajo z brzostrelkami proti lokalom, ki so last Alžircev; seveda Alžirci ne držijo križem rok in so samo v zadnjih dveh dneh pobili 73 fašističnih in kolonialnih agentov.

Glavna domača novica pa je rezultat 40 pokrajinskih demokristjanskih kongresov, na katerih so izvolili 304 delegate za neapeljski kongres, ki bo 27. t. m. sklepal o levem centru: odnos med delegati struj (Moro, Fanfani, Rinnovamento, Baza itd.), ki zagovarjajo levi center, in delegati struj, ki mu nasprotujejo, je pet proti ena. Ta rezultat pomeni da se bo neapeljski kongres torej zelo verjetno izrekel za politiko levega centra, ker rezultati volitev delegatov na preostalih trideseti pokrajinskih kongresih ne bodo mogli tega razmerja bistveno spremeniti.

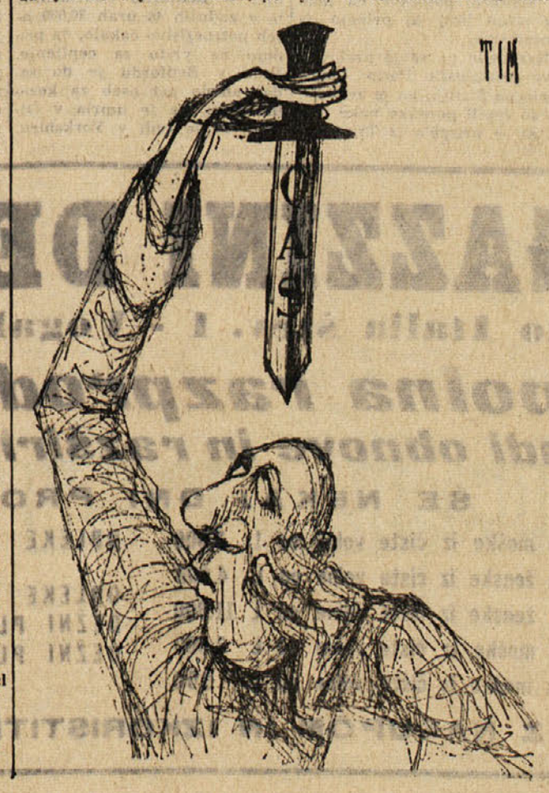

Spor za Zahodni Irian

Brez dvoma je svojevrsten absurd, da je portugalsko cesarstvo v Indiji preživelo «Indian Raj», mogočno tvorbo britanskega imperija. Britanski vojaki so se umaknili iz Indije leta 1947, Francozi so se poslovili od «svojega» Pondicheryja nekaj let pozneje, Portugalci pa so se držali v Goi do decembra 1961. Njihovi trije klini: Goa, Damao in Diu so kljubovali vsem viharjem dvajsetega stoletja, preživeli so vse uragane v Aziji in Afriki, toda zobje portugalskega imperija so se že dalj časa majali; sedaj je izpadel prvi.

Zdaj na indijskih tleh ni več ne enega tujega vojaka, le na skrajnem severu, v Ladaku, že na strehi sveta, drži jo Kitajci nekaj deset tisoč kvadratnih kilometrov indijskega ozemlja. Ta spor za nenaseljene in v večni led vkovane planote Karakoruma se je v zadnjih dvanajstih mesecih prej zaostril kot omilil. Indijska vlada se glede meje na severu, na Himalaji, sklicuje na Mac Mahonovo linijo, ki je pa pekinška vlada ne priznava.

Še večji absurd, kot so bile portugalske bodice, pa je to, da je največji otok Indonezijskega arhipela — Nova Gvineja še vedno pod nizozemsko upravo in da se haaška vlada resno ukvarja z načrtom, da bi ustanovili v Zahodni Novi Gvineji «samostojno» državo Papuo. S tem naj bi postavili Indonezijo pred izvršeno dejstvo. Haag je sicer od teh načrtov že nekoliko odstopil, vendar se v Djakarti zavedajo, da je bil to le taktičen umik in da ima Haag v rezervi kak drug načrt. Le poglejmo, kakšen je bil barometer nizozemsko-indonezijskih odnosov od leta 1945 dalje!

Dne 17. avgusta 1945, šestnajst dni pred podpisom japonske kapitulacije na neki ameriški križarki, je dr. Ahmed Sukarno proglasil v Bataviji (Djakarti) neodvisnost Indonezije. S tem so se zrušili v prah vsi načrti Nizozemske, da bi svojo oblast nad bogatimi otoki nekdanje Nizozemske Vzhodne Indije, kakor se je Indonezija še imenovala pred vojno, podaljšala vsaj za deset let, če ne že za celo generacijo.

Indonezijci so zahtevali popolno neodvisnost, niso se mogli zadovoljiti z obljubami o popolni avtonomiji v okviru nizozemsko-indonezijske unije,

Toda uradna Nizozemska ni niti po končani vojni hotela razumeti nacionalno-osvobodilnega boja in revolucionarnega procesa, ki je zajel tako velik del Azije — Vietnam, Kitajsko, Indijo, pa tudi Burmo in Ceylon. Haaška vlada je sicer z Linggadjatskim sporazumom (15. XI. 1946) de iure priznala neodvisnost Indonezije, vendar pa to ni bilo priznanje de facto, saj je skušala mlado in nekonsolidirano republiko takoj izolirati od ostalega sveta, hkrati pa jo tudi razbiti na več samostojnih državic.

Že naslednje leto, 1947. leta, so Nizozemci začeli prvo vojaško akcijo proti mladi republiki in dejansko omejili ozemlje le-te na osrednjo Javo in južni del Sumatre. Konec leta 1948 so začeli drugo operacijo, zasedli so Jogjakarto in zajeli Sukarna, Hatto in več ministrov. To je bil vrhunec drame, ki jo je doživela Indonezija. Seveda so morale nizozemske oblasti že kmalu nato izpustiti člane indonezijske vlade.

Vendar pa so v Haagu že naslednje leto uvideli, da so izgubili igro. Ze sredi 1949. leta so se morale nizozemske čete umakniti iz Jogjakarte, decembra istega leta pa je nizozemska vlada na konferenci za okroglo mizo v Haagu svečano priznala suverenost Federativne republike Indonezije, a v okviru Nizozemsko-Indonezijske unije. Federacija in unija, to je bila koncesija, ki jo je morala oslabljena Indonezija plačati za svojo neodvisnost. Pet let pozneje, leta 1954, pa je Djakarta razveljavila pogodbo o uniji.

Djakarta in Haag sta se leta 1949, ko se je Nizozemska odrekla suverenosti nad Indonezijo, sporazumela, da se bo vprašanje Zahodnega Iriana (Zahodne Nove Gvineje) rešilo naknadno, s pogajanji. Vendar to vprašanje še do danes ni rešeno, nasprotno, Haag želi postaviti Indonezijo in s tem vso svetovno javnost, pred «fait accompli», in rešiti to vprašanje enostransko — s proglasitvijo države Papua.

Vendar se Indonezija Zahodnemu Irianu ni odrekla — in se mu tudi ne more. Res je, Papuanci ne razumejo indonezijskega jezika — «bahasa indonesia» — vendar imajo desetkrat več skupnega z Javo in drugimi otoki kot pa z deželo ob Renu.

Djarkarta skuša rešiti to vprašanje na miren način, tako kot je tudi Indija uredila svoj spor s Francijo zaradi nekdanjih francoskih faktorij na indijskih tleh. In Pondichery, nekdanja galska kolonija na indijski Koromandijski obali, je postal celo francosko izložbeno okno sredi Indijskega oceana.

Indonezija se v opravičilo svojih zahtev sklicuje predvsem na historične momente; indonezijska vlada poudarja namreč, da je bivša Nizozemska Vzhodna Indija obsegala tudi Zahodno Novo Gvinejo, deželo, ki se na nizozemskih kartah sedaj imenuje Zahodna Papua, na indonezijskih zemljevidih pa Zahodni Irian. — Poleg Zahodnega imamo tudi Vzhodni Irian, ki je kot bivša nemška kolonija in poznejši mandat Društva narodov pod britansko zaupniško upravo.

Razen Zahodnega Iriana, Severnega Bornea (ta otok se imenuje v indonezijščini Kalimantan) in dela Timorja so vsi indonezijski otoki pod eno streho. Res je, severni del Bornea (Sarawak, Brunei in Sabah) pod britansko oblastjo, čez leto ali dve pa bo najbrž postal del Velike Malaje-Malezije, vendar Indonezija še ni priglasila svojih eventualnih pravic do tega dela Bornea. Tudi vzhodni del Timorja je pod portugalsko upravo, toda Djakarta ga ni zahtevala.

Indonezija uveljavlja svoje pravice le do tistih otokov, ki so bili pod jurisdikcijo Nizozemske — ne pa pod britansko oz. portugalsko upravo. Le to, kar je obsegala Nizozemska Vzhodna Indija. Indonezija bi z lahkoto, če govorimo odkrito, zasedla tistih 22.000 kvadratnih kilometrov, kolikor meri portugalski del Timorja in osvobodila 600.000 otočanov, vendar meni, da je Zahodni Irian tisto ozemlje, ki mu mora posvetiti največ pozornosti.

V zadnjih tednih, odkar se je vprašanje Zahodnega Iriana pojavilo na prvih straneh svetovnega tiska, smo bili priče dramatičnih razpletov. V Djakarti so že ustanovili operativni štab za osvoboditev Zahodnega Iriana, indonezijska mornarica je začela prve manevrske operacije v bližini Moluških otokov, le dan ali dva vožnje od Zahodnega Iriana, sem sodi tudi samozavestna izjava Sukarna na Celebesu, da se bo Zahodni Irian že letos vrnil v naročje Indonezije.

Predstavnik haaške vlade pa je izjavil, da Nizozemska več ne vztraja pri zahtevi, da mora Indonezija priznati pravico Papuancev do samoodločbe, preden bi se začela pogajanja. Toda to je bila le poteza, ki naj da Nizozemski pri eventualnih pogajanjih nekaj začetnih prednosti — ne pa koncesija. Predsednik Sukarno je na Celebesu izjavil, da «je Indonezija pripravljena pogajati se le o prenosu suverenosti nad Zahodnim Irianom». «Brez tega pogoja se ne bomo pogajali», je opozoril. V Djakarti pa je zunanji minister Subandrio, ko je interpretiral to izjavo, zanikal, da Indonezija grozi Nizozemski.

Lok je napet, vendar ne toliko, da ne bi mogel še popustiti. Vendar pa je le malo verjetno, da bi lahko Indonezija sedaj, ko se je že tako močno angažirala, popustila od svojih zahtev.

Po dvanajstih letih neuspešnih pogajanj, pravzaprav zavlačevanj, so morali v Djakarti ugotoviti, da je Haag v načelu in dejansko proti pogajanjem. Prišli smo v slepo ulico, iz katere na videz ni izhoda.

Nizozemska ima de facto oblast nad Zahodnim Irianom in njenim prebivalstvom — 750.000 Papuancev. Obljubila jim je avtonomijo, v bližnji bodočnosti pa celo pravico do samoodločbe, toda domačini so na zelo nizki razvojni stopnji, zato bo po mnenju samih Nizozemcev dekolonizacija trajala kar 5—10 let. Samoodločba bi bila zato brez prave vrednosti, saj bi Nizozemci še vedno ostali v deželi.

V Djakarti pa se sklicujejo na argument, da je Zahodni Irian historično, geografsko in etnografsko del Indonezijskega otočja in da je bil že v 14. in 15. stoletju sestavni del javanskega cesarstva. Nizozemci zatrjujejo, da so ti momenti preveč povečani, hkrati pa opozarja na razne razlike med novogvinejskimi Papuanci in Indonezijci. Diskusije pro et contra ni konec.

V tej situaciji je skušala haaška vlada vplesti v spor tudi tretjo stran, Združene države. Ni treba še posebej poudarjati, ad so Američani sprejeli to sugestijo vse prej kot z odprtimi rokami. Toda še preden je lahko ameriški tisk reagiral na ta poskus, je že Indonezija sama odločno izjavila, da se ta spor ne tiče tretjega in da ne želi zato nobenih «dobrih uslug».

Ameriška diplomacija je bila zadnje mesece sploh v neprijetni situaciji, v alžirskem vprašanju je morala lavirati med degaullovsko Francijo in FLN-ovsko Alžirijo (pomočnik ameriškega zunanjega ministra Menem Williams se je nedavno sestal s predstavniki uporniške Alžirije v Tunisu) znašla se je sredi med Salazarjevo Portugalsko in napredujočo Indijo, obsoditi je morala rasno diskriminacijo v Južni Afriki pa obdržati dobre odnose s Pretorio itd.

Ali bo Indonezija v obrambi svojih legitimnih pravic uporabilo silo? O tem so sicer mišljenja deljena; moje skromno mnenje je, da je ne bo, saj ne razpolaga z dovolj močnimi vojaškimi efektivi, lahko pa seveda zasede en del obale in si tako zagotovi mostišče.

Toda to so že špekulacije, ki ne spadajo v okvir tega članka. Tudi Indija ni uporabila sile, čeprav ji očitajo zlorabo orožja. Indijska akcija je imela patriotskoosvobodilni značaj. Vendar pa je Zahodni Irian nekaj popolnoma drugega, to je rak na telesu Indonezije. Zato ta rana tudi tako krvavi.

M. O.

(«Naši razgledi»)

Pogled na razdejanje po potresu

Za pomoč po potresu prizadetim

V odgovor na pismo neke čitateljice, ki se zavzema za zbiranje prispevkov za nesrečno prebivalstvo Dalmacije, prizadeto po potresu, sporočamo, da sta tako naše uredništvo kot uprava pripravljena sprejemati zadevne prispevke. «Sem delavka,» piše omenjena čitateljica, «pa sem govorila z marsikatero prijateljico in prijateljem in vsi so pokazali globoko sočustvovanje za nesrečne brate. Vsak bi po svojih skromnih močeh tudi pomagal.»

Kdor torej želi s svojim prispevkom pomagati prizadetim, lahko ta prispevek odda v našem uredništvu, Ul. Montecchi 6-II., ali pa na upravi, Ul. sv. Frančiška 20-III.

knjige — gledališče — film — plošče — glasba — slikarstvo

Jezik in slovstvo

V zadnji številki revije Jezik in slovstvo piše Tine Logar o dr. Franu Ramovšu in njegovem delu, Blaž Tomaževič o Kosovelovi socialni pesmi, Ignac Kamenik pa je prispeval članek Otroški liki v delih Ivana Cankarja. Ostalo gradivo te številke obsega še članek Franca Zagarja Razvoj izražanja osnovnošolskih učencev ter ocene, poročila in zapiske.

Jože Pohlen razstavlja v Firencah

Kipar Jože Pohlen, ki se nahaja kot štipendist na študiju v Italiji, je po lepo uspeli razstavi v beneški galeriji «Il Traghetto» sedaj pripravil še razstavo v galeriji Giotto v Firencah. Otvoritev razstave, ki bo trajala do 25. januarja, je bila v soboto.

Sarajevski balet v Modeni in Reggio Emilia

SARAJEVO, 15. — *Ansambel sarajevskega narodnega gledališča je odpotoval danes v Italijo, kjer bo na gostovanju v Modeni in v Reggio Emilia prikazal balet «Romeo in Julija» Prokofjeva.*

Planinski vestnik v novem letu

Tudi v prvo številko novega letnika Planinskega vestnika še sega razprava dr. Vladimira Skerlaka «Zgodovina alpinističnega kluba Skala», ki je zanimiva za vse, ki jih je kdaj pritegoval alpinizem na Slovenskem. Sicer pa objavlja v tej številki prispevek v avstrijskih gorah znani slovenski glasbenik Marjan Lipovšek. (Zanimivo je, kako se nekateri slovenski glasbeniki aktivno udeležujejo alpinističnega dela. Saj imamo n. pr. v Skerlakovi razpravi skoraj na vsaki strani ime drugega glasbenika: prof. Janka Ravnika.) Tisti, ki jim je mar za slikarstvo, bodo pozdravili članek Franceta Zupana Grintovci v likovni umetnosti 19. stol. V njem avtor prikazuje slikarja Antona Karingerja in njegove podobe iz Grintovcev, ki so toliko kot neznane. Zupan jih je odkril v Karingerjevi zapuščini v Zagrebu in Ljubljani l. 1957. — Med ostalimi pripevki v prvi številki Planinskega vestnika 1962 je še članek o Rajku Gradniku, bratu pesnika Alojza. Rajko Gradnik, ki je bil učitelj na Bledu, se je l. 1958 še zadnjič — v svojem 78. letu — povzpel na Triglav, tri leta pozneje pa je umrl.

Zagrebški festival zabavne glasbe

V soboto zvečer se je končal 8. festival zabavne glasbe «Zagreb 1962», ki ga je organiziralo Združenje skladateljev lahke glasbe Hrvatske. Prvo nagrado, ki jo je izglasovalo občinstvo, podelil pa Zagrebški velesejem, je dobila popevka «Ti nisi prišel», ki jo je uglasbil Alfonz Vučer, drugo nagrado je dobila pesem «Nikjer», ki jo je skomponiral Nikica Kalodjer, tretjo pa pesem «Strehe», ki jo je skomponiral Stupica Kalodjer.

Teden italijanskega filma v Pragi in Bratislavi

Konec tega meseca bo v ČSSR propagandna prireditev za italijanski film, ki se bo delila na «tednu filma». Prvi bo v Pragi od 26. januarja do 1. februarja, drugi pa v Bratislavi od 27. januarja do 2. februarja. Prikazovali bodo sledeče filme: Velika olimpiada Romola Marcellinija, Ciociara (V. De Sica), Služba (Ermanno Olmi), Banditi v Orgosolo (Vittorio De Seta), Kapò (Gillo Pontecorco), Zakon vojne (Bruno Paolinelli), Sladko življenje (Federico Fellini) ter več dokumentarnih filmov. (Kot je znano, sodelujejo v filmu Zakon vojne tudi slovenski igralci, in to tudi iz Trsta.)

P. Newman in A. Hepburn najboljša igralca v l. 1961

NEW YORK, 15. — *Po referendumu, ki ga vsako leto izvede revija «Film Daily» med ameriškimi filmskimi kritiki časopisov, revij in televizije, sta najboljša igralca v letu 1961 Paul Newman ter Audrey Hepburn. Pri Newmanu je bila odločilna njegova vloga v filmu «The Hustler», za Audrey Hepburn pa vloga v filmu «Breakfast at Tiffany's». Film «The Hustler» pa je prinesel tudi Robertu Rossenu priznanje najboljšega režiserja*

Po potresu v Dalmaciji

Življenje se polagoma normalizira
Večja skupina beguncev je v Poreču

Vendar obstaja upanje, da se bodo evakuiranci, kot si tudi sami žele, lahko kmalu spet vrnili v svoje popravljene domove

SPLIT, 15. — Na potresnem področju srednje in južne Dalmacije se življenje polagoma normalizira. Zemlja se je umirila. Kaže, da so seizmologi imeli prav in da so potresni sunki zadnjih dni, ki so tako razburili prebivalstvo, bili samo posledica notranje stabilizacije terena, vzpostavljenja notranjega ravnotežja v nedrjih planine Biokovo. V mnogih krajih je bilo več grmenja in strahu kot pa prave škode. V Makarski, Gradcu in Pločah v nasprotju s prvimi poročili ni povsem porušena niti ena hiša. Vse poškodbe so bolj notranjega značaja, popokani zidovi in padanje ometa s stropov. Zelo poškodovane in za stanovanje neuporabne so številne hiše v manjših vaseh pod Biokovom, katere smo v naših prejšnjih poročilih omenili in pa stari del mesta Ljubuški in vas Vitina v Hercegovini. Upati je, da bo tudi v teh krajih škoda s skupno pomočjo prebivalstva kmalu popravljena in da se bodo ljudje, ki so bili evakuirani v Sarajevo, Split, Zadar in Istro, kmalu lahko zopet vrnili na svoje domove in da se bo na vsem potresnem področju življenje hitro normaliziralo.

V nekatere kraje se prebivalstvo že vrača. V pristanišču v Pločah se je danes začelo že popolnoma normalno delo. Prav tako so tudi ostala gospodarska podjetja v Pločah pričela z normalnim delom.

Zbirni center v Makarski je danes mobiliral vse ljudi, sposobne za delo, da bi se čimprej popravila škoda, prav tako so povsod organizirali ekipe z nalogo, da v zapuščenih vaseh zberejo in poskrbe za domačo živino, ki je bila več dni prepuščena sama sebi.

Medtem se v vseh krajih Jugoslavije nadaljuje zbirna akcija za pomoč prizadetim. Poleg denarnih prispevkov dajejo podjetja tudi cement, steklo, les, tekstil, hrano in drugo blago kot pomoč prizadetim. Pri glavnem odboru Rdečega križa v Ljubljani je bil organiziran štab za zbiranje pomoči prizadetim; podobni štabi so bili organizirani tudi pri okrajih.

Ljudski odbor občine Dubrovnik je danes v zvezi z vestmi nekaterih italijanskih radijskih postaj, češ da je Dubrovnik močno poškodovan po potresu, izdal uradni demanti. Ljudski odbor ugotavlja, da je bil v Dubrovniku zabeležen samo manjši potres in da sta bili od 6.000 prebivalcev Dubrovnika evakuirani iz neke stare hiše samo dve družini.

* * *

POREČ, 15. — Potem ko je v Pulju izkrcala 285 beguncev, je ladja «Istra» odplula dalje proti severu, v Poreč. Kljub slabemu vremenu je bilo v pristanišču več kot tisoč ljudi, ki so čakali na njen prihod. Ko se je prikazala izza otoka, je med ljudmi završalo. Pritisnili so na pomol in miličniki so imeli kaj dela, da so vzpostavili red. Na drugi strani pomola so se mirno pozibavale ribiške barke. Na vrveh in pletenih stopničkah, ki vodijo do vrha jambora, so se kot osje gnezdo stiskali domači fantje, zadovoljni nad «strateškim» položajem ki so ga zavzeli.

Mornarji so vrgli vrvi, ki so jih zagrabile vajene roke domačinov in minuto kasneje so ladijski stroji zadnjič zahropli. Ladja je pristala in na krov so se povzpeli predstavniki oblasti s podpredsednikom okrajnega ljudskega odbora na čelu. Po pozdravih in izrečeni dobrodošlici so se begunci začeli počasi izkrcavati. Med dvema gostima vrstama domačinov, na katerih obrazih se je radoveden izraz umaknil globokemu sočustvovanju, so se begunci odpravljali proti avtobusom, ki so stali na obali. Matere so v naročju nosile dojenčke, njihovih kril so se krčevito oprijemali otroci, medtem ko so moški nosili cule, kovčke in nahrbtnike.

Imetje, ki so ga begunci iz Tučepov, Podgore in ostalih bližnjih naselij rešili, je obstajalo iz enega tovornika blaga. Pred vstopom na avtobuse so begunci, kakih 350 po številu, oddali cule in kovčke na tovornik, ki jih je potem odpeljal v razne domove, kjer so begunci dobili zatočišče.

V Poreču je mnogo počitniških domov, ki so jih tu zgradila razna podjetja, kot na primer «Naftaplin», «Zrenjanin», «Gradis» itd. To so moderno opremljene zgradbe s sobami, samostojnimi kuhinjami in velikimi jedilnicami, tako da v ničemer ne zaostajajo za najmodernejšimi hoteli — kar v bistvu tudi so. V te domove so namestili begunce. Ko so se razmestili po sobah, se umili in preoblekli, jih je že čakalo izdatno kosilo. Marsikdo je po treh dneh prvič zaužil toplo hrano, če izvzamemo čaj, ki je bil na razpolago med potovanjem.

Strah, ki so se ga begunci naužili na potresnem področju, še ni popustil. Slišali smo moške, ki so po prihodu v počitniški dom spraševali: «Ali se je tudi pri vas treslo? Ali je tu trdna zemlja? Mislite, da pri vas ne bo potresa?

Ko so se žene namestile po sobah in uredile sebe ter otroke, je živčna napetost popustila in marsikje je bilo slišati presunljiv jok. «Ali bomo še kdaj videli naš domači kraj? Kaj bo z nami?» so bila vprašanja, ki so si jih same sebi postavljale in na katera si niso znale odgovoriti.

Med begunci pa je bilo tudi nekaj starejših žena, ki so daleč presegle 60. leto starosti. Nekatere so bile bolne, a so skrivale svojo bolečino samo zato, da bi ostale med svojimi. Tako smo slišali, da je med potovanjem neko starejšo ženo zagrabil srčni napad in so jo morali umirajočo nujno odpeljati v zadrsko bolnišnico. Nekaj podobnega je bilo tudi v Poreču.

Zmešnjava, ki je vladala med begunci v Makarski, je kriva, da nekatere družine danes niso skupaj. Takoj po prihodu v Poreč so begunci navalili na telefone in zahtevali zveze s Splitom in Makarsko. Hoteli so vedeti, kaj se je zgodilo z bratom, možem, očetom, ki so ostali tam, ki morda niso niti vedeli, da je družina odpotovala na sever.

Po kosilu so begunci odšli v sobe, kjer so polegli, da se odpočijejo od dolgega potovanja, da si pomirijo živce, ki so v zadnjem tednu tako trpeli. V počitniških domovih je zavladal mir in šele proti večeru, ko se je bližal čas večerje, so domovi zopet oživeli...

Domače prebivalstvo je pokazalo z begunci ne samo sočustvovanje, temveč tudi vso svojo solidarnost. Nabiralna akcija poteka dobro, domačini vabijo begunce k sebi na dom ali vsaj v gostilno na kozarec vina, da se okrepčajo. Mnogi so izrazili željo, da bi vzeli pod streho družine z otroki.

Begunci ne prikrivajo veselja, da so jih tako lepo sprejeli. Toda na razne ponudbe odgovarjajo: «Ne, hvala, le nekaj dni bomo pri vas. Potem se bomo vrnili! Čaka nas naša zemlja. Treba je popraviti hiše, napraviti nove, obdelati polja in vinograde!» Ponosno govorijo o svoji zemlji, ki je v primerjavi z drugimi najsiromašnejša in najbolj skopa v Jugoslaviji. A zanje je to zemlja, na kateri so se rodili njihovi predniki, oni sami in njihovi otroci. Ne morejo je zapustiti, saj je to NJIHOVA zemlja. Zato komaj čakajo dan, ko bodo dobili sporočilo: zemlja se ne trese več, lahko se vrnete na svojo zemljo!

MONTE S. ANGELO (Foggia), 15. — Tu se je občutil močan potresni sunek, ki je trajal nekaj sekund. Mnogo ljudi je zbežalo na ceste. To je drugi potresni sunek v zadnjih tednih v mestu, ki je že bilo hudo prizadeto leta 1948, ko je potres poškodoval precej hiš. Danes pa ni bilo škode.

Varnostni ukrepi proti kozam

V vseh pristaniščih je osebje cepljeno

V Angliji je umrlo za kozami šest oseb

GENOVA, 15. — Urad pomorskega zdravstva v genovskem pristanišču je ukrenil vse potrebno pred prihodom ladje «President Garfyel» zaradi nevarnosti okuženja po kozah. Ladja je namreč prispela iz Karačija, kjer je žarišče epidemije koz. Zdravniki, ki so šli na ladjo, pa so ugotovili, da je stanje na ladji normalno. Pregledali so spričevala o cepljenju posadke in potnikov; od teh so se trije, namenjeni v Genovo, zvečer izkrcali.

Tudi v Piombinu je luška poveljstvo ukazalo, da se pristaniško osebje s piloti na vlačilcih vred preventivno cepi proti kozam. V Piombinu namreč pričakujejo prihod ladje prav iz Karačija.

Vse osebje letališča Palese pri Bariju je bilo tudi cepljeno proti kozam. Na samem letališču je postaja za cepljenje in kontrolo potnikov na letalih izven linij, ki pridejo iz inozemstva.

Razburilo pa se je prebivalstvo pristanišča Porto Empedocle na Siciliji, ko je zvedelo, da so cepili posadko neke ladje, ki je prispela iz Tripolija. Mnogi so namreč mislili, da je na ladji kak primer koz. Pomorske oblasti so morale uradno sporočiti, da vznemirjenje nima nikakega smisla, kajti cepiti se morajo vsi, ki pridejo iz azijskih ali afriških dežel.

V Milanu so občinske oblasti odredile, da se morajo ponovno cepiti osebe, ki so bile cepljene, a je od tedaj poteklo več kot tri leta. In sicer gre tu za osebe, ki prihajajo v dotik s tujci: uslužbenci gostinskih podjetij, javnih prevoznih sredstev, javnih kopališč in pralnic ter družine teh oseb.

V Angliji je včeraj zvečer umrl za kozami neki 50-letnik, katerega imena pa oblasti niso objavile. To je šesta žrtev koz v Angliji, kar povzroča zdravstvenim oblastem nemalo skrbi. Mnogi prebivalci se kar sami odločijo za cepljenje. V Bedfordu (Yorkshire) je v zadnjih 48 urah 30.000 oseb potrpežljivo čakalo, da pridejo na vrsto za cepljenje. Prav v Bedfordu je do sedaj umrlo pet oseb za kozami, šesta pa je umrla v Otleyu, ki je tudi v Yorkshiru.

Sporazum šestih v Bruslju

(Nadaljevanje s 1. strani)

do člani evropske skupnosti ravnali po skupni kmetijski politiki. Toda te besede niso dovolj, kajti ta skupnost vodi naravnost v skupnost splošne politike.

«Le Monde» poudarja, da je prevladala «politična volja». List pripominja, da bo zaradi sporazuma položaj tretjih držav, ki izvažajo kmetijske pridelke, težavnejši, in da bo treba razgovore obnoviti v celotnem zahodnem merilu. Večina francoskega tiska se strinja, da je prevladala «politična volja» o nadaljevanju «ustvarjanja Evrope».

List «La Depeche du Midi» izreka precej pridržkov in poudarja, da bo sporazum škodil pridelovalcem sadja in sočivja v Južnozahodni Franciji in v dolini reke Rodan, ker bodo zgodnji pridelki iz Italije prišli na trg še pred njihovimi zgodnjimi pridelki. Razen tega je italijanska delovna sila cenejša od francoske.

«Humanité» pa je mnenja, da skupno tržišče ne bo v ničemer rešilo vprašanj francoskega kmetijstva, ker bi morali to rešitev iskati v harmoničnem razvoju različnih sektorjev in v izboljšanju življenjske ravni vsega prebivalstva. «S političnega stališča, dodaja list, veže bruseljski kompromis še tesneje države skupnega tržišča z nemškim imperializmom in z njegovo napadalno politiko.»

V Londonu so nekateri mnenja, da bodo pogajanja z Veliko Britanijo, ki se bodo začela pojutrišnjem, sedaj manj težavna. Vendar pa izreka britanski tisk nekatere pridržke. Londonski «Times» pravi, da je namen sporazuma izboljšati predvsem kmetijstvo Zahodne Evrope. To se bo zgodilo s tem, da se bo postavila zaščitna pregrada proti uvozu iz drugih držav. Pri tem nastaja nevarnost, da bo sistem spodbujal kmetijski razmah v skupnosti šestih v škodo držav sveta, ki so tradicionalne dobaviteljice kmetijskih pridelkov. «Daily Express» piše, da je skupina šestih uredila svoje spore, kakor je mogla. «Toda vprašanje francoskih, nizozemskih in italijanskih živilskih presežkov ne bo rešeno s sporazumom na papirju, temveč z odprtjem novih tržišč. Ni dvoma, dodaja list, na kateri trg bodo Evropejci merili za svoj ‚dumping' — Veliko Britanijo.»

Iz Washingtona poročajo, da bo verjetno konec tedna sklenjen sporazum med ZDA in evropskim skupnim tržiščem za znižanje carinskih pristojbin. ZDA bodo baje znižale za dvajset odstotkov carino na uvoz nekaterih proizvodov iz skupnega tržišča, to pa bo v enaki meri znižalo carino za nekatere svoje proizvode. Baje bodo v sporazum vključeni tudi nekateri kmetijski pridelki.

«New York Times» je mnenja, da bodo sedaj pogajanja za vstop Velike Britanije v skupno tržišče potekala hitreje, in dodaja, da bi bilo kljub sporazumu «nevarno ignorirati posledice, ki jih bo imel bruseljski uspeh na ameriško gospodarstvo». Zato mora ameriški kongres nujno odobriti Kennedyjev program za novo trgovinsko politiko.

V Italiji izrekajo seveda predstavniki strank, ki podpirajo vlado, zadovoljstvo, vsaj uradno, vendar pa nekateri poudarjajo, da s tem nujno nastaja vprašanje reforme v strukturi italijanskega kmetijstva in njegove modernizacije.

Podtajnik CGIL, socialist Foa je izjavil, da bi moral sporazum «v perspektivi privesti do zmanjšanja francosko-nemške politične teže na mednarodne sklepe», kot sindikalist pa je mnenja, da je bolj ko kdaj koli potrebno koordinirati akcijo sindikatov, predvsem v Evropi, spričo hitrejše koordinacije zahodnega gospodarstva.

Včerajšnja «Unità» piše, da so bruseljski sklepi sad pritiska od zunaj, ki prihaja iz sporazumov o kartelu in iz integracij, ki so jih uresničile velike industrijske in finančne skupine šestih držav.

—«—

Kongo

(Nadaljevanje s 1. strani)

ga, ker predstavlja najbolj napredno strujo v tej državi.

Takega razvoja se izdajalec Combe lahko samo veseli. Danes je bila v pokrajinski skupščini v Elisabethvillu predložena resolucija, ki pravi, da «temeljni zakon lahko samo začasno velja v Kongu in da katanška skupščina ni primorana sprejeti njegove uveljavitve, če ga «ne bo leopoldvillska vlada v celoti izvajala».

Resolucija priznava Kasavubuja za predsednika Konga in oblast osrednje vlade na vseh ozemljih republike s pridržkom, da se leopoldvillska vlada obveže, «da bo izvajala temeljni zakon v Katangi s sodelovanjem katanške vlade». Resolucija sprejema, naj se katanška vojska postavi pod oblast Kasavubuja, osrednjo vlado pa poziva, «naj se pogaja z OZN in doseže ustavitev vseh sovražnosti».

Moskovska «Pravda» piše o obstoju angleško - ameriškega načrta v zvezi s Kongom, na podlagi katerega naj bi ta država postala ozemlje pod zaupno upravo, kjer bi imele zahodne države prost dostop do surovin. Načrt baje določa naslednje točke: 1. Sklenitev premirja med posameznimi kongoškimi silami, da se ustvari videz reda in zakonitosti. 2. Sklicanje konference ob udeležbi sosednih držav Konga in kapitalističnih držav z namenom, da se Kongo postavi pod zaupno upravo OZN za dvajset do petindvajset let. 3. Sestava nove ustave za zvezni Kongo s široko avtonomijo za pokrajine. 4. Sporazum za likvidacijo posameznih tujih industrijskih družb v Kongu in njih nadomestitev z mednarodnim kartelom, za katerega bi veljal poseben statut, pri čemer bi zahodne države imele prost dostop do kongoškega bogastva. List dodaja, da se načrt naslanja na znano argumentacijo kolonialistov, da kongoško ljudstvo ni še zrelo za samovlado».

Pri tem ugotavlja list, da «primera Konga» niso ustvarili «nezreli» Kongožani, temveč popolnoma «zreli» kolonialisti, ki so namenoma pripeljali deželo na rob gospodarskega propada, «da razglasijo njegovo insolventnost in ga postavijo pod zaupno upravo».

MAGAZZINI DEL CORSO

Korzo Italia štev. 1 - Vogal Borznega trga

Popolna razprodaja blaga

zaradi obnove in razširitve prostorov

ŠE NEKAJ DNI PRODAJE

PLAŠČI za moške iz čiste volne od L 3.900
PLAŠČI za ženske iz čiste volne od L 4.900
LODEN za ženske iz čiste volne od L 11.000
JOPIČI za moške iz čiste volne od L 3.900
HLAČE za moške iz čiste volne od L 900

OBLEKE kompletne za moške iz čiste volne od L 3.900
OBLEKE za ženske iz čiste volne od L 3.900
DEŽNI PLAŠČI MAKÒ od L 1.000
DEŽNI PLAŠČI NYLON za moške in ženske L 3.900

POHITITE Z NAKUPOM IN IZKORISTITE TO IZREDNO PRILIKO!

JE SPORAZUM GLEDE ALŽIRIJE TRENUTNO MOŽEN?

Med upanjem in tesnobo

Nujnost neokrnjenosti bistvenih načel - Večina francoske javnosti za sporazum - Odpraviti je treba ultraški teror - Delež Alžircev za dosego sporazuma

Minister za informacije začasne alžirske vlade Jazid, je predsinočnjim izjavil preko maroškega radia, da je nedavni sestanek začasne alžirske vlade ponovno potrdil njeno pripravljenost, da se pogaja s Francijo na osnovi pravice alžirskega ljudstva do lastne neodvisnosti in samoopredelitve.

Na osnovi dosedanjih izkušenj, je povsem razumljivo, da se malokdo upa že v naprej napovedovati, kakšen bi utegnil biti rezultat alžirsko-francoskih pogajanj. Sicer pa se o teh pogajanjih malo ve, razen, da se ta vodijo v največji tajnosti. Za one, ki menijo, da se bodo pogajanja uspešno končala, se zdi, da ni važno, ali so javna ali tajna: vsekakor pa je dobro, da je do pogajanj prišlo, in morda je še bolje, da se o tem ne govori.

V resnici pa je ta navidezni mir okrog samih pogajanj, izpolnjen z velikimi pričakovanji, bil demantiran z vrsto krvavih dejanj, katerih bržkone še ni konec. Brž ko se z velikim trudom ustvarijo določeni pogoji, na osnovi katerih bi moglo priti med Francijo in Alžirom do sporazuma, že se pojavi vrsta težav ter nasilnih dejanj, za katere se natančno ve, kdo so njihovi pobudniki. Le-ti so neutrudljivi in do skrajnosti brezobzirni, bodisi v Alžiriji, ali pa v sami Franciji. Posebno v Alžiriji kažejo naravnost nepojmljivo drznost, kar dokazuje, da uživajo od strani francoskih oblasti in vlade dokajšnjo prostost, dasiravno jih je ta, vsaj formalno, postavila izven zakona. In ni nobena skrivnost, da imajo na razpolago izvrstno organizirano teroristično mrežo, kakor tudi svoje politične pokrovitelje. Sicer pa je Francija že na svoji koži občutila njih metode borbe proti alžirsko-francoskemu sporazumu, da so to fašistične metode, ker pač drugačne ne morejo biti, če so cilji, ki se za njimi stremi fašistični.

Mračna in mučna atmosfera, ki se tako ustvarja, pa je samo del sistematične zarote v obupni bitki za čas. Nasprotniki sporazuma, ki se zdaj o njem vodijo tajna pogajanja, se na vse kriplje bore, da bi preprečili nekaj, kar se slehernemu razumnemu Francozu zdi, da je neizbežno. Svobodna in neodvisna alžirska država je vsekakor zgodovinska nujnost, ki se ji danes ni več moč ogniti. To je v pretežni meri že razumela vsa francoska javnost. Proti takšnemu razpoloženju in pa proti vsemu, kar se njihovim skrajno reakcionarnim namenom postavlja po robu, pa se francoski ultranacisti poslužujejo vseh sredstev: od političnega pritiska in plastičnih bomb do denarnih izsiljevanj in tajnih radijskih postaj.

V takšnih okoliščinah postajajo težave vse večje in čas čedalje krajši. V tej situaciji francoska politika nima kdo ve kakšne izbire, pa tudi časa ne na pretek. Potreba po sporazumu z alžirskimi voditelji je postala do skrajnosti nujna, zakaj nihče nima najmanjšega razloga, da se stvar še zavlačuje, pač pa, da se čimprej reši.

Dejansko, če je eden obeh partnerjev pristal na to, kar je bistveno, če so bila načela bodočega sporazuma pošteno zastavljena, potem bi šlo samo še za to, da se ta v praksi tudi pošteno uveljavijo, se pravi, da se brez pridržkov in zvijačnosti začnejo uresničevati. To, seveda, ne bo šlo lahko in gladko, vendar ob poštenih namenih ne more biti neizvedljivo, in to ne samo glede načelnih vprašanj, temveč tudi v pogledu posameznosti.

Možnosti sporazuma so v toliko bolj realne, ker so bila določena bistvena načela že javno sprejeta. Francoska vlada ne odreka več Alžiriji njene pravice po lastni državnosti in neodvisnosti. Omejila je tudi svoje zahteve, po katerih naj bi Alžirija sicer postala samostojna, vendar v okrnjeni obliki — brez Sahare namreč, ali kje drugje. Razumljivo, na teh področjih ima Francija, oziroma francoski monopoli, svoje posebne in nemajhne interese, in v kolikor je tu resnično prišlo do določenega popuščanja, pomeni, da se je odločila odreči se vsem pretenzijam, na osnovi katerih bi se neodvisnost Alžirije uresničila samo v okrnjeni obliki. V kolikor bi glede tega prišlo do jasnega in poštenega razčiščenja, bi bila pot do končnega sporazuma odprta.

Za Alžirce je vprašanje enostavno, pri njih je opaziti polno pripravljenost, da se čimprej sklene za vse koristen in časten mir. Celo več je opaziti pri njih, da namreč kažejo tudi določeno razumevanje za objektivne težave francoske politike v zvezi s tem vprašanjem.

Ultraški teror je alžiskemu prebivalstvu prizadel hude rane, navzlic temu sta alžirsko ljudstvo in njegova vlada pokazala nenavadno potrpežljivost nasproti uradni francoski politiki, ki se je do Salanovih zločincev pokazala tako popustljivo. Vse to zaradi tega, ker Alžirija ne smatra vseh Francozov za zločince, ker se ne postavlja na stališče, da so vsi enaki tem fašističnim zločincem, ker se zaveda, da so ti enako škodljivi Franciji kot Alžiriji.

Z alžirske strani se je skušalo storiti vse, da bi se pot do sporazuma olajšala. Ne postavlja, denimo, zahteve, naj se Francija, brž ko bi bil sklenjen sporazum, iz Alžirije povsem umakne. Začasna alžirska vlada, se je izrazila v tem smislu, da ima namen v «polnosti spoštovati francoske interese v okviru najširšega in plodnega sodelovanja.» Ona si bodočih odnosov s Francijo ne zamišlja kot nekakšno nadaljevanje sovražnosti, le da ne več v oboroženi obliki. Pač pa naj bi ti odnosi bili takšni, pri katerih bo moč postopno ustvariti osnovo nekega povsem iskrenega in enakopravnega sodelovanja prav na vseh področjih, kjer bo to za obe državi koristno.

Največji kamen spotike na poti do sporazuma predstavlja vsekakor vprašanje statusa francoskih državljanov in ostalih Evropejcev v bodoči neodvisni alžirski državi. Doslej je bil njihov položaj privilegiran, v kolikor so bili popolni gospodarji situacije, posebno na gospodarskem področju, kjer je bila njihova moč neomejena. Prav v teh monopolističnih privilegijih gre tudi iskati stržen vsega zla in divjanja, ki ga je razviharil pobesneli francoski ultranacionalizem.

Konec vojne v Alžiriji je očitno edini način, da se prepreči nadaljevanje tega zla in grozot. Alžirija je, kot rečeno, pripravljena zagotoviti Francozom v svoji bodoči svobodni državi takšne pogoje enakopravnosti in razvoja, pri katerih bodo povsem lahko živeli tudi brez svojih dosedanjih privilegijev. Se razume, da k tem Francozom ne more prištevati tudi ultraške teroriste, ker bi to pomenilo izenačevati poštene Francoze z zločinci, katerih edini namen je nadaljevanje vojne v Alžiriji.

Glede alžirskega problema obstaja potemtakem samo en izhod: sprejeti po sedmih letih krvavih bojev upravičene zahteve Alžircev, nakar bi se našle potrebne oblike plodnega sodelovanja med obema državama, ki bodo tako v prid Alžiriji kot tudi Franciji sami. Druge rešitve ni, razen one, da se krvava morija nadaljuje, v sramoto človeške civilizacije, v sramoto in pogubo Francije, ki, čeprav ne kot Alžirija, vendarle čedalje bolj krvavi od ran, zadobljenih v spopadih z alžirsko osvobodilno vojsko.

Sredine v tem vprašanju ni: ali mir ali vojna. In v prvi vrsti treba vedeti, da ne more in ne sme biti razumevanja za tiste, ki trde, da so pripravljeni do zadnjega izginiti v boju za francosko Alžirijo, zakaj ti se v resnici bore tudi proti Franciji sami, proti njenim interesom in proti francoskemu ljudstvu, ki iz dneva v dan težje prenaša alžirsko avanturo.

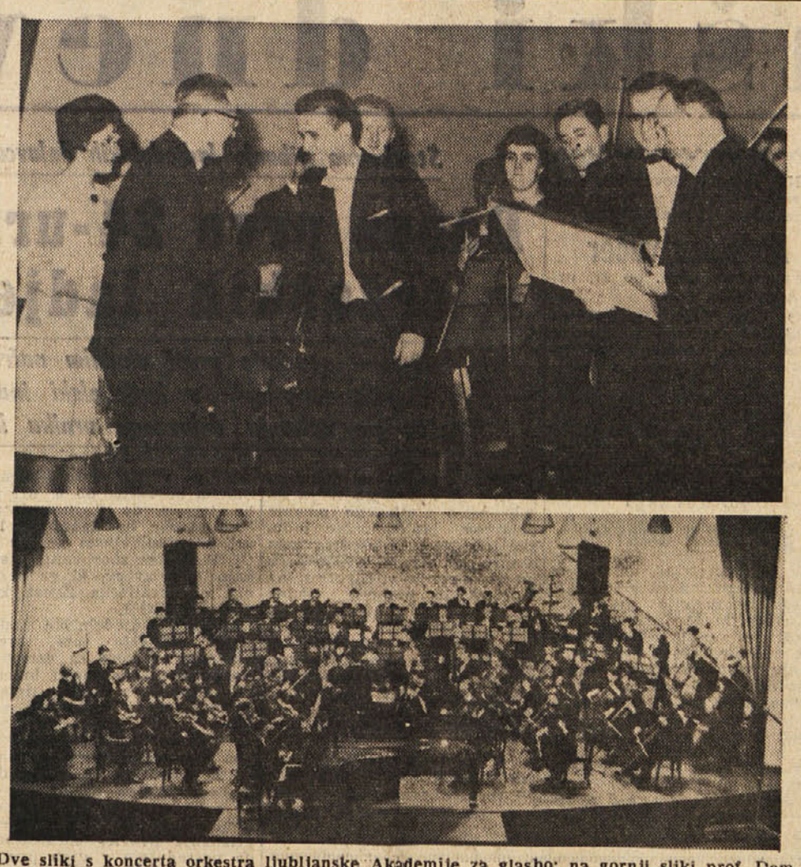

Dve sliki s koncerta orkestra ljubljanske Akademije za glasbo: na gornji sliki prof. Demšar v imenu tržaške Glabene Matice čestita mlademu dirigentu Borisu Svari, na spodnji sliki pa pogled na celoten orkester, ki je v soboto nastopil v Avditoriju

NEKAJ ZGODOVINE ZELO NEVARNE BOLEZNI

Osepnice ali črne koze spet strašijo po Evropi

Nekoč je bila ta bolezen tudi pri nas zelo razširjena - Proti njej ni bilo pomoči - Uspeh dr. Jennerja: sedanja gotovost pred boleznijo

Kar malo verjetno se zdi, ko slišimo te dni, da so se pojavili primeri obolenja za črnimi kozami ali osepnicami. Sicer — na srečo — ne pri nas, marveč v Zah. Nemčiji na Angleškem in v Švici, vendar pa je bolje, da smo kljub temu previdni.

V naših krajih smo za to strašno bolezen vedeli pravzaprav le po tem, ker se je zelo strogo izvajalo cepljenje dojenčkov in tudi šolobveznih otrok proti kozam. Da bi pa kdo zbolel za to boleznijo, se je zelo redko slišalo.

Nekoč pa je bilo precej drugače. Skoro ni bilo človeka, ki ni imel znamenj na svojem telesu, ki so mu jih pustile koze. Lete so bile tako pogostne, da je skoro vsakdo zbolel za njimi. Ljudje so kar množično umirali.

Proti tej strašni bolezni ni bilo pomoči, nihče ni vedel za sredstvo, ki bi ustavilo to strašno uničevalko človeštva. Komaj v XVIII. stoletju so uvedli cepljenje, ki naj bi preprečilo okužbo. V začetku so to cepljenje izvajali tako, da so vzeli osepničnemu bolniku kužilo in ga vbrizgnili v telo zdravega človeka. Razumljivo je, da je to cepljenje po navadi povzročilo osepnice, ki pa izvečine niso bile tako hude kot prave koze. Vendar pa se ni vedno srečno izteklo. Včasih je tako cepljeni človek tudi umrl. Zdravniki so kaj kmalu spoznali, da tak način ni dovolj učinkovit, zlasti pa da ni zanesljiv. Vse preveč je uspeh takega zdravljenja bil odvisen od naključja.

Zaradi tega so še nadalje raziskovali in poskušali, da bi našli zares zanesljivo sredstvo zoper osepnice.

To se je posrečilo nekemu angleškemu vaškemu zdravniku. Edvard Jenner je bil, ki je po vztrajnem študiju in poskušanju odkril pravi način.

Rojen je bil leta 1749 v mestecu Berkeley v Gloucestershireu na Angleškem. Njegov učitelj na medicinski šoli je bil znameniti kirurg in naravoslovec John Hunter, s katerim je bil tudi pozneje v prijateljskih zvezah. Pogosto mu je pisal o svojih raziskovanjih in uspehih.

Mladi zdravnik Jenner je živel samo za zdravilstvo. Zato se je tudi nenehno ukvarjal z mislijo, kako bi našel način in sredstvo ki bi zatrl osepnice, katere so zlasti na Angleškem terjale v tistem času velike žrtve.

Ker je živel med kmečkim ljudstvom, je kmalu odkril nekaj, kar ga je potem privedlo na pravo pot. Kot kmečki sin je vedel, da ima govedo pogosto bolezen, ki je precej podobna osepnicam, le da je milejša, in ki jo imenujejo kravje koze. Ta bolezen se pojavlja na vimenu. A kmetje vedo, da se človek pri molžnji tudi naleze teh koz a še nihče od teh ni obolel za človeškimi kozami. In Jenner je sklenil, da bo cepil ljudi s kravjimi kozami, ki so blaga bolezen in jih s tem obvaroval okužbe z osepnicami. A preden se je za to odločil, je dolgo opazoval in poskušal. Zlasti je natančno opazoval tiste osebe, ki so zbolele za kravjimi kozami in so prišle v stik z osepničnimi bolniki. Ugotovil je, da nobena oseba, ki je prebolela kravje koze ni zbolela za pravimi osepnicami.

Ko je vse to skrbno in vestno dognal, se je nazadnje odločil in okužil 8-letnega Jamesa Phippsa s kravjimi kozami. Po nekaj dneh je začela fanta boleti roka, a kmalu je bil spet dober in zdrav kot prej. Zatem je dečku vbrizgnil osepnično kužilo, vendar ni fant po tem čutil nobenih posledic. Fant sploh ni zbolel. In vendar so bile osepnice tako kužljive, da bi moral zboleti. Tudi ko je nekaj mesecev pozneje ponovil cepljenje, je fant še vedno ostal zdrav.

To je bilo leta 1796.

Takoj zatem se je Edvard Jenner lotil praktične uporabe tega načina tudi na drugih osebah. In pri vseh je imel uspeh. Ko pa je o teh svojih uspehih objavil poročilo, so ga posnemali tudi drugi zdravniki. Vsaka oseba, ki je bila cepljena po taj Jennerjevi metodi, je bila zavarovana pred okužbo in niti ni mogla prenašati bolezni na druge. Pridobivanje cepiva se je od takrat v mnogočem izboljšalo, toda v bistvu se še vedno uporablja kužilo kravjih koz.

Toda spričo sedanjih pojavov bolezni, kljub temu, da je bilo skoro po vsem svetu uvedeno cepljenje zoper koze, je nujno, da vsi otroci, ki so morda «preskočili» cepljenje, to popravijo brez odlašanja. Res je, da še vedno ni v vseh državah v veljavi obvezno cepljenje, mnogo jih je, pri katerih se cepivo ni prijelo, ali ki so bili cepljeni le enkrat. Vse to so morda vzroki, da pride tudi dandanes do okužb.

S. A.

Sophia Loren, ki se je tako prodorno uveljavila v filmu, se bo ponovno preizkusila v petju. Napovedujejo, da bo nastopila v februarju v Sanremu

PRIPRAVE ZA DOBO, KO NAS BO NA ZEMLJI 5 MILIJARD

Načini neposrednega spreminjanja atomske sile v uporabno elektriko

Zaloge premoga so omejene in premalo jih bo za naraščajoče človeštvo - V dveh, treh desetletjih je treba atomsko tehniko uposobiti za nove naloge

To, čemur danes pravimo atomska elektrarna, je postopek, po katerem z razbijanjem atomskega jedra najprej pridobivamo toplotno energijo, nato pa siednjo s pomočjo klasičnih naprav — turbin in generatorjev — spreminjamo v električno energijo. Jedro vseh ustreznih naprav je reaktor.

Toploto, ki je nastala ob razbijanju atoma, moramo na neki način privesti do turbin, in to ali preko oz. s pomočjo segretih plinov ali tekočin, ali pa s pomočjo raztopljenih kovin. Pri vsakem takem postopku se dosežejo izredno visoke temperature, pridobljena električna energija pa se more izkoriščati v gospodarske namene. Na svetu danes deluje nad 60 reaktorjev, veliko več pa jih trenutno grade ali zanje delajo šele načrte.

Električna energija iz atomskih central je za sedaj dražja od električne energije, ki jo pridobivamo na klasičen način t. j. v termičnih in vodnih centralah. Ker pa moramo računati z vedno večjo podražitvijo premoga, kajti njegove zaloge v zemlji se manjšajo, je jasno, da bo atomska električna energija v kratkem dosegla, morda pa celo presegla tudi najnižjo ceno električne energije iz klasičnih virov.

Na vidiku pa je tudi nov tehnični postopek, ki bi mogel znatno poceniti električno energijo, ki bi jo pridobivali iz atomskih elektrarn. V atomskih elektrarnah se namreč izgublja ogromna količina sile zaradi večkratnega pretvarjanja ali spreminjanja ene energije v drugo in sicer atomske v toplotno, toplotne v kinetično, kinetične v električno. Ni, torej, nič čudnega, da so ta dejstva strokovnjake spodbudila, da se resno lotijo problema, kako bi se električna ali celo kemična energija mogla iz atomske energije pridobivati po neposredni poti, to se pravi brez «dolge poti» skozi turbine in generatorje. Strokovnjaki so doslej nakazali že tri možne rešitve in sicer tako imenovano termojonsko pridobivanje energije, nadalje tako imenovani plazmareaktor ter, končno, termonuklearni reaktor. Te tri načine bomo skušali na kratko prikazati.

Termojoni

Ce se katoda, to je negativni pol električnega krožnega toka segreje do zelo visoke temperature, oddaja elektrone, ki jih anoda, t. j. pozitivni pol električnega krožnega toka sprejema, v kolikor je njena temperatura nižja in v kolikor se nahaja v bližini katode. Takšna «reka» elektronov pa ni nič drugega kot električni tok, ki teče iz zunanjega kroga od anode do katode. Ce se za katodo uporabi masa, ki vsebuje uran — predlagajo strokovnjaki — moreta sama izvršiti proces razbijanja atomov in proizvajati gorivo. Tak proces je zelo primeren za prenos toplote. Zaželeno je, da bi temperatura katode znašala od 3 do 4.000 stopinj Celzija. Razdalja med katodo in anodo pa bi morala biti manjša od ene stotinke milimetra. Ce je ta razdalja večja, jo je treba napolniti s paro pozitivnih jonov. Ker se more anoda «hladiti» do temperature od 400 do 800 stopinj Celzija, je kombinacija s parno centralo zelo privlačna. Takšna «termojonska» poskusna celica z napetostjo 3,8 V je bila uspešno preizkušena v Los Alamosu v ZDA. Razumljivo je, da bo treba izvršiti še vrsto popravkov in izpopolnitev, preden bi mogli to napravo praktično uporabljati pri proizvajanju elektrike «na neposreden način».

Plazma-reaktor

Generator spreminja kinetično energijo rotorja v električno energijo tako, da «seče» silnice magnetnega polja. Po istem principu dela tudi «plazma-reaktor». Razumljivo je, da bodo v tem primeru na mesto kovinskega prevodnika — «rotorja» — torej namesto žičnega kroga rotorja prišli v poštev plini, ki bi mogli prenašati električno energijo, električni tok (plazma). Toda ni v navadi, da bi se plin uporabljal kot prevodnik, pač pa kot izolator. Vendar pa prihaja pri visokih temperaturah in pri nizkem tlaku do jonizacije plina v pozitivno in negativno nabite jone in elektrone, to pa ustvarja možnost prenosa električnega toka. Šele pri temperaturah, ki gredo čez 10.000 stopinj Celzija, se bo večina plina jonizirala. Toda dovolj je doseči le eno desetino odst. jonizacije in že obstaja možnost prenosa električnega toka.

Postavlja se vprašanje, kako priti do ustvarjanja tako visokih temperatur in do «premikanja» plinov. Znanstveniki na kalifornijskem vseučilišču, ki se ukvarjajo z izdelovanjem načrta za «plazma-reaktor», pravijo:

V dolgem valju iz ognjevarne mase se nahaja plinasta snov, ki se da razbijati. Količina plina je odmerjena tako, da v enakomerni razdelitvi po vsem valju ne gre preko kritične napetosti, pri kateri bi moglo priti do verižne reakcije. Toda s pomočjo počasne kompresije plina na eni strani valja se doseže kritična koncentracija, hkrati pa se začenja tudi razbijanje jedra. Temperatura plina se pri tem večkratno poveča. Ko se doseže dovolj visoka temperatura, se plin jonizira, hkrati pa se začne premikati od kritično vročega kraja reaktorja proti njegovemu hladnemu delu. Ko prispe na hladni del reaktorja, se plin segreje, proces pa se v osilacijah nadaljuje. Za vzdrževanje ali točneje za spodbujanje ali povzročanje teh osilacij bi služila jedrska energija, ki bi jo dobivali z razbijanjem atomov v onem delu valja, v katerem je plin zgoščen.

Termonuklearni reaktor

Dušik iz zraka morejo asimilirati le redke rastline, vse rastline pa ga lahko črpajo iz amonijakove soli oziroma nitrata. Da bi se dušik mogel spajati z vodikom, je potreben pritisk od 400 do 1.000 atmosfer in to pri izredno visokih temperaturah. Razumljivo je, da so za ta proces potrebne izredno velike količine energije. In to energijo moremo pridobiti iz energije, ki jo vsebujejo atomska jedra.

Možnost uporabe atomske energije za kemične procese so strokovnjaki začeli proučevati šele v zadnjem času, vendar je jasno, da bo vsaka industrijsko razvita dežela skušala to znanstveno novost izkoristiti.

Kemonuklearni reaktor bi moral ustvarjati «sintetične» kemične spojine. Ce bi na primer opazovali mešanico dušika in kisika z žarki, ki nastajajo pri razbijanju urana, bi dobili dušikov oksid, ki se sicer le težko dobi. Takšni dušikovi oksidi bi se mogli razmeroma lahko spreminjati v nitrate, hkrati pa bi se izognili vsem nevarnim stranskim produktom, raznim radioaktivnim usedlinam.

Na vsak način morajo strokovnjaki te probleme rešiti najmanj v dveh treh desetletjih, kajti demografi nam za konec tega stoletja najavljajo že pet milijard ljudi, kolikor da jih bo živelo tedaj na Zemlji. Za tolikšno množico pa bodo dosedanji klasični viri energije mnogo premajhni, kajti premoga in nafte bi znalo zmanjkati; vodni energetski viri, ki danes poganjajo hidrocentrale, pa prav tako niso neizčrpni.

KULTURNO PISMO Z REKE

Danes otvoritev razstave del italijanskih umetnikov

Uspela premiera «Pepelke» in priprave za Krleževo «Ledo»

(Od našega pos. dopisnika)

REKA, 15. januarja — *V torek, 16. t. m. ob 18. uri bo otvoritev umetnostne razstave, ki jo organizira Italijanska zveza za Istro in Reko in ki je namenjena kiparjem in slikarjem italijanske nacionalne skupnosti v Jugoslaviji. Otvoritve se bo udeležilo veliko število osebnosti iz umetniškega, kulturnega, političnega in družbenega življenja iz Pulja, Reke in Kopra. Pobuda, ki je naletela na velik odmev, bo prav gotovo vzbudila živo zanimanje v krogih, ki se ukvarjajo z upodabljajočo umetnostjo, kajti kakovost del, ki so bila za razstavo izbrana, je visoko nad povprečnostjo.*

V splošnem je raven za razstavo predloženih del, vzbudila začudenje že pri samih članih izbirne komisije, ki jo sestavljajo direktor Galerije upodabljajoce umetnosti na Reki prof. Boris Vizintin, asistentka na akademiji za umetnost in znanost prof. Vanda Ekl in novinar Lucifero Martini. Ti strokovnjaki so presojali o 73 delih 14 avtorjev in sprejeli 38 del raznih tehnik. V splošnem so omenjeni trije strokovnjaki izrazili zelo povoljne sodbe o krepki, življenjski ustvarjalni sili italijanske etnične skupnosti tudi na tem področju kulturnega izražanja.

Med poklicnimi umetniki seveda najbolj izstopata akademski slikar prof. Romolo Benucci z Reke ter mladi umetnik iz Labina Quintino Basanich, ki trenutno živi v Zagrebu in ki je z uspehom razstavljal svoje slike že tudi v Italiji in v Nemčiji. Kar se tiče slikarjev in kiparjev diletantov so vzbudili prijetno presenečenje Pirančan Luigi Ghersini, Koprčan Claudio Antonaz in Rečan Raniero Brunini. Toda tudi ostali so vredni vse pohvale in zanimanja, saj je prof. Vizintin, po pregledu predloženih del, izjavil, da je prepričan, da bi po še ožji in strožji izbiri predložena dela mogla predstavljati celoto, ki bi tudi v Italiji naletela na časten sprejem.

Razstava bo odprta do 30. januarja. Pred to razstavo pa je bila na Reki razstava ki jo je organiziral italijanski kulturni krožek in ki je bila namenjena izključno reškim diletantom. Ta je na neki način služila kot generalna vaja za reške slikarje in kiparje, hkrati pa tudi za sedanjo razstavo, katere se udeležujejo vsi umetniki, ki so razstavljali na prejšnji razstavi.

Pretekli četrtek se je italijanska Drama, po vrnitvi s turneje po Istri, ponovno predstavila občinstvu z odrsko pravljico «Pepelka», ki je bila namenjena mladini. Pri pozornem občinstvu je ansambel doživel nov uspeh, hkrati pa je Rovinjčanka Eufemia Benussi kot novi član reškega gledališča doživela svoj debut na odru.

Po svoji vrnitvi s prekinjene turneje po Istri je italijanska Drama uprizorila dve predstavi dialektalne komedije «Mezo millon» v dvoranah na Mlaki in v Zametu, v programu pa ima še uprizoritev istega dela v Lovrani. Hkrati pa se brez prekinitve nadaljujejo skušnje za novo zelo zahtevno premiero in sicer za Miroslava Krleže «Ledo».

Končno bi v sklopu tovrstnih dogodkov, ki jih je vredno zabeležiti treba omeniti še en dogodek iz kulturnega življenja italijanske etnične skupnosti v Jugoslaviji. Gre za desetletnico založbe «EDIT» z Reke in desetletnico polmesečne revije «Panorama». Tako prva kot druga imata točno določen namen služiti kulturnim potrebam italijanske nacionalne skupnosti v Istri in na Reki. Desetletnica založbe «EDIT» bo v marcu, revija «Panorama» pa slavi svojo desetletnico že v februarju. V zvezi s tema obletnicama bo prirejena cela vrsta prireditev in sicer v okviru italijanskih kulturnih krožkov in italijanskih šol v Istri in na Reki. Proslave se bodo zaključile ob koncu marca ali v začetku aprila z večjo prireditvijo, ki jo pripravlja tisk v prostorih italijanskega kulturnega krožka na Reki. V. Z.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne boste imeli finančnih težav, pač pa se boste morali boriti za svoj prestiž. Tudi glede čustvenih zadev bo šlo vse gladko.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Veliko bo možnosti za uspeh. Izkoristite sedanje razmere, ki se ne ponavljajo. Vašo velikodušnost bodo znali ceniti.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Zelo zanimivo obdobja finančnih in materialnih uspehov na sploh. Kar se pa ljubezenskih zadev tiče, ne boste nad njimi preveč navdušeni.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Opravka boste imeli z novimi sodelavci, na katere se ne smete preveč zanašati. Z ljubljeno osebo boste delali nove načrte.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Veliko bo načrtov, ki pa ne bodo temeljili na trdnih tleh. Bodite velikodušni z ljudmi, ki so v težavah, posebno, ker vam je to možno.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Kar krepko po začrtani poti, toda ne kar na slepo. Lahko bi vas zavedlo. Neki prijatelj vas bo prosil za nasvete.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) S svojim pesimizmom ne boste prišli daleč. Zato spremenite nekoliko svoja razpoloženja.

SKORPIJON (od 24.10. do 22. 11.) Neki sodelavec bo prinesel v vaše poslovne zadeve precej svežega zraka. Ljubezni se ne da diktirati zato, potrpite.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Kar se vaših finančnih zadev tiče, bo zelo razburkan dan. Srce pa naj bo mirno, ker mu ne grozi nobena neprijetna nevarnost.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) S svojimi predlogi boste pokazali vso svojo sposobnost in delovno zmogljivost. Doma bo po burni debati razčiščen star spor.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Za novo delo si izberite nove sodelavce, ker s starimi ne boste prišli nikamor. Neko novo prijateljstvo bo porušilo sedanje čustveno ravnotežje.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Neka težavna poslovna zadeva bo končno uspela in zabeležili boste nov finančni uspeh. Z ljubljeno osebo se boste krepko razumeli. Glavobol.

RADIO VELEVIZIJA

Torek, 16. januarja 1962

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.00: Orkester Guido Cergoli; 17.20: Sem in tja po lahki glasbi; 18.00: Radijska univerza: Tone Penko: Hormoni: «Adrenalin»; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Mozart: Simfonija št. 38 v D-duru; 19.00: Radijski tednik za najmlajše; 19.30: Znani pevci in solisti; 20.00: Sport; 20.30: Večer z Martinom, Sowande in Johnson; 21.00: Slovenske Lavre; 21.35: Koncert pianistke Gite Mally; 22.00: Josip Tavčar: Franz Grillparzer ob 90-letnici smrti»; 22.15: Ples v blue jeans; 23.00: Orkester Stan Kenton.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Eno uro v diskoteki; 15.20: Literarna oddaja; 15.30: Pesmi brez besed

Koper

6.15: Juttranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Simfonični plesi; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 12.45: Glasba po željah (II. del); 13.40: Mali ansambli; 14.00: Zabavne popevke; 14.30: Šola in življenje; 14.50: Mladinski zbor iz Titograda; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Vesele in poskočne; 16.00: «Bled 1961»; 16.30: Tretja stran; 16.45: Izbrane strani iz oper; 17.40: Simfonični portret Irvinga Berlina; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Duo Fasano; 19.30: Prenos RL; 22.15: Ritmi z orkestrom Domnerus; 22.35: Glasba za lahko noč; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Omnibus; 10.30: Radijska šola, nato nadaljevanje Omnibusa; 12.15: Kako, kje, kdaj; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Veliki klub; 15.15: Poje Carla Boni; 15.30: Tečaj angleščine; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Zgodbe in pesmi o morju; 17.20: Ritmi in melodije narodov; 17.40: Zanimivosti od vsepovsod; 18.00: De Franco in njegov orkester; 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za delavce; 19.30: Filmske in gledališke novosti; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Carlo Goldoni: «Le avventure della villeggiatura»; 23.00: Rotondo in njegov orkester.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: «Srce na podstrešju»; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.00: Sladki spomini; 15.45: Najnovejše plošče; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Romantična medigra; 17.30: Vaš juke box; 20.30: Glasbeno nagradno tekmovanje; 21.45: Večerna glasba.

III. program

17.00: Na programu Robert Schumann; 18.15: Katolicizem v Angliji; 18.45: Filmski pregled; 19.00: Na programu skladbe G. Petrassija; 19.15: Spomin na Luigija Russa; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Tisoč let italijanskega jezika; 22.00: Na programu Dalza, Garsi, Da Parma, Pres, Willaert, Bassano in di Lasso; 22.45: Sredozemska arheologija v bolonjskem muzeju.

Slovenija

5.00: Dobro jutro; 8.05: Ženski vokalni kvintet; 8.25: Od polke do calypsa; 8.55: Radijska šola za srednjo stopnjo; 9.25: Dve deli Bedricha Smetane; 10.15: Izberite melodijo tedna; 11.00: Prizor iz Dvorakove Rusalke; 11.15: Utrjujte svojo angleščino; 11.30: Jarnović: Koncert za violino in orkester; 12.05: Kmečka godba; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Mariborski komorni zbor; 14.05: Radijska šola za višjo stopnjo; 14.35: Odlomki iz Rossinijevih oper; 15.20: Kitara v ritmu; 15.30: V torek nasvidenje; 16.00: Vsak dan; 17.05: Hector Berlioz: Fantastična simfonija; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Za mlade ljubitelje glasbe; 18.45: S knjižnega trga; 19.05: Majhni zabavni ansambli; 20.00: Poje Komorni zbor RTV Zagreb; 20.30: Jovan Cirilov: Viharna pota; 21.30: Franz Liszt v pesmih in skladbah; 22.15: Uvod v glasbo 20. stoletja; 23.05: Četrt ure s plesnim orkestrom; 23.20: Tri scene iz Kogojevih «Črnih mask».

Ital. televizija

8.30: TV šola; 14.00: TV šola; 15.30: TV šola; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Oddaja za analfabete; 19.15: Slikar Francisco Goya; 20.20: Sportna oddaja; 20.30: TV dnevnik; 21.05: Giuseppe Dessi: «Rov»; 22.00: Umetnost in znanost: 22.20: Simfonični koncert; 23.05: TV dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Srečanje z Arnoldom Mondadorijem; 21.55: TV dnevnik; 22.15: Jazz v Italiji; 22.45: Poklic vodičev.

Jug. televizija

20.55: Zabavno-reklamna oddaja; 21.05: Revijski spored.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8.2, najnižja 6.1, ob 19. uri 6.8; zračni tlak 1019.1, narašča, veter 34 km severovzhodnik s sunki 60 km, vlage 54 odst., nebo jasno, morje razburkano, temperatura morja 10.1 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 16. januarja
Tomislav
Sonce vzide ob 7.42 in zatone ob 16.48. Dolžina dneva 9.06. Luna vzide ob 13.36 in zatone ob 3.32
Jutri, SREDA, 17. januarja
Anton

Seja tržaškega občinskega sveta

Povratek občinskega odbora na pot desničarske politike

Župan Franzil hodi zopet po Bartolijevih stopinjah - Leva opozicija je zapustila dvorano, nakar si je «večina» razdelila vse stolčke

Za sedanjo občinsko upravo se bliža konec, ker bodo letos občinske volitve. Za razliko ob Bartolijeve si je hotela nadeti demokratičen plašč in lani v maju se je zdelo, da bo tudi šla po demokratični poti. takrat je namreč občinski svet glasoval za vstop predstavnikov opozicije v nekatere upravne ustanov, ki so povezane z občino. Tedaj so nastali tudi tako imenovani «primeri vesti», saj sta odstopila odbornika Pecorari in Spaccini, tako da je nastal v Krščanski demokraciji nekak mali potres. Letos je prišla na vrsto obnovitev številnih upravnih svetov, a «primerov vesti» ni bilo, ker je Krščanska demokracija to pot pač ubogala škofa. Da pa bi rešili zunanji videz, so namenili opoziciji nekaj drobtin, ji zaprli bodisi pot v upravni svet IAC bodisi v upravni svet ENCO (Občinske potrošne ustanove), ter ji prepustili tri neznatna mesta. IACP in ENCO pa sta najbolj važni ustanovi.

Zaradi tega je leva opozicija jasno povedala, da teh drobtinic, ki so bile videti kakor kakšna miloščina, ne sprejme, ter je strnjeno zapustila dvorano. Zato je vzbudila včerajšnja seja vtis, da je bilo z njo konec celo navidezno v levo usmerjene politike in odbora, za kakršnega je hotel precej časa Franzilov odbor veljati. Namesto obrata v levo smo torej doživeli obrat v desno, pa naj se je, recimo, tajnik tržaške PSDI še tako ustil, da je občinski odbor nekak odbor levega centra «ante litteram». S tem se je torej ta namišljena «leva» igra končala, tako da bodo sedaj lahko škof in liberalci popolnoma zadovoljni. Seveda se je to odkrito nagibanje na desno začelo že s sodelovanjem liberalcev z relativno večino, včeraj pa je dobila ta politika še dokončen pečat. Tako so se vsaj znašli skupaj ljudje, ki spadajo skupaj, in je postal položaj čisto jasen.

Pri vsem tem pa je značilno, da je predstavnik socialdemokratov odv. Puecher izjavil, da je proti odložitvi razpravljanja o tem vprašanju, ki jo je predlagal dr. Pincherle, ter je zahteval da se izvolijo občinski predstavniki v razne upravne svete na včerajšnji seji, to je po demokristjanskem receptu. In dr. Puecher je storil to, čeprav je v soboto na kongresu PSDI njen tajnik Pierandrei izjavil, da je postal IACP volilna agencija demokristjanov! Posledica vsega tega je, da se je še bolj utrdil demokristjanski monopol ter da so zajeli tudi liberalci pri tem z veliko žlico, čeprav imajo v občinskem svetu le dva svetovalca: njihov svetovalec dr. Morpurgo je bil na primer izvoljen kar v dva upravna sveta. Izvoljen je bil tudi «indipendentist» Tolloy, rezervist Krščanske demokracije, in sicer kar v ENCO, kateremu je prej vedno nasprotoval, svoj piskrček pa je pristavila tudi skupina «Slovenske liste», ki je dobila neko zelo zakotno zastopstvo.

Pa preidimo k poteku seje. Ko je župan predlagal imenovanje dveh predstavnikov občine v vodstveni svet ustanove za borbo proti tbc «Petitti di Roreto», je dr. Pincherle (PSI) vstal in dejal, da bo podal načelno izjavo v zvezi z imenovanjem občinskih zastopnikov v odbore in svete sploh. V svoji izjavi je med drugim poudaril, kako so štiri konvergentne stranke pridržale zase pravzaprav monopol vseh občinskih zastopstev, s čimer so bile pokopane vse obljube KD in njenih pripreženikov o usmeritvi v levo. Dr. Pincherle je dejal, da socialisti ne sprejmejo odločitve večine, da se leva opozicija izloči iz najbolj važnih upravnih teles, zlasti pa ne iz ustanove ENCO, za katere ustanovitev se je najbolj borila.

Ves ta postopek KD in njenih zaveznikov je odločno obsodil tudi svetovalec Tonel (KPI), ki je na koncu dejal: «Zavračamo vaše žaljive predloge; vzemite si vse in vedite, da demokarcija ni miloščina. Vedite pa, da se bomo še nadalje borili za moralizacijo javnega življenja».

Dr. Dekleva pa je izjavil, da se pridružuje besedam dr. Pincherla in Tonela ter rekel, da se je leva opozicija, v katero spada NSZ, dolga leta borila, da bi veljala v občinskem svetu praksa in načelo, da mora biti opozicija zastopana v vseh javnih podjetjih in ustanovah, kjer je zastopana občina. Zato ni mogoče sprejeti nedemokratične politike in kriterjev občinskega odbora, po katerih se dodelijo opoziciji nevažna zastopstva ter da se izloči prav iz IACP in ENCO, v katerih bi morala priti do izraza njeno nadzorstvo. Dr. Dekleva je zahteval, da se spoštuje pravično in demokratično načelo, po katerem se morajo dodeliti opoziciji zastopstva v vseh upravah, ter da se ta zastopstva sorazmerno razdelijo med opozicijo. Stranke odbora pa naj se odrečejo delu svojih zastopstev skupinam, ki jih vedno podpirajo, ne pa da jim nadevajo opozicijsko krinko.

Tudi misovec Morelli je izjavil, da oni ne sprejemajo nobenega zastopstva. Nakar je bil z običajno večino zavrnjen predlog dr. Pincherla, naj se razprava o tem odloži in leva opozicija, to je komunisti, socialisti in dr. Dekleva (NSZ) so zapustili dvorano; misovci pa so ostali v njej ter s tem omogočili, da je bilo navzoče zakonito število svetovalcev in da so demokristjani in njihovi pripreženiki lahko izvolili tiste zastopnike, ki jim zagotavljajo monopol nad raznimi ustanovami. Med to razpravo se je ozračje v sejni dvorani tudi precej razgrelo.

Sledile so volitve, pri čemer so bili izvoljeni v ustanovo «Petitti di Roreto» prof. Ester Bastiani (KD), Della Santa (PLI); upravni svet IACP Del Conte (KD) in Trauner (PLI); v nadzorni odbor IACP pa Del Bianco (PSDI); v odbor mestne knjižnice prof. Udina, G. Furlani (PLI), Coslovich (KD), Puecher (PSDI) in Bisoffi; v muzej Risorgimenta Benni (KD), Morpurgo (PLI), Benussi Gambel (PSDI), Mirabella Giosaffi (PLI); v naravoslovni muzej Spaccini (KD), Miani (PSDI), Sadini Polli in Benussi; v kuratorij muzeja «Revoltella» Cumbat (PRI), Morpurgo (PLI), Mamolo (Slovenska lista), Salvini, Basilio, Jaut (KD) in Mascherini; v ENCO Bazzaro (PRI) in Tolloy («indipendentist»).

Na koncu seje so odobrili še pristop občine k avtonomni ustanovi stalnega dramskega gledališča.

Na pobudo slovenskih kulturnih delavcev v Trstu prireja Slovensko gledališče

Andrićev večer

danes 16. t. m. ob 21. uri v Avditoriju.

O Nobelovem nagrajencu 1961 bo predaval književnik **prof. Alojz Rebula**. Iz Andrićevih del — Travniška kronika in Na Drini most — bodo čitali odlomke člani Slovenskega gledališča v Trstu **Zlata Rodoškova, Stane Starešinič in Stane Raztresen.**

Zborovanje gradbenih delavcev

V četrtek ob 18. uri bo na sindikalnem sedežu v Ul. Pondares zborovanje gradbenih delavcev, ki ga organizira sindikat te stroke Nove delavske zbornice CGIL. Na zborovanju bodo obrazložili delavcem določila nove delovne pogodbe, ki je stopila v veljavo 1. januarja. Svetujemo vsem gradbenim delavcem, ki se niso udeležili sindikalnih zborovanj v novembru in decembru, ko so razpravljali o novi delovni pogodbi, naj se tega zborovanja udeleže, ker jim bo zelo koristilo.

Stavkovno gibanje ladjedelskih delavcev po vsej državi

Danes prva 24-urna stavka v tržaških ladjedelnicah

Delavci stavkajo proti vladnim načrtom za skrčenje števila zaposlenih v ladjedelski industriji - Zahteva po znižanju delovnega urnika in zvišanju plač

Kakor smo že poročali, se je tudi na našem področju začelo ostro stavkovno gibanje delavcev ladjedelniške industrije, ki ga je v vsedržavnem okviru proglasila FIOM-CGIL po zborovanju v Livornu, na katerem so proučili vladne načrte, da bi se skrčili proizvodna sposobnost in število zaposlenih v ladjedelniški industriji, in so sklepali o sindikalni akciji za sklenitev posebne delovne pogodbe za ladjedelniško industrijo. Na omenjenem zborovanju so tudi izdelali program sindikalne borbe za ta mesec, ki bo zajela ladjedelniške industrije po vsej državi.

V tem okviru bo na našem področju danes stavka delavcev v vseh ladjedelnicah. Stavka se začne ob 6. uri in bo trajala do 6. ure jutri. Med stavko bo danes ob 10. uri na sindikalnem sedežu v Ul. Pondares zborovanje stavkajočih delavcev, ki ga organizira pokrajinska Zveza kovinarjev FIOM.

Delavci ladjedelniške industrije stavkajo torej proti vladnim načrtom za skrčenje proizvodne sposobnosti in števila zaposlenih zlasti v državni ladjedelniški industriji, obenem pa tudi za sklenitev nove delovne pogodbe. Med drugim zahtevajo povišanje plač za 20 odstotkov, skrčenje delovnega urnika od 48 na 44 ur s plačo za 48 ur, zagotovljeno plačo 44 ur na teden, priznanje pravice sindikatom, da posredujejo v vseh primerih delovnih odnosov itd.

Pokrajinsko tajništvo FIOM je predlagalo sorodni sindikalni organizaciji, naj se udeleži te akcije za dosego nove delovne pogodbe. Omenjeno tajništvo poziva vse delavce, naj se udeležijo stavke in sindikalnega zborovanja.

* * *

Danes bo v podjetju SAIFAC v Industrijskem pristanišču enourna stavka delavcev, ki hočejo s tem opozoriti vodstvo podjetja na svoje zahteve, ki so jih predložili že pred dobrim letom, a niso dobili še nobenega odgovora. Če vodstvo podjetja tudi tokrat ne bo odgovorilo in ne bo pokazalo dobre volje za pogajanja, bodo delavci ponovno stavkali.

Včeraj v veliki dvorani porotnega sodišča

Slovesna otvoritev sodnega leta

Glavni govor je imel vršilec dolžnosti državnega pravdnika dr. Santonastaso - Število umorov nižje od državnega povprečja - Naraščanje prometnih smrtnih nesreč - Povečanje mladinskega kriminala

Včeraj zjutraj ob 10.30 je bila v sodni palači slovesna otvoritev novega sodnega leta. Slovesnosti so prisostvovale najvišje sodne, civilne in vojaške oblasti iz Trsta, Vidma, Gorice, Pordenona in Tolmeča. Med drugimi so bili prisotni gen. vladni komisar dr. Mazza in poslanci Vidali, Bologna, Sciolis in Wondrich. Med konzularnimi predstavniki je bil tudi jugoslovanski generalni konzul dr. Žiga Vodušek.

Razen članov sodnih oblasti iz Trsta so se ceremonije udeležili predsedniki sodišč iz Vidma dr. Spicciati, iz Gorice dr. Storti, iz Pordenona dr. Musotti ter iz Tolmeča dr. De Lavigne. Prisotni so bili tudi načelniki kanclistov dr. Gaetano Indirli (Tolmeč), dr. Sebastiano Balestra (Videm) ter dr. Umberto Jonadi (Pordenone).

Ceremonija se je pričela s slovesnim sprevodom, ki je šel iz velike dvorane v sodni palači. V prvem delu sprevoda so šli vršilec dolžnosti državnega pravdnika dr. Santonastaso ter njegovi namestniki. Sledili so jim uslužbenci sodišča, ki so nesli znamenja pravice, a takoj nato so stopali prvi predsednik prizivnega sodišča dr. Carpanzano ter drugi člani sodnega zbora.

Pred vhodom v dvorano je stala častna četa karabinjerjev, policijskih in jetniških stražnikov. Takoj ko so vsi zasedli svoja mesta, je načelnik kanclistov prizivnega sodišča dr. Acconcia prečital novi razpored tržaškega prizivnega sodišča ter vseh kazenskih sodišč in pretur v tržaški, videmski in goriški pokrajini.

Pri tem moramo omeniti, da so v posebno sekcijo za kmetijske spore, kateri predseduje dr. Palermo, imenovali za stalna člana tudi Marija Grbca in dr. Stanislava Oblaka. Grbec prihaja v poštev pri vseh pravdah, ki zadevajo spolovinarske pogodbe itd., Oblak pa v primeru pravd najemniških pogodb. Za namestnika o pravdah spolovinarskih pogodb pa je bil imenovan dr. Stanislav Grgič.

Nato je spregovoril dr. Santonastaso, ki je v imenu državnega pravdništva podal običajno letno sporočilo o delovanju sodnijskih organov v preteklem letu. Naj omenimo, da je letos govoril dr. Santonastaso, ker je glavni tržaški državni pravdnik dr. Ingrassia šel pred 10 dnevi v pokoj.

Spričo tega je tudi do neke mere razumljivo, zakaj se ni dr. Santonastaso dotaknil v svojem govoru nekaterih perečih vprašanj, kot je bil to primer raznih njegovih kolegov pa drugih mestih republike.

V zvezi z raznimi vprašanji, ki jih je že lanskega leta postavil v parlamentu minister za pravosodje, se je dr. Santonastaso dotaknil predvsem dveh problemov. Na eni strani gre za reformo sodnijskega ustroja, na drugi pa za sistematično ureditev vprašanja položaja javnega tožilca v kazenskem postopku in v upravljanju pravice. Glede prvega vprašanja je govornik poudaril, da je v teku globoka preobrazba političnega in socialnega značaja v italijanski republiki. Spričo tega prihaja do protislovij med starimi pravnimi predpisi in novo politično ter socialno stvarnostjo. Še posebej je prikazal, da večkrat prihaja do pretirane počasnosti bodisi v kazenskih, kakor tudi v civilnih postopkih.

Govornik je nato pripomnil, da mnogi menijo, da je italijanska pravica počasna, ker je premalo sodnikov. Vseh teh je namreč 5.703, se pravi zelo malo več kot pred sto leti. Z druge strani pa je omenil, da je v Angliji samo 150 sodnikov, čeprav gre za zelo napredno državo. Pri tem pa je dejal, da se ne more primerjati dveh pravnih sistemov, ki sta si zelo različna po tradiciji in po navadah.

V nadaljevanju svojega govora je dr. Santonastaso pojasnil svoje stališče glede vloge, ki jo v današnjem sodnem sistemu igra javni tožilec. V tem pogledu je omenil, da je zgodovinski razvoj povzročil precejšnje spremembe na tem področju. Poudaril je med drugim, da je ustanova javnega tožilstva izgubila precej svojih prejšnjih značilnosti, a da je drugi del kazenske razprave, se pravi razprava pred sodiščem, ohranila skoraj popolnoma svoje stare značilnosti. V tej zvezi pa je dr. Santonastaso načel vprašanje vloge javnega tožilca. Ali gre pri tem za predstavnika izvršne, ali pa za predstavnika sodnijske oblasti? Dr. Santonastaso je poudaril, da se bo lahko to vprašanje rešilo, če ne s spremembo, vsaj s pojasnitvijo členov 107 in 108 republiške ustave.

Nato je vršilec dolžnosti državnega pravdnika govoril o civilnih pravdah, s katerimi so se morala ukvarjati sodišče. Pri tem gre v večini primerov za pravde do katerih pride, ker podpisniki menic ne poravnajo svojih obveznosti v določenem roku. Sledijo nato razne pravde, ki zadevajo povzročitelje prometnih nesreč.

Potem ko je omenil, da je število trgovskih družb v preteklem letu naraslo, a da se je zmanjšalo število stečajev, je govornik obravnaval vprašanje zakonskih ločitev. V tem pogledu je poudaril, da se ni stanje v primerjavi s preteklostjo nič zboljšalo, temveč celo poslabšalo. V mnogih primerih pride celo do dejanskih ločitev, ne da bi se prizadeti zakonci pritožili na pristojna sodišča. Pri tem je omenil tudi nedavno razsodbo ustavnega sodišča glede enakopravnosti moškega in ženske. Pripomnil pa je da sodišča, kljub zakonskim predpisom težijo k temu, da ne delajo razlike med moškim in žensko glede vprašanja zakonske zvestobe.

Kako pa je s kazenskimi prekrški? Dr. Santonastaso je med drugim omenil, da je na tržaškem sodnijskem okrožju število umorov ali poskusov umorov ter na splošno nasilja proti osebam nižje od državnega povprečja. Rastejo pa primeri tatvin, ropov in izsiljevanja. Prav tako je več primerov prekrškov, ki zadevajo javno upravo, državo, družino ter javno nravnost. Manj pa je prekrškov glede namernih stečajev.

Vršilec dolžnosti državnega pravdnika dr. Santanastaso govori na otvoritvi sodnega leta

Glede vzrokov, ki pogajajo prekrške političnega značaja je dr. Santonastaso menil, da gre večinoma za «netolerantnost» med pripadniki ekstremističnih skupin, ki med drugim «ne trpijo obstoječega demokratičnega režima». Glede prekrškov proti zasebni lastnini pa je menil, da gre za lov za lahkim življenjem, za zabave in za luksuz. Vendar pa je pripomnil, da nekateri menijo, da je treba to pripisati določenim družbenim pogojem življenja, ki jih danes zakon ščiti.

Posebno pozornost je govornik posvetil nenamernim umorom ali hudim telesnim poškodbam, ki jih povzročajo cestne nesreče. Pri tem je pripomnil, da italijanska industrija vrže vsako leto na trg 400.000 novih vozil. Razne nesreče povzročajo ljudje, ki se še niso znašli z zapletenimi predpisi glede cestnega prometa. Mnogo pa je tudi vozačev, ki sploh ne upoštevajo prometnih predpisov posebno ponoči.

Govornik je spregovoril tudi o vprašanju prostitucije, vendar le mimogrede. Omenil je sicer zakon Merlin kot možen vzrok za sedanje stanje, a je pripomnil, da gre za zelo zapleteno vprašanje, ki bi ga bilo treba proučiti na bolj resen način. Dr. Santonastaso je nato navedel zelo porazne številke samomorov. Teh je bilo lani samo na tržaškem ozemlju 82, kar je več kot v vsej videmski pokrajini, ki šteje trikrat več prebivalcev.

Vprašanje zase je mladinski kriminal. V tem pogledu je treba zabeležiti precejšnje povečanje tatvin in osebnih poškodb. V večini primerov gre za mladeniče, ki zagrešijo tovrstne prekrške, ker si ne morejo na drugačen način zagotoviti takih življenjskih pogojev, ki so že v navadi v njihovem okolju. Večje število mladeničev, ki so se pregrešili v tem pogledu proti zakonom pa prihaja iz begunskih taborišč Čeprav so sodišča izredno marljivo opravljala svoje dolžnosti, so bila po mnenju govornika preveč prizanesljiva nasproti tako imenovanim «teddy boysom».

Dr. Santonastaso je zaključil svoj govor s splošnim pregledom nad delovanjem sodne policije ter organov, ki jim je poverjena uprava zaporov. Svojemu govoru je priložil seznam raznih dejavnosti sodišč v preteklem letu.

Po govoru državnega pravdnika je predsednik dr. Carpanzano formalno otvoril novo sodno leto.

Pričetek akademskega leta zdravniško-bolniške šole

Za spopolnjevanje znanja zdravnikov

V nedeljo se je pričelo akademsko leto zdravniško-bolniške šole, ki služi za spopolnjevanje znanja zdravnikov v Trstu. Otvoritvene ceremonije so se udeležili predstavniki raznih oblasti ter številni zdravniki in primariji. Spregovorila sta predsednik šole dr. Carravetta in predsednik upravnega sveta bolnišnic odv. Morgera, prof. Tagliaferro pa je imel zanimivo uvodno predavanje. Končno so razdelili razne nagrade zdravnikom, ki so objavili znastvena dela, ali ki so marljivo obiskovali tečaje.

Prof. Carravetta je v svojem govoru najprej počastil spomin umrlega primarija Robbe, nato pa dejal, da je ta šola v pomanjkanju medicinske fakultete nujno potrebna, vendar bi bila koristna tudi, če bi se ta fakulteta ustanovila, saj morajo zdravniki spopolnjevati svoje teoretsko znanje, pridobljeno na univerzah, predvsem s prakso v bolnišnicah. Tako je že vsaka bolnišnica sama nekaka zdravniška šola.

Predsednik bolnišnic odv. Morgera je pohvalil delovanje šole, delo predavateljev in rezultate, ki so jih dosegli slušatelji z obiskovanjem raznih teoretično - praktičnih tečajev. Uprava bo s svoje strani delovala, da opremi šolo in bolnišnico z novimi modernimi napravami, hkrati pa se bo potegovala za to, da se čimprej prenovi glavna bolnišnica ter da se zgradijo novi prostori pri Magdaleni, v katerih bo 400 postelj.

Otvoritev sodnega leta v veliki dvorani porotnega sodišča

Prispevki občanov za pomoč revežem občine Devin-Nabrežina

Občinska podporna ustanova devinsko-nabrežinske občine se še enkrat zahvaljuje vsem občanom, ki so s svojimi prispevki omogočili obdaritev revnih vaščanov ob nedavnih praznikih. Skupno je bilo nabranih **419.000 lir** denarnih prispevkov ter jedača in oblačila kot je to razvidno iz priloženega seznama:

Castellani Eccelsa, Devin 2.500 lir; Terčon Josip, Nabrežina 5.000; Boschetti Tommaso, Nabrežina postaja 10.000; Destradi Anna por. Sperandio, Sesljan 3.000; Legiša Albin, Sesljan 3.000; Radovič Davorin, Nabrežina kamnolom 1.000; Pizzul Cesare Natale, Nabrežina kamnolom 20.000; De Cleva Giovanni, Stivan 2.000; S.p.A. «Cava Romana», Nabrežina 50.000; Kocman Danjela, Stivan 2.000 Hotel «Ples», Devin 1.000; Gruden Josip, jestvine, Devin 5.000; Uprava «Torre e Tasso», Devin 2.000; Gasser Carlo, Devin pristanišče 1.000; Braviu Antonio, Devin 5.000; Urarna Sedmak, Sesljan 2.000; Gostilna «Alla Pineta», Sesljan 2.000; Bar «Eden», Sesljan 3.000; Hotel «Hermada», Sesljan 5.000, Restavracija «7 Nani», Sesljan 5.000; Castelreggio Carlo, Sesljan, morje 50.000; Timavska papirnica, Stivan 200.000; «Cassa di Risparmio», Sesljan 30.000; Hotel «Corona», Sesljan 10.000; Mesnica Lazzaro Elso, Nabrežina postaja 100 kg mesa; «Dama Bianca», Devin — pristanišče — vino in konserve; Trgovina Span Rado, Nabrežina 3 suknje.

—«»—

Nezgoda košarkarja na treningu

Med treningom košarkarskega kluba ladjedelnic CRDA se je včeraj popoldne ponesrečil 21-letni Claudio Venturi iz Ul. S. Nicolò 22. Spodrsnilo se mu je in je padel ter si zvinil gleženj leve noge, ki si ga je verjetno tudi nalomil. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral od 8. do 20 dni.

IV. LILA PLES BO...

V nedeljo in včeraj štiri smrtne žrtve gorilnega plina

V vseh primerih gre za nesreče, katerih žrtve so bile same ženske

V nedeljo in včeraj so kar štiri ženske umrle zaradi zastrupitve s plinom. Nekoliko po 2. uri v noči med soboto in nedeljo se je 42-letni Fulvio Breskvar s Trga sv. Jakoba 6 vrnil domov in je našel svojo 75-letno mater Marijo Alzetta por. Breskvar mrtvo blizu postelje. Plin je uhajal iz plinske pečice. Domnevajo, da je ženska premaknila pečico in tako iztaknila gumijasto cevko.

Okrog poldne v nedeljo so v zadnjem nadstropju v Ul. Lazzaretto Vecchio 7 našli mrtvi dve sestri, ki sta se tudi zastrupili s plinom, in sicer 62-letno Caterino Bonifacio vd. Cimera in 58-letno Libero Bonifacio vd. Consul, ki sta živeli skupaj po smrti svojih mož. Neka sostanovalka, ki je šla mimo njunega stanovanja, je zavohala plin in je pozvonila na vratih, toda nihče ni odgovoril. Telefonirala je iz spodnje mlekarne, a tudi po telefonu ni nihče odgovoril. Zaradi tega so obvestili karabinjerje, ki so odprli stanovanje in našli ženski že mrtvi. Tudi v tem primeru je kriva plinska pečica, gumijasta cevka pa ni bila odklopljena. Varovalka je bila odprta in iz tega bi se lahko sklepalo, da je plamen ugasnil in je tako uhajal plin.

Včeraj okrog 9. ure pa so našli v Ul. Baiardi 52 mrtvo 74-letno Pierino Suzzi vd. Tomat, ki se je tudi zastrupila s plinom. Ženska je živela sama, njen sin pa je poročen in živi v Ul. Castagneto. Neka sostanovalka je zavohala plin in obvestila komisariat javne varnosti v Ul. Giulia. Agenti omenjenega komisariata so našli žensko, ki je sedela v kuhinji blizu mize, gumijasta cevka plinskega kuhalnika pa je bila odklopljena.

—«»—

V gledališču «Verdi»

Vladimiro Cajoli

Štiri mlade redovnice

Včeraj je začela v gledališču «Verdi» nastopati gledališka skupina, v kateri igrajo Elena Cotta, Carlo Alighiero, Pino Colizzi, Elsa Vazzoler, Tullio Valli in nekateri drugi. Skupina ima na sporedu tudi delo Agate Christie «Pajčevina» ter še komično-glasbeno komedijo «Kitajec» Bariletta in Gredyja. Kot prvo delo pa nam je včeraj predstavila «Štiri mlade redovnice» Vladimira Cajolija.

Zgodba o štirih mladih «redovnicah» se dogaja v času, ko se vojna končuje. Toda zgodbe same je v delu bolj malo, pač pa več pripovedovanja, kar delu ni najbolj v prid. Štiri ženske, ki so s sovražnikom sodelovale in se mu prodajale, pridejo na svojem begu po naključju v neki skoraj popolnoma zbombardiran samostan. Tam najdejo štiri ubite redovnice in najstarejši pride na misel, da se same preoblečejo v redovnice — ostrižene so že bile za kazen zaradi kolaboracije — prave redovnice pa pokopljejo. In tu se pravzaprav začne dejanje igre, ko namreč neki cerkveni predstojnik sumi, da nekaj ni v redu, pa povabi v samostan svojega bratranca, zdravnika psihiatra, ki naj velja pred «redovnicami» kot politični preganjanec, ki se skriva. V resnici pa je zato tu, da vso stvar raziskuje in ni mu težko odkriti resnico.

Kot že omenjeno, je v delu vse preveč dialoga brez pravega dogajanja. Režiser Carlo Alighiero, ki je obenem igral zdravnika, je vendar napravil igro dovolj tekočo, s scenografom Carlom Ronchesejem pa sta tudi vprašanje menjavajočih se scen rešila dovolj posrečeno. Štiri «redovnice» so igrale Elsa Vazzoler, Elena Cotta, Vittoria Del Verme in Manuela Andrei. Cerkveni predstojnik je bil Tullio Valli in še eno moško vlogo je imel Pino Colizzi.

GLEDALIŠČA in KINO

KINO

Nazionale 16.00 «Paštašuta v puščavi» (Pastasciutta nel deserto). Venantino Venantini, Giovanna Ralli, Franco Volpi.
Fenice 16.00 «Banač» (Lo spaccone). Paul Newman, Piper Laurie in Jackie Gleason.
Excelsior 16.00 «Vodnjak in nihalo» (Il pozzo ed il pendolo). Vincent Price, Barbara Steele. Prepovedano mladini.
Grattacielo 16.00 «Baraba». Technicolor. Anthony Quinn, Silvana Mangano, Ernest Borgnine, Katy Jurado.
Arcobaleno 16.00 «Razporoka po italijansko» (Divorzio all'italiana). Marcello Mastroianni, Daniela Rocca. Prepovedano mladini.
Supercinema 16.00 «Divja dežela» (Paese selvaggio). Barve De Luxe. Elvis Presley, Hope Lange, Millie Perkins.
Alabarda 16.00 «Steza ljubimcev» (Il sentiero degli amanti). — Technicolor. Susan Haywarth, John Gavin.
Aurora 16.30 «Svet ponoči št. 2» (Il mondo di notte n. 2). Prepovedano mladini.
Cristallo 16.00 «Pugni pupe e marinai». Ugo Tognazzi.
Garibaldi 16.00 «Veter ne zna brati» (Il vento non sa leggere). Technicolor. Yoco Tani, Dirk Bogarde. Zadnji dan.
Capitol 16.00 «Čudovita trojka» (I magnifici tre). Technicolor. Ugo Tognazzi, Raimondo Vianello in Walter Chiari.
Impero 16.30 «Vam ugaja Brahms» (Le piace Brahms).
Italia 16.00 «5 marinesov za sto deklet» (5 marines per cento ragazze). Technicolor. Tognazzi, Vianello in Virna Lisi. Zadnji dan.
Massimo 16.00 «Tajne poti» (Le vie segrete). Richard Widmark, Sonia Ziemann.
Moderno 16.30 Revija Giorgia Bixia «Un genovese a Parigi». Na platnu «Un simpatico mascalzone». Zadnji dan.
Astra 16.30 «Galli, topi, Picchio e soci».
Astoria 16.00 «Rok in njegovi bratje» (Rocco ed i suoi fratelli). Alain Delon, Renato Salvatori. Prepovedano mladini.
Vittorio Veneto 16.00 «La giornata balorda» Jean Sorel. Prepovedano mladini.
Ideale 16.00 «V pekel za večnost» (All'inferno per l'eternità).
Marconi 16.00 «Julija in Romanoff». Technicolor. Sandra Dee, Peter Ustinov in John Gavin.
Abbazia 16.00 «Kirasir» (Il corazziere). Renato Rascel in Claudia Mori.
Odeon 16.00 «Vera Cruz». Gary Cooper, Burt Lancaster, Sarita Montiel.

GLEDALIŠČA

VERDI

Gledališka skupina detektivskih iger, v kateri nastopajo Elena Cotta, Carlo Alighiero, Pino Colizzi, Elsa Vazzoler in Tullio Valli, bo danes ob 21. uri ponovila predstavo «Štiri mlade nune» Vladimira Cajolija.

Od jutri dalje «Pajčevina» Agate Christie.

Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

darovi in prispevki

Po pitju in petju je manjša družba, zbrana v gostoljubni hiši Mička Zamariča pri Gašperjih, nabrala 3000 lir za Dijaško Matico.

Ob obletnici smrti drage mame daruje Alojzij Gec 1500 lir za Dijaško Matico.

mali oglasi

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, elektriko — trajno goreče peči na premog in kerosene ter na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Telefon 29-041.

PRI MAGAZZINU FELICE, Trst, Ul. Carducci 41, DOBITE: ženske, moške in otroške dežne plašče, bunde, hlače, jopiče in srajce najboljših vrst in znamk po najnižjih cenah.

VESPAGENZIA, Trst, Ulica S. Francesco 44, tel. 28-940, takojšnja izročitev GRAND SPORT MODEL 1962 — 160 ccm z rezervnim kolesom po znižani ceni. Darovati danes vespo, darujete srečo spomladi.

od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14. in 15. januarja 1962 se je v Trstu rodilo 16 otrok, umrlo pa je 21 oseb.

UMRLI SO: 75-letni Josip Gerdol, 55-letni Arnaldo Fornasari, 75-letna Maria Dari vd. Pugliese, 82-letna Ida Pozzy por. Rossi, 78-letni Giovanni Perossa, 74-letni Paolo Montanari, 81-letna Giuseppina Peskar vd. Musizza, 62-letna Irene Vidali por. Talkner, 85-letna Domenica Ciriani vd. Serian, 58-letna Matia Barbo por. Desanti, 62-letni Domenico Fragiacomo, 86-letna Ida Giraldi, 84-letni Carlo Novel, 73-letni Antonio Sain, 81-letna Amelia Deotto por. Ricci, 80-letni Giorgio Dapretto, 67-letni Antonio Maluta, 48-letna Maria Dorcich por. Viti, 52-letni Libero Visintini, 77-letni Giovanni Metton, 69-letna Francesca Butinar.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN

INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Picciola, Ul. Oriani 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Serravallo, Trg Cavana 1; G. Papo, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojzij).

—«»—

Ukrepi za preprečitev epidemije koz

V tržaškem pristanišču so sprejeli potrebne ukrepe, da bi preprečili pojav ali celo epidemijo koz, ker se je izvedelo, da so ugotovili primere koz v Duesseldorfu. Zaradi tega so cepili proti kozam približno 40 delavcev in delavk ter skupino vodij nekega nemškega podjetja, ki deluje v pristanišču. Cepili so jih takoj po povratku s področja Duesseldorfa.

Neverjetno, toda resnično

Svojevrstno hrepenenje po socialni pravičnosti

Razbijal je šipe izložbenih oken - Tržaški, goriški in tržiški trgovci so se oddahnili, ko so zvedeli za njegovo aretacijo

Trgovci v Trstu, Tržiču in Gorici so se končno oddahnili, ker je padel v roke policiji neznanec, ki ni več neznanec, ki je razbijal šipe izložbenih oken kar v središču mesta v Trstu, pa tudi v Tržiču in Gorici. Pritožbe prizadetih trgovcev so se kar vrstile in agenti javne varnosti so imeli precej opravka, da bi izsledili krivca. Vsakikrat se je izmuznil, sobotni podvig v Gorici, o katerem smo poročali v naši nedeljski številki, pa je bil usoden zanj in za njegovega pomagača.

Na letečem oddelku kvesture skoraj niso mogli verjeti, kar jim je pripovedoval 23-letni Silvio Millo iz Ul. Fornace 2. Najprej so zasačili v Gorici njegovega pomočnika 20-letnega Bruna Perentina iz Ul. del Sale 2, nato pa so našli še njega. Pri zaslišavanju je dejal, da je razbijal šipe in včasih tudi kaj odnesel «zaradi hrepenenja po socialni pravičnosti, ker ne more trpeti trgovcev, ki malo delajo in dosti zaslužijo». Ni kradel iz potrebe, saj je kot trgovski potnik zaslužil 100 tisoč lir mesečno in ima svoj avto. Ukradenega blaga ni prodajal, vrgel ga je v morje ali pustil kjer koli. Niti svojemu pomagaču, ki se mu je priključil le pri zadnjih podvigih, ni hotel ničesar dati.

—«»—

V cerkvi se je hudo ranil

Včeraj nekako po 17. uri se je hudo ponesrečil 52-letni Giuseppe Pavan iz Istrske ulice 53, cerkovnik pri Salezijancih v omenjeni ulici. Padel je iz višine 8 metrov in se je hudo pobil ter ranil po glavi in prsnem košu ter si verjetno nalomil rebra. Zgubil je spomin in je močno krvavel iz nosa, zaradi česar so ga sprejeli na II. kirurški oddelek s pridržano prognozo.

Pavan je popravljal okno sakrestije pri cerkvi Salezijancev.

—«»—

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Posebna vzgoja za otroke z motnjami

Po vsem koprskem okraju se je začela akcija za kategorizacijo otrok s telesnimi in duševnimi motnjami. Ta akcija sodi v okvir splošnih prizadevanj v Jugoslaviji, da bi omogočili invalidom, polinvalidom oziroma sploh ljudem s kakršnimi koli motnjami pa je v tem, da se jim omogoči posebna vzgoja v zavodih, kajti z obiskovanjem rednih šol so prizadeti. Akcijo opravljata v koprskem okraju dve komisiji (za gornji predel okraja in za obalni pas). Komisija za gornji predel, ki ima svoj sedež v Postojni, je že zbrala podatke za postojnsko občino in okrog 30 otrok bodo porazdelili po zavodih ali pa bodo ustanovili poseben oddelek pri postojnski šoli. Pregledi otrok so bili zelo temeljiti, za kar gre pohvala tudi strokovnjakom iz ljubljanskih klinik. V prihodnjih tednih bodo prišle na vrsto še druge občine.

V trgovini čevljev

se je pričela popolna

razprodaja

calzoleria Viale

TRST - Drevored XX. septembra 18

zaradi obnovitve trgovine, ki bo del časa zaprta, po neverjetno nizkih cenah. Izkoristite to edinstveno priložnost, ki jo nudimo svoji cenj. klienteli po smešnih cenah za vse vrste čevljev.

Sporočamo žalostno vest, da je preminila v soboto, 13. t. m.

JOSIPINA PESKAR vd. MUŽICA

Žalujoči sestra Jerica, nečakinja Marija in ostali sorodniki

Zaključek kongresa tržaške PSDI

Ob raznih pozitivnih zahtevah nejasnost v politični liniji

Po eni strani hvalijo sedanje sodelovanje s centrističnimi odbori, po drugi pa žele odprtje v levo - Za priznanje pravic Slovencev

Kongres pokrajinske federacije PSDI, ki se je pričel v soboto zvečer, se je končal v nedeljo z izvolitvijo novega pokrajinskega vodstva. Skoraj v celoti je bilo potrjeno prejšnje vodstvo, le da sta v njem na novo prof. Lucio Lonza in Novero.

V nedeljo je bila na kongresu diskusija o poročilih, nakar so sprejeli sklepno resolucijo. V njej pravijo, da je kongres soglasno odobril programsko in organizacijsko linijo prejšnjega vodstva ter živo pohvalil delo socialdemokratskih upravljavcev v občinskih in pokrajinskem svetu ter v svetih raznih ustanov. Kongres je poveril vodilnim organom nalogo, naj nadaljujejo sedanjo linijo, katero so odobrili tudi socialdemokratski volivci na zadnjih volitvah.

Kongres pa je poleg tega pribil svojo zvestobo uresničenju programa levega centra, ki bo upošteval demokratične zahteve našega mesta, razvoj gospodarstva, pristanišča in industrije našega področja, zahteve delavskega razreda ter uresničenje polne zaposlitve tudi v Trstu. Ta usmeritev se je že izrazila v občinskem svetu z uresničenjem programskih točk, o katerih so se sporazumeli ob ustanovitvi občinskega odbora. 15. kongres je poleg tega obvezal vse člane stranke, da se zavzamejo za uresničenje naslednjega programa:

Okrepitev gradnje ljudskih stanovanj; zaščita pomorskih interesov Trsta tudi v okviru pomorskih družb PIN; prenovitev ladjedelnic ter povečanje naročil zanje v Trstu in Miljah; oživljenje industrijskega področja s čimprejšnjo vključitvijo tobačne tovarne v njegovo proizvodnjo, z ustanavljanjem novih tovarn, pri čemer je treba tudi v naši deželi investirati bilančne prebitke kompleksa IRI; zgraditev letališča, avto ceste, drugega tira na železniški progi med Cervinjanom in Quarto d'Altino, zgraditev naftovoda in plinovoda; koordinacija tečajev za strokovno usposabljanje, tako da bo na razpolago kvalificirana delovna sila; strogo spoštovanje demokratičnih svoboščin in pravic, ki jih določa ustava za vse prebivalce vštevši pripadnike slovenske jezikovne skupine.

15. kongres izraža željo po akciji pronicanja demokratičnega sindikata v podjetja, pri čemer pa se ni treba izogibati razpravljanja z vsem delavskim razredom; po drugi strani pa vabi predstavnike drugih sindikalnih struj, da priznajo potrebo borbe, da se vzpostavijo novi človeški odnosi v podjetjih.

Kongres je sprejel z zadovoljstvom na znanje študije, ki jih je pripravilo prejšnje vodstvo; te študije bodo predložili v Rimu predsedniku vlade, da se končno doseže organičen načrt za Trst, ki bo upošteval zemljepisni in politični položaj mesta, tako da bo postalo aktivno v življenju celotne republike, da bo zastopano v obeh vejah parlamenta, da bo središče dežele Furlanija-Julijska krajina ter da bo odigralo aktivno vlogo v odnosih s sosednimi državami, da obnovi svojo tradicionalno dejavnost s čezmorskimi tržišči v okviru politike atlantske solidarnosti, ki pa mora služiti obrambi miru in mednarodnega sožitja.

Kot vidimo iz te resolucije, tudi ta kongres ni odstranil protislovja med napovedovanjem in zagovarjanjem obrata v levo in med centristično prakso v izvajanju konkretne politike, to je v sodelovanju z liberalci v občinskem in pokrajinskem svetu. Spričo tega protislovja, ki se ga voditelji tukajšnje PSDI prav dobro zavedajo, morajo pač posiljevati resnico in jo natezati na vnaprej pripravljeno kopito, to je trditi, da je sedanji občinski odbor pravzaprav «odbor levega centra ante litteram», kot je rekel tajnik Pierandrei. Pri tem jih nič ne moti, da je podpora liberalcev temu odboru podobna ravnanju tistega kmeta, ki je postavil svojemu zelniku za varuha — zajca! Ne glede na razne pozitivne točke in zahteve v tej resoluciji, je torej to protislovje huda ovira za vsakršen napredek v tukajšnji politiki in zato bi se morala PSDI otresti v tem pogledu vsake nejasnosti.

Končno naj še omenimo, da je treba pozdraviti zahtevo PSDI, da se mora ustava izvajati v celoti tudi glede pravic tukajšnjih Slovencev.

—«»—

Tržaški gospodarstveniki na razgovorih na Dunaju

Predsednik avstrijske trgovinske zbornice dr. Raab (bivši predsednik avstrijske republike) je včeraj sprejel predsednika tržaškega velesejma Suttoro. Sprejema so se udeležili predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassi ter člana upravnega odbora tržaškega velesejma Grioni in Slocovich.

Dr. Raab je sprejel povabilo, da se Avstrija udeleži 14. tržaškega velesejma. Poudarili je, da bo ta udeležba večja kot v preteklosti. Poleg tega je dr. Raab obljubil, da se bo velesejma udeležil osebno skupaj s svojimi bližnjimi sodelavci.

Predsednik Suttora je včeraj obiskal tudi predsednika komisije za avstrijsko lesno gospodarstvo Miloto, ki je izjavil, da se bo tudi avstrijska lesna industrija udeležila tržaškega velesejma.

Predstavniki tržaškega gospodarstva bodo jutri nadaljevali svoje razgovore z avstrijskimi gospodarskimi krogi. Na kraju jih bo sprejel italijanski poslanik na Dunaju Martino.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
Freuchen: *Knjiga o sedmih morjih* L 3.600.—
Karel Putrih L 6.000.—

Goriško-beneški dnevnik

3. pokrajinski kongres Kmečke zveze

Spolovinarji in koloni ne morejo proizvajati po konkurenčnih cenah

Predstavnik vsedržavnega odbora Kmečke zveze je zahteval izdatno pomoč malim kmetijskim posestvom, ki jih monopoli spravljajo v nevarnost

V sotobo in v nedeljo je bil v Ljudskem domu v Gradišči tretji pokrajinski kongres Kmečke zveze, na katerem so bili prisotni številni delegati slovenske in italijanske narodnosti iz vseh krajev naše pokrajine.

V soboto zvečer je imel tajnik Kmečke zveze Marizza glavno poročilo, v katerem je govoril o številnih vprašanjih, ki se tičejo kmetovalcev. Obžaloval pa je, da kljub povabilu ni bil prisoten noben predstavnik kmetijskega nadzorništva.

Za njim je kongres pozdravil socialdemokratski župan iz Gradiške, ki je v imenu občinske uprave govoril o krizi kmetijstva, katere vzrok je treba pripisati oblasti monopolov na tržiščih. Dejal je, da mladina vedno bolj zapušča kmetije, in prikazal hudo breme, ki ga za kmete predstavljajo vojaške služnosti.

Predstavnik vsedržavne Kmečke zveze Pecoraro je v svojem obsežnem govoru predvsem zahteval, naj se za vsako ceno ohrani mala zemljiška posest, ki se je hočejo polastiti monopoli. Zahteval je izdatno financiranje v korist malih kmetij, da se bodo lahko okrepile in kljubovale tej socialni nevarnosti.

Ko je govoril o fevdalnih odnosih, ki še vedno trajajo v sodobni Italiji in katerih najbolj vidni primeri so spolovinartvo in kolonat, je Pecoraro dejal, da v takšnih pogojih ni mogoče proizvajati pšenice po konkurenčnih cenah, ki znašajo na Skupnem evropskem tržišču 3.500 lir za stot.

Govornik se je vprašal, kako morejo spolovinarji in koloni uspevati in si ustvariti boljše življenjske razmere. če so po pogodbi prisiljeni svoj pridelek deliti z gospodarjem na polovico.

Na kongresu so sprejeli zaključno resolucijo, izvolili so 21-članski pokrajinski odbor in pa delegate za deželni kongres Kmečke zveze.

—«»—

Interpelacija svetovalcev KPI

Obdržati odborniška mesta za kmetijstvo

Pokrajinski svetovalci KPI Bergomas, Papais in Marizza so poslali pokrajinskemu predsedniku vprašanje glede okrožnice notranjega ministrstva prefektom, v kateri se krajevnim ustanovam sporočajo določene omejitve glede njihove pristojnosti v gospodarskih vprašanjih, za katera naj bi se brigale druge ustanove, ki so za to postavljene. Ministrstvo obenem trdi, da je nesmiselno ustanavljati odborniško mesto za kmetijstvo v pokrajinskem odboru.

Okrožnica, ki sta jo notranje ministrstvo in ministrstvo za trgovino poslala prefektom, je po mnenju svetovalcev v nasprotju s sklepi 19. skupščine Zveze italijanskih pokrajin, ki je soglasno sprejela resolucijo, s katero si pokrajina prisoja odgovornost v izdelovanju načrtov za deželni razvoj in v kateri se nadalje poudarja, da «so krajevne ustanove temeljni kamen ekonomskega in socialnega razvoja, kakor tudi sredstvo za premostitev razlik med raznimi deli države».

Tudi na vsedržavnem shodu italijanskih odbornikov za kmetijstvo, ki je bil lanskega marca v Rimu, so zahtevali primerna sredstva za izboljšanje življenja v kmetijstvu in «prisotnost krajevnih uprav pri izvajanju pobud, ki se tičejo kmetijstva».

Svetovalci na koncu zahtevajo, naj naš pokrajinski svet določi, da bodo krajevne ustanove sodelovale pri izdelavi načrtov za gospodarski razvoj. Obenem pa naj poudari važnost odborniških mest za kmetijstvo, kot so to soglasno ugotovili tudi na zgoraj omenjenih sestankih.

Solidarnost socialistov s stavkajočimi v Tržiču

V nedeljo 14. t. m. je imel izvršni odbor pokrajinske federacije PSI sestanek, na katerem je med drugim proučil tudi položaj stavkajočih uradnikov v tržiški ladjedelnici.

S tem v zvezi je odbor izdal posebno poročilo, v katerem izjavlja, da brez pridržka obsoja zadržanje Intersinda in predvsem zadržanje vlade, ki je najbolj odgovorna za obstoječe stanje, saj gre za državno podjetje, torej za premoženje, ki pripada vsem državljanom.

Na tej podlagi bi morali biti urejeni odnosi tudi med delavci in vodstvom in zato ni mogoče odobravati absurdno zavlačevalno sindikalno politiko, ki prisili delavce k dolgotrajni borbi za dosego svojih upravičenih zahtev.

S tega vidika izraža pokrajinska socialistična federacija v Gorici popolno solidarnost z delavstvom v borbi. Obenem se stranka obvezuje, da jim bo pomagala z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago. Zainteresirala bo tudi svoje osrednje vodstvo, naj stori vse za spremembo dosedanjih odnosov do delavstva, ki so poniževalni in ki so v škodo ne samo Tržiču, ampak celotnemu državnemu gospodarstvu.

Izpred okrajnega sodišča

Namesto priboljška s fazani sta morala plačati globo

Krompir iz Grojne in pes volčjak sta jih pripeljala na zatožno klop

Na okrajnem sodišču v Gorici so včeraj dopoldne obravnavali zadevo 31-letnega Luciana Burgnicha iz Gorice, Ul. 20. septembra 114, in 32-letnega Licinia Donata iz Ločnika, Ul. Licinio 36. Lovska zveza iz Gorice je proti njima vložila ovadbo, da sta lovila brez lovskega dovoljenja, da sta skušala loviti fazane, ki so zaščiteni in povrh tega še na zanke; obtožnica pravi nadalje, da sta lovila na zemljišču, ki je lovski rezervat.

Lovski čuvaj Mario Marušič iz Poljan št. 1, ki vrši službo v Ločniku, je na svojem običajnem obhodu dne 25. septembra lani opazil v kraju, ki ga imenujejo «Paulado», kakih 20 zank iz medene žice, ki so jih neznanci napeljali na neki koruzni njivi in privezali na stebla koruze. Naslednje jutro okrog 4.30 je šel Marušič, ki je prejšnji dan pustil zanke nedotaknjene, na prežo in se najprej prepričal, če so še na istem mestu. Skril se je nato za bližnji grm in okrog 6.15 sta v resnici prišla dva možakarja, ki sta najprej pregledala zanke in nato šla okrog njive ter naganjala fazane proti njim. Ti so se res dvignili vendar niso šli v zanke, ampak so odleteli. Oba neznanca sta nato postavila še nove zanke.

Lovski čuvaj ju je nato legitimiral ter ugotovil, da sta Lucijan Burgnich in Licinio Donato in ju prijavil lovski zvezi. Oba obtoženca sta sprva tajila, potem pa sta le priznala, da sta šla na lov, da bi ujela kakšnega fazana, ki naj bi služil kot priboljšek na družinski mizi.

Sodnik ju je včeraj spoznal za kriva in obsodil vsakega na plačilo globe po 26.000 lir in na plačilo sodnih stroškov. Sodnik je odredil tudi zaplembo zank in drugega podobnega materiala, ki so ga dobili pri obtožencema, ki sta tako morala precej slano plačati fazane, katere nista niti imela časa ujeti.

* * *

Pri drugi razpravi so sedeli na zatožni klopi brat in sestra iz Stražic ter Bruno Breganti, ki stanuje skupaj z njuno družino v Ul. Colombo 44.

Bilo je 17. julija lani, ko je poljski čuvaj Francesco Tommasi zalotil na njivi Bernarde Kumar v Grojni 13-letnega Mihaela Fenzla in omenjenega 30-letnega Bruna Brengantija, ki sta pobirala krompir in ga po njegovem zatrjevanju spravljala v vrečo. Ko sta zagledala čuvaja, sta jo pobrisala z njive. Tommasi je šel za njima in ju dohitel, vendar sta bila takrat brez vreče, o kateri pravi Tommasi, da sta jo nekam skrila. Ob robu njive pa je čakala s psom volčjakom 16-letna Ester Fenzl, ki naj bi bila «na straži».

Pri včerajšnji razpravi sta oba obtoženca zanikala, da bi imela namen krasti krompir in sta trdila, da sta lovila psa, ki je ušel Ester in zdirjal po njivi, spotoma pa sta pokrala nekaj krompirja, ki da je bil že izkopan. Tudi Ester je trdila, da ni bila «na straži» ob robu njive, ampak se je tam mudila slučajno, ko ji je pes ušel.

Priča Kumar Bernarda je izjavila, da je ugotovila samo primanjkljaj kakih 4 kg krompirja. Sodnik je to upošteval in obsodil samo Bruna Brengantija na plačilo globe v znesku 4270 lir in na plačilo sodnih stroškov, ker se je njegov pes klatil po lovskem rezervatu izven lovske dobe, za drugo obtožbo pa je oba obtoženca oprostil, ker proti njima ni bila vložena tožba, Ester Fenzl pa ker ni zakrivila dejanja, za katero je bila obtožena.

—«»—

Med odmorom v šoli se je ponesrečil

Včeraj ob 11.30 so pripeljali v civilno bolnišnico v Ulico Vittorio Veneto 11-letnega Marjana Krannerja iz Gorice, Ul. Favetti št. 24. Deček se je ponesrečil med šolskim odmorom, ko je med igro padel na dvorišču. Pri padcu se je ranil nad levim očesom. V bolnišnici so mu zdravniki rano očistili in obvezali ter ga poslali domov. Okreval bo v šestih dneh.

Nekaj po 20. uri pa so prepeljali v bolnišnico 6-letnega Paola Bordina iz Gorice, Ul. Montesanto 1. Ko so se igrali z žogo, mu je neki drugi deček zagnal žogo v obraz in mu povzročil manjšo rano pod desnim očesom. Zdravniki so mu nudili prvo pomoč in ga poslali domov. Ozdravel bo v 8 dneh.

—«»—

Krmilo mu je prebilo prsni koš

Preteklo nedeljo okrog 15. ure se je peljal po pokrajinski cesti od Majnice proti Fari s svojim avtom 56-letni trgovec iz Tržiča Giovanni Flego. Ko je prišel do posestva «Piave Isonzo» je nenadoma zavozil s ceste na desni strani, a avto se je prevrnil in pokopal pod seboj šoferja, ki je bil edini potnik.

Mimoidoči so Flegu takoj priskočili na pomoč in poklicali avto Zelenega križa, ki ga je odpeljal v civilno bolnišnico v Gorici.

Tam so zdravniki ugotovili, da je krmilo avtomobila Flegu prebilo prsni koš; poleg tega ima udarec na glavi in druge manjše poškodbe. Pridržali so ga na zdravljenju za mesec dni. Domnevajo, da je Flegu postalo nenadoma slabo

—«»—

Požar v smrekovem nasadu pri Tržiču

Včeraj popoldne okrog 15. ure so poklicali gasilce iz Tržiča na pogozdene pašnike blizu Tržiča med železnico in državno cesto, ker je začelo goreti med mladimi smrekovimi nasadi. Ker se je ogenj razširil tako, da je zajel okrog 10 ha zemljišča, so morali nekaj po 16. uri poklicati tudi gasilce iz Gorice, ki so bili na delu skoro dve uri, preden se jim je skupaj z gasilci iz Tržiča posrečilo omejiti in pogasiti ogenj.

Škode niso še precenili, vsekakor je precejšnja, saj je bil uničen dober del mladega.

Koristne telefonske številke

Zeleni križ v Gorici 26-48
Bolnišnica v Gorici 39-91
Prometna policija v Gorici 30-82.
Gasilci v Gorici 21-20.
Leteči oddelek (Squadra mobile) na kvesturi 21-51
Rdeči križ v Ronkah 7-26-89
Rdeči križ v Tržiču 7-22-49
Orožniki v Števerjanu 46-75
Orožniki v Podgori 20-22
Orožniki v Štandrežu 38-09
Orožniki v Sovodnjah 80-07
Orožn. v Doberdobu 7-36-71

Izid natečaja «Ponudite z ljubkostjo»

Prvo mesto trgovcu Bressanu drugo Martelaniju in Zitterju

Natečaj sta razpisali revija «Grazia» in Zveza trgovcev

Mondadorijeva ilustrirana revija «Grazia» in zveza trgovcev goriške pokrajine sta razpisali tekmovanje med goriškimi trgovci, kdo bo najlepše okrasil svojo izložbo. K temu tekmovanju, ki so mu dali naslov «Ponudite z ljubkostjo», so se prijavili številni trgovci, in sicer lastniki konfekcijskih trgovin, jestvin, keramičnih izdelkov itd. Vsi so si na moč prizadevali, da bi s svojimi kreacijskimi sposobnostmi in s pomočjo znanih opremljevalcev izložbenih oken na takšen način razstavili svoje blago, da bi napravilo vtis na kupce, prav tako pa tudi na člane posebne komisije, ki so jo sestavili z namenom, da pregleda vse izložbe in sestavi lestvico najboljših.

Komisija je imela precej težko delo, ker se ji je bilo težko odločiti, kateri izložbi naj prisodi prvo, drugo ali tretje mesto. Prav vse so bile dobro pripravljene in so zaslužile najvišje mesto na prednostni lestvici. Ker pa pravilnik določa, da je prvi lahko samo eden, tedaj so morali to upoštevati.

Prvo mesto so določili trgovcu s tekstilnim blagom Silviu Bressanu s Korza Italia št. 70, ki je okrasil vse svoje izložbe, vendar mu je prvo mesto prinesla izložba, v kateri je na zelo posrečen način nakazan avtomobil. Izložbo je pripravil sam gospodar Silvio Bressan.

Drugo mesto so podelili kar dvema trgovcema, ker sta njuni izložbi povsem enakovredni. To sta Milan Martelani z Verdijevega korza št. 93, kateremu je izložbo uredil izložbar Livon Vasco, in Arturo Zitter z Verdijevega korza št. 99; Zitterju je izložbo uredil Mario Bardusco.

Tretje mesto so podelili trgovini z jestvinami Antonio Orzan na Korzu Italia št. 106; izložbar Giuseppe Turco.

Lastnikom prvoplasiranih trgovin bodo pravočasno sporočili, kdaj bo nagrajevanje.

—«»—

Trgovina s tekstilnim blagom na Korzu Italia Silvio Bressan je prejela prvo nagrado pri natečaju, ki sta ga razpisali «Grazia» in Zveza trgovcev za najlepše okrašeno izložbo, ki jo vidimo na sliki

Pločevina mu je padla na glavo

Včeraj okrog 16.20 so pripeljali na zavarovalni zavod v Gorici 38-letnega Bruna Ussaia iz Gorice, Ul. Brigata Pavia 32. Zdravnik je ugotovil, da se je mož ranil na čelu, ko je delal v livarni SAFOG, kjer mu je padla na glavo debela pločevina. Nudili so mu samo prvo pomoč.

Dogodivščina ob podvozu Baruzzi v Podgori

Vino in ne napadalci krivo poškodb na glavi

Možak je skušal najti opravičilo za svojo nesrečo, pa se je kmalu izkazalo, da je iz trte izvito

Precejšnjo zaskrbljenost je med Podgorci povzročila vest, da so neznanci okoli polnoči v noči od nedelje na ponedeljek napadli in pretepli pri cestnem podvozu Baruzzi 55-letnega Giuseppa Sivoccija iz Ul. sv. Mihaela 32 v Štandrežu. Moža so vsega okrvavljenega po glavi našli na cesti, ki iz Podgore pelje proti Madonnini, uslužbenci Zelenega križa. Naložili so ga na avtomobil in ga odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju za 10 dni. Sivocci je imel več ran po temenu, prebito pa je imel tudi zgornjo ustnico.

Sivocci je pristojnim organom dejal, da je nekaj prej zapustil gostilno in se vračal proti domu. Pri podvozu pa naj bi se mu približali neznani osebi, ki sta se ga lotili s pestmi in nogami. Tako naj bi ga obdelovala, da sploh ni mogel stati na nogah in da naj bi bile rane, ki so mu jih ugotovili, posledica tega pretepa.

Pristojne oblasti so s precejšnjo mero dvoma zabeležile Sivoccijevo izjavo. Ko so stvar nekoliko bolj proučile in potolčenega moža znova zaslišale, ko se mu je vino razkadilo, tedaj jim ni bilo težko priti do spoznanja, da si je mož izmislil «napadalce», ker je moral na kakšen način najti opravičilo za svoje rane.

Kakor smo zvedeli, ne gre za noben napad, ampak za čisto navadno nesrečo, ki se kaj rada pripeti ljudem, ki zaradi prevelike zaužite mere alkohola izgubijo ravnotežje.

—«»—

Usekal se je na roki

Sinoči okrog 21.30 so z avtom Zelenega križa prepeljali v civilno bolnišnico v Gorici 55-letnega Jožefa Coljo iz Ločnika, Ul. Udine 131. Zdravnik je ugotovil, da ima mož manjšo rano na levem zapestju, ki si jo je povzročil, ko je pripravljal drva na domu. Nudili so mu prvo pomoč in ga poslali domov. Ozdravel bo v petih dneh.

****** ********

Slovensko gledališče v Trstu

gostuje v nedeljo, 21. t. m. v Prosvetni dvorani v Gorici z Anton Pavlovič Čehov

«Na veliki cesti»

Dramski mozaik v dveh delih v priredbi Jožeta Babiča tvorijo enodejanke:
NA VELIKI CESTI — LABODJI SPEV — TRAGIK PO SILI — O ŠKODLJIVOSTI TOBAKA
Prevod Janko Moder
Režiser: Jože Babič
Scenograf: inž. arh. Ernest Franz
Glasba: Pavle Merkù

Dve predstavi: ob 16. in 20. uri

Prodaja vstopnic od torka dalje na sedežu SPZ v Ul. Ascoli 1-I. in v kavarni Bratuš. Cene: sedeži po 400 in 300 lir, stojišča po 200 lir, za dijake po 100 lir.

****** ****** ****

Goriški nogomet

Tekma Juventina-Tisana se je končala neodločeno 1:1

Naraščajniki iz Štandreža v Krminu niso imeli sreče - Ferfolja najboljši igralec Juventine - Mladinski vratar obeta dobro - Sovodenjski mladinci potrebujejo predvsem boljšo organizacijo in boljše vodstvo

V zadnji tekmi za zaključek prvega dela letošnjega prvenstva je Juventina v tekmi s Tisano na domačem igrišču v Štandrežu dobila točko, s katero je sicer ostalo stanje na lestvici nespremenjeno, vendar so po tej tekmi večji izgledi, da se bo položaj v povratnem kolu izboljšal. Po splošnem mnenju odgovarja rezultat 1:1 poteku igre, ki je bila precej uravnovešena. V prvem polčasu so bili gostje sicer bolj podjetni, v drugem pa so prevladovali domači igralci in so gostje zabili gol bolj po srečnem naključju, ker se je vratar Malavolti preveč oddaljil iz vrat pri obrambi nekega strela. Toda že štiri minute pozneje je Nanut po lepi kombinaciji izenačil in pri tem je ostalo do konca igre

Prihodnjo nedeljo bodo igralci te kategorije počivali, ker morajo odigrati nekatera moštva zaostale tekme. V nedeljo 28. t. m. pa bo Juventina nastopila zopet v Furlaniji v tekmi z Zoppolo. Prihodnjo nedeljo pa bo izrabila za prijateljsko trening tekmo na domačem igrišču proti moštvu iz Fare, da se bo bolje pripravila za nadaljnje tekmovanje.

Od igralcev Juventine moramo pohvaliti najbolj Ferfoljo, ki bi bi lahko bil marsikateremu drugemu igralcu za vzgled vztrajnosti in požrtvovalnosti v igri. Vso pohvalo zaslužijo tudi Nanut, ki je v nedeljo pridobil eno točko za svoje barve, dalje Cijak, Paškulin in vratar Malavolti, ki je tudi pokazal precejšnjo zmožnost.

Naraščajniki Juventine so v nedeljo dopoldne nastopili v Krminu, kjer pa so tekmo izgubili z rezultatom 4:1, čeprav so v prvem polčasu vodili z 1:0. Rezultat torej pove, da so bili juventinci v prvem polčasu mnogo boljši. Popustili so šele v drugem polčasu, ker je bilo igrišče zaradi slabega vremena zelo težko in so se prezgodaj upehali. Verjetno je to pripisati tudi dejstvu, da že štiri tedne niso igrali in jim je primanjkovalo treninga. Zato bi bilo prav, če bi se med tednom več vadili in tako bili bolj pripravljeni za nastop prihodnjo nedeljo v Podgori.

Od mladih igralcev je zlasti dober vratar Nardin, ki ima sedaj 14 let in če se bo še naprej izpopolnjeval, bo lahko čez nekaj let postal močna opora prvega moštva. Pohvalimo naj tudi Žezlina in Montico, ki je zabil v Krminu edini gol za svoje moštvo.

* * *

Sovodenjska glavna ekipa je v nedeljo počivala. Pač pa so dopoldne igrali na domačem igrišču naraščajniki, ki so tekmo z Mošo izgubili z rezultatom 3:0. Kdor je videl, kako so se na tekmo pripravljali, se rezultatu ne bo čudil. Organizacija tekme je bila zelo pomanjkljiva in vtis imamo, da se vodstvo društva premalo briga za svoj podmladek. In vendar prihajajo ravno iz vrst naraščajnikov potrebni elementi za okrepitev glavne ekipe za nadomestilo igralcev, ki iz enega ali drugega vzroka odstopijo.

Med naraščajniki so nekateri prav dobri elementi, kot so n. pr. Aldo Persolja, Boris in drugi. Seveda pa posamezniki ne morejo priti do izraza, če je celotno moštvo nepripravljeno tik pred nastopom in se člani vodstva premalo brigajo za potrebno organizacijo in tehnično pripravo. Tako so tudi v nedeljo igrali z moštvom, ki je bilo v naglici sestavljeno, da ne rečemo skrpucano.

V nedeljo bodo sovodenjski mladinci nastopili na igrišču v Štandrežu proti moštvu Audax iz Gorice in upamo, da bodo tokrat bolje organizirani in torej tudi bolj uspešni.

S sinočnje seje devinsko-nabrežinskega občinskega sveta

Najetje posojila za gradnjo vrtcev v Devinu in Šempolaju

Predlog gospodarskega načrta za leto 1962-63 - Vprašanje občinskega prevajalca - Akontacija občinskim uslužbencem

Na sinočnji seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta je župan Albin Škrk najprej sporočil občinskim svetovalcem, da je bil odobren gospodarski načrt za finančno leto 1961-62. Občinska uprava je predlagala za to razdobje številna javna dela v skupni vrednosti 140 milijonov lir, toda oblasti so odobrile le 20 milijonov. Od teh je 14 milijonov lir namenjenih za popravilo in asfaltiranje cest, 1 milijon za vzdrževanje občinskih poslopij, 2 milijona lir za razširitev vodovodne napeljave, 2 milijona lir za razširitev javne razvetljave, 1 milijon lir pa je namenjen Kraškemu vodovodu.

Predložen je bil tudi predlog za javna dela, ki naj bi bila izvedena v finančnem letu 1962-63. Gre za dela v skupni vrednosti 76 milijonov lir, od česar naj bi porabili 20 milijonov lir za ureditev in asfaltiranje cest, 4 milijone lir za turistične objekte, 4 milijone za športne objekte, 2 milijona lir za razširitev javne razsvetljave, 4 milijone lir za vzdrževanje in popravilo občinskih poslopij, 2 milijona lir za vodovodne napeljave v Nabrežini ter 40 milijonov lir za ureditev kanalizacije v Sesljanu in Nabrežini.

Župan je nato odgovoril na vprašanja svetovalca Pipana, ki se je zavzemal za razne probleme Mavhinj. Odgovoril je tudi svetovalcu Bandiniju, potem pa je sporočil, da so bili razdeljeni resorji v občinskem upravnem odboru. Tako je odbornik Srečko Colja podžupan in odgovoren za javna dela, poleg tega pa odgovarja skupno z Dragom Legišo za turizem. Legiša je poleg tega še odgovoren za šolstvo, odbornik Josip Terčon odgovarja za finance in osebje, medtem ko je odbornik Zvonko Markovič odgovoren za kmetijstvo.

V naslednji točki dnevnega reda je odbornik Markovič sporočil, da je bil 30. decembra lani odobren občinski proračun za leto 1961. Pristojne oblasti so povišale predvidene dohodke za več kot 9 milijonov lir, medtem ko so znižali izdatke za 16 milijonov lir, tako da znaša razlika v primerjavi s prejšnjim proračunom 25 milijonov lir. Država bo krila 9,555.000 lir primanjkljaja, namesto 34,885.000 lir, kot je bilo predvideno.

V razpravi o tem vprašanju je svetovalec in bivši župan Dušan Furlan izrazil začudenje zaradi ravnanja oblasti, ki so še med letom nujno zahtevale ureditev določenih vprašanj, sedaj pa so naenkrat že odobrene sklepe preklicali. Med drugim so črtali oziroma močna skrčili predviden izdatek za prevajalca. Ne moremo si kaj, da ne vprašamo, kaj se za tem skriva: ali na prefekturi hočejo, da se tolmač in prevajalec ukine, tako da bi morali svetovalci govoriti samo italijanski? V tej zvezi bi bilo nujno potrebno ustrezno pojasnilo.

Občinski svet je nato med drugimi sklepi občinskega odbora potrdil tudi sklep o najetju posojila za gradnjo novih otroških vrtcev v Devinu in Šempolaju. Prvi bi veljal 25 milijonov lir, drugi pa 18 milijonov. Država v takih primerih nudi prispevek, ki znaša od 59 do 90 odstotkov gradbenih stroškov. Jasno je, da je občina v prošnji zaprosila za največji prispevek.

Končno naj še omenimo, da je občinski svet sklenil dati občinskim uslužbencem akontacijo 10.000 lir na račun bodočih povišanj plač, kot to zahtevajo sindikalne organizacije.

Sledila je tajna seja. Zvedelo se je, da je občinski svet soglasno odobril predlog o upokojitvi občinskega uslužbenca Kauterja, kateremu je bilo izrečeno priznanje za dolgoletno in požrtvovalno delo na občini.

—«»—

Strojevodja preprečil železniško nesrečo

Včeraj zjutraj ob 9.40 bi kmalu prišlo do hude železniške nesreče na progi Trst-Milan, in sicer v bližini Brescie, če ne bi strojevodja brzega vlaka R 464 Trst-Milan pravočasno opazil neke ovire na progi. Zgodilo se je namreč, da je na nekem nezavarovanem cestnem prehodu obtičal na tiru težak poljski traktor. Strojevodja je že od daleč opazil oviro ter je pritisnil na zavore. Vlak se je ustavil kakih 50 m pred traktorjem, ne da bi prišlo do kake škode.

—«»—

V nedeljo dopoldne so sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek 67-letno Ano Ambrožič vd. Beccari iz Ul. D'Alviano 11, ki je v soboto zvečer padla v kuhinji svojega stanovanja in si verjetno prebila lobanjo. Našel jo je njen brat, ko se je vrnil domov. Zdelo se je, da ne bo hudega, zato niso poklicali takoj rešilnega avta.

Bolničarka iz Sčednega se je zaletela v avto

V nedeljo okrog poldne se je s svojim skuterjem peljala 30-letna Ana Simsič, ki je doma iz Sčednega in je zaposlena kot bolniška strežnica v civilni bolnišnici, po Ul. 20. septembra v Gorici. Pred njo je vozil nekdo avto, ki je hotel zaviti na drugo stran ceste. Simsičeva pa njegovega manevriranja ni pravočasno opazila in je od zadaj zadela v avto.

Pri tem je izgubila ravnotežje in padla s svojega vozila. Takoj so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so ji ugotovili precej močan udarec na glavi in jo zato pridržali na zdravljenju.

* * *

Do drugega trčenja skuterista z avtom je prišlo okrog 16. ure v Ul. Aquileia, kjer se je preddelavec v podjetju IPL, 22-letni Gianfranco Dal Rio, ki stanuje v Gorici, Ul. Trieste 104, peljal s svojim skuterjem in trčil v neki avto.

Z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so mu ugotovili razne poškodbe in verjetno ima tudi zlom desne noge. Zato so ga pridržali v bolnišnici na zdravljenju.

CELOTNA RAZPRODAJA ČEVLJEV
zaradi obnove trgovine v ***Rojanu*** (blizu cerkve)
NEVERJETNE CENE:
OD 500 LIR DALJE ZA OTROKE IN ODRASLE
GEC A., Trg Tra i rivi 2, tel. 31-198

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili na zadnji poti našega dragega očeta

PETRA DELPINA

se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala gospodu župniku Spacapanu, vsem sorodnikom, prijateljem znancem, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin.

Žalujoči: žena, sin in hčerki z družinami

Podgora, dne 16. januarja 1962.

odvčeraj do danes

KINO

CORSO. 16.30: «Sodni dan», S. Mangano, V. Gassman in A. Sordi. Italijanski črnobeli film.
VERDI. 17.00: «Grozdna jagoda na soncu». S. Poitier in C. Mc Neil. Ameriški črnobeli film.
VITTORIA. 17.15: «Najeti morilec», B. Lee in S. Koščina. Italijanski črnobeli film v cinemascopu. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.
CENTRALE. 17.15: «Marisol, mala Madridčanka», Marisol in A. Duarte. Španski barvni film.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Korzo Verdi št. 57, tel 28-79.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 10,2 stopinje ob 13. uri, najnižjo 0,2 stopinje ob eni uri ponoči. Vlage je bilo 48 odst.

šport šport šport šport šport

A LIGA

IZIDI

*Bologna-Padova	4-1
*Inter-Mantova	2-0
*Juventus-Atalanta	1-1
*L. Vicenza-Fiorentina	1-1
*Lecco-Spal	0-0
*Palermo-Roma	0-0
*Sampdoria-Catania	4-1
Milan-*Udinese	1-0
Torino-*Venezia	1-0

LESTVICA

Inter	21	13	6	2	41	20	32
Fiorentina	21	12	6	3	36	17	30
Milan	21	13	4	4	50	25	30
Roma	21	12	4	5	39	21	28
Bologna	20	10	5	5	35	26	25
Torino	21	8	9	4	24	21	25
Atalanta	21	8	7	6	23	23	23
Juventus	21	8	7	6	30	27	23
Palermo	21	9	5	7	14	16	23
Sampdoria	21	6	8	7	21	24	20
Catania	21	6	7	8	19	29	19
Mantova	20	7	4	9	26	27	18
Spal	21	6	6	9	20	32	18
L. Vicenza	21	4	7	10	18	29	15
Lecco	20	2	9	9	15	26	13
Venezia	21	3	7	11	19	32	13
Padova	20	3	5	12	15	29	11
Udinese	19	2	2	15	19	40	6

Prihodnje tekme (21.1.1962)

Milan-Bologna; Palermo-Catania; Fiorentina-Inter; Roma-Juventus; Padova-Vicenza; Torino-Lecco; Mantova-Sampdoria; Atalanta-Udinese; Spal-Venezia.

B LIGA

IZIDI

*Catanzaro-Monza	2-1
*Como-Parma	1-1
*Lazio-Verona	1-1
*Messina-Pro Patria	0-0
*Modena-Lucchese	4-0
*Napoli-Prato	2-1
*Novara-Bari	3-1
Genoa-*Reggiana	2-1
*Samben.-Alessandria	2-1
*Cosenza-Brescia	0-0

LESTVICA

Genoa	18	12	4	2	28	13	28
Modena	18	8	7	3	15	13	23
Lazio	18	6	10	2	24	12	22
Verona	18	7	6	5	21	11	20
Pro Patria	18	7	5	6	21	19	19
Prato	18	6	7	5	17	19	19
Messina	18	6	7	5	27	24	19
Parma	18	4	11	3	13	12	19
Brescia	18	7	4	7	17	17	18
Catanzaro	18	5	8	5	20	21	18
Napoli	18	5	8	5	17	19	18
S. Monza	18	5	7	6	17	20	17
Lucchese	18	7	3	8	25	29	17
Reggiana	18	6	4	8	23	24	16
Cosenza	18	5	6	7	13	22	16
Alessandria	18	4	7	7	19	22	15
Novara	18	6	3	9	21	24	15
Sabened.	18	4	5	9	13	24	13
Como	18	3	7	8	11	21	13
Bari	18	5	7	6	21	20	11

Prihodnje tekme (21.1.1962)

Alessandria-Lazio; Bari-Modena; Brescia-Como; Catanzaro-Reggiana; Genoa-Lucchese; Prato-Novara; Pro Patria-Cosenza; Sambenedettese-Napoli; Monza-Parma; Verona-Messina.

Športne stave

Totocalcio

Bologna-Padova	(4-1)	1
Inter-Mantova	(2-0)	1
Juventus-Atalanta	(1-1)	X
Vicenza-Fiorentina	(1-1)	X
Lecco-Spal	(0-0)	X
Palermo-Roma	(0-0)	X
Sampdoria-Catania	(4-1)	1
Udinese-Milan	(0-1)	2
Venezia-Torino	(0-1)	2
Cosenza-Brescia	(0-0)	X
Reggiana-Genoa	(1-2)	2
Arezzo-Livorno	(3-1)	1
Spezia-Cesena	(0-1)	2

KVOTE:
13 — 1.180.000 lir
12 — 52.600 »

TOTIP

1.	— 1.	Falcuccio	1
	— 2.	Babyluna	1
2.	— 1.	Poppea	1
	— 2.	Encanto	2
3.	— 1.	Numantia	1
	— 2.	Ticris	1
4.	— 1.	Impronto	1
	— 2.	Fonica	2
5.	— 1.	Asterie	X
	— 2.	Santaquin	1
6.	— 1.	Acrea	2
	— 2.	Topaze	1

KVOTE:
12 — 2.657.078 lir
11 — 83.033 »
10 — 7.060 »

Nobenih sprememb na vrhu lestvice A lige

Ponovno vzpostavljena razdalja med Interjem in zasledovalci

Milan dokončno obsodil Udinese na izpad

Trditev, da se je prvenstvo šele začelo, je dobila po preteklem 21. kolu nove podlage, saj so izidi pokazali, da so možne vse rešitve preden se bodo vrata popolnoma zaprla za letošnjimi borbami. Na vrhu le malo novega in isto velja za rep, toda ne bomo čakali mnogo na spremembe, saj nam bo že prihodnje kolo dalo odgovore na mnoga vprašanja. Trenutno je milanski Inter svojo prednost povečal za točko, toda zasledovalec ni več samo eden, temveč kar dva in eden teh — Fiorentina — ga že prihodnjo nedeljo čaka na svojem igrišču. Toda o tem drugič. Herrerovo moštvo je kljub rahlemu pretresu, ki ga preživlja, doseglo prepričljivo zmago nad skromno Mantovo, ki pa po drugi strani gotovo ni moštvo, vsaj trenutno ne, da bi zmaga nad njim pomenila kakšen poseben podvig. Domači so sicer pokazali svoje že običajne kakovosti, poleg tega pa neko taktično novost, ki ga je patentiral njihov «čarovnik» Herrera in ki se predstavlja kot nekakšen 4—2—2. Ta nedvomno nova tehnična zamisel pa bo morala dobiti drugačnega kolavdatorja kot je provincialno mantovansko moštvo.

To se bo prav kmalu zgodilo s Fiorentino, ki se sicer še drži drugega mesta, kljub izgubi dragocene točke v Vicenzi. Domače moštvo je imelo v svojih vrstah Jugoslovana Kostiča, ki je svojo dolgo odsotnost nadoknadil z inteligentno in učinkovito igro. Škoda le, da je ostal v napadu, zaradi posebnih taktičnih posegov trenerja, skoraj povsem osamljen. Drugače je moštvo dobro igralo in le redko katera enajstorica bi se mogla ubraniti poraza, da ni razpolagala s tako obrambo kot jo ima Fiorentina. Tej se je poznala odsotnost gonilne, povsod prisotne sile, ki je znana pod imenom Dell'Angelo. Kljub vsemu temu pa je bila tekma ves čas živahna in borbena, rezultat pa v bistvu pravičen. Ni dvoma, da so se gostje skušali čim manj naprezati in tako prihraniti sile za prihodnjo rundo, ko bo šlo za prvenstvo.

Tudi drugi lastnik drugega mesta, Milan, ni izgubil priložnosti za zmago v Vidmu, kjer je gostoval. Njegova zmaga pa je prišla po težki borbi z moštvom, ki se skuša z vsemi silami rešiti obupnega položaja, v katerem se nahaja. Toda Roccovo moštvo ni ravno pripravno za podvige take vrste, ker mu gre za dosego prvega mesta, kar je v sedanji fazi več kot dosegljivo. Vredno je omeniti, da je imelo srečanje v zaključnih momentih trenutke izredne razburljivosti. Domači so namreč zastreljali dosojeno enajstmetrovko, ki bi jih lahko dovedla do presenetljive zmage. Te prednosti pa niso izkoristili, in kot nekakšna kazen za to je prišel Altafinijev gol, ki je gostom prinesel upravičeno zmago, domačim pa položaj tako onemogočil, da je sleherno upanje na rešitev prava utvara.

Tudi Roma je doživela delni zastoj po zaslugi Palerma. Rimljani so igrali v svojem običajnem slogu in tehnično dovolj dobro, toda pred seboj so imeli moštvo, ki se ponaša z obrambo, ki je prejela najmanj golov in to predvsem po zaslugi fenomenalnega Mattrela, ki se bolj in bolj razvija v vratarja izrednih kvalitet. Sicer je srečanje potekalo večidel uravnovešeno z izjemo zadnjih petnajst minut, ki nosijo pečat Rimljanov, ko so dosegli po čudni logiki razveljavljeni gol.

Tudi Bologna se vztrajno drži gornjih položajev. Njen zadnji nasprotnik — Padova — je le redko nudil resen odpor, če izvzamemo začetek, ko je s pomočjo enajstmetrovke celo prešel v vodstvo. Toda to je bila le slamnata iskra, nakar so začeli domači gospodariti na terenu z avtoriteto, ki jim je lastna. Zato je tudi izid pravičen, pa čeprav morda previsoko izražen. Enakega je dosegla tudi Sampdoria nad Catanio. S prenovljeno postavo je genovsko moštvo pokazalo čisto drugačno igro od tiste, ki smo jo letos od nje vajeni. Nekoliko je bila temu kriva razporeditev obrambe gostov, ki so često puščali nasprotnikom mnogo prostora in niso pokazali volje do odpora niti tedaj, ko je bil rezultat že močno kompromitiran. Domači so torej dosegli lahek uspeh, ki bi lahko bil številčno še drugače izražen, da niso napadalci mnogo pogrešili. Zunanjo zmago je dosegel tudi Torino, katerega žrtev je postalo Venezia, to je moštvo, ki že trinajst nedelj ne pozna zmage in kar šest ni našla poti v nasprotno mrežo. Razumljivo je, da je to pot poskušala vse, da bi pretrgala to neugodno sekvenco. Toda obramba gostov tega ni dopustila ter je komaj čakala, da se reši pritiska, da preide v protinapad. In ravno iz enega teh je padel odločilni zgoditek dneva, ki je prinesel ne povsem zasluženo zmago gostom, domačim pa precej otežkočil položaj.

Nemila je bila tudi usoda Juventusu, ki je moral deliti točke z Atalanto, potem ko je pretežno prevladoval na igrišču in to kljub v naglici sestavljenemu moštvu. Toda ravno to je prerogativa nogometa, da skriva za svoje ljubitelje vedno nova presenečenja. In končno sta se tudi Lecco in Spal razšla vsak z eno točko po tekmi, ki ni pokazala prav ničesar, razen tega, da je vredna takojšnje pozabe.

B LIGA

V tej skupini se nadaljuje monolog Genoe, ki v nobenem pogledu nima tekmeca med partnerji. Njena prednost na lestvici znaša že pet točk, čeprav še nismo prišli niti do polovice prvenstva.

Njena zmaga nad Reggiano je prišla mnogo laže, kot bi se dalo iz rezultata sklepati, saj domači praktično kot moštvo niso obstajali ter je bilo videti na terenu samo Genoo, ki z vedno daljšimi koraki koraka proti višji skupini. Drugo mesto drži v svojih rokah Modena, ki je s spremenjeno postavo zaigrala kot nikoli prej ter naravnost pregazila goste iz Lucce. Točko manj ima Lazio, ki je dosegel svojo običajno domačo točko (v veliko razočaranje svojih ljubiteljev) na račun Verone, ki se sumljivo potika pod vrhom lestvice z jasnimi nameni na nadaljnji napredek. Dobro se drži tudi Pro Patria, ki ji je uspelo iztrgati točko v Messini. Isto velja za Cosenzo, ki je v Catanii sprejela v goste Brescio. Prve se je držala smola, drugi pa niso znali izkoristiti prilik za dosego gola. Tudi Como je našel v Parmi pretrd oreh, da bi mogel priti do česar več kot do točke. Le z golom prednosti so svoje nasprotnike odpravili Catanzaro Simmenthal, Napoli Prato, ter s pomočjo velike sreče Sambenedettese Alessandrio.

Malo bolj «darežljiva» pa je bila Novara, ki je v nadaljevanju svoje pozitivne serije spravila na kolena Bari, ki je ponovno postal neomejen lastnik zadnjega mesta v lestvici. **gib.**

A SKUPINA C LIGE

IZIDI

*Varese-TRIESTINA	1-0
*Biellese-Vittorio V.	2-1
*Casale-Saronno	1-0
*Cremonese-Treviso	5-0
*Fanfulla-Sanremese	0-0
Pordenone-*Ivrea	2-0
*Legnano-Pro Vercelli	5-0
*Marzotto-Mestrina	2-2
*Savona-Bolzano	0-0

Prihodnje tekme (21.1.1962)

Biellese-TRIESTINA; Bolzano-Ivrea; Casale-Legnano; Pordenone-Varese; Pro Vercelli-Savona; Sanremese-Cremonese; Saronno-Mestrina; Treviso-Marzotto; Vittorio V.-Fanfulla.

LESTVICA

Fanfulla	16	6	10	0	17	7	22
Mestrina	16	9	4	3	29	15	22
TRIESTINA	16	9	4	3	21	11	22
Biellese	16	7	8	1	24	16	22
Vittorio V.	16	8	4	4	17	12	20
Varese	16	7	6	3	19	10	20
Sanremese	16	5	8	3	17	17	18
Savona	16	5	7	4	19	13	17
Marzotto	16	5	7	4	14	15	17
Pordenone	15	5	5	5	17	16	15
Casale	16	5	5	6	17	16	15
Cremonese	16	5	4	7	18	14	14
P. Vercelli	16	5	3	8	15	20	13
Treviso	16	2	8	6	6	19	12
Legnano	15	4	3	8	13	18	11
Ivrea	16	2	7	7	10	20	11
Saronno	16	4	3	9	8	22	11
Bolzano	16	0	4	12	5	25	4

SMUCARSKI SKOKI

Zmaga Jemca v Zaholmecu

ZAHOLMEC, 15. — V troboju med predstavniki Koroške, Videmske pokrajine (Italija) in Slovenije, ki je potekal na 60-metrski skakalnici, je zmagal Slovenec Jemc, ki si je s skokoma 50,5 in 50,5 m nabral 215,5 točke.

Drugi je bil avstrijski predstavnik Maxer (47,5, 48) 206,3 točke, tretji pa Slovenec Zajc (47,5, 48) 204,2.

Sledijo Pečar (Slovenija) 203,7; ieter (Avstrija), Dalmolin (Italija) itd.

V mladinski konkurenci na 30-metrski skakalnici je zmagal Italijan Cecconi, ki si je nabral 201,6 točke. Drugi je bil Slovenec Smolej, tretji pa zopet Italijan Dalmolin. Sledijo se Doužan (S), Zwittel (A), Bezjak (S) itd.

* * *

SEMMERING, 15. — Na mednarodnem skakalnem tekmovanju je zmagal Avstrijec Egger, ki je skočil 68,5 in 69,5 m pri čemer si je nabral 227,5 točke. Za njim so se uvrstili Leodolter, Gamwegen in Jugoslovan Oman.

Kljub številčni premoči gostujočega moštva

Triestina je morala kloniti vareškim tekmecem z 1:0

Na vrhu lestvice C lige štiri enajstorice

STRELEC: v 12' drugega polčasa Albini.

VARESE: Lonardi; Tellini, Fontana; Marcolini, Greco, Beltrandi; Borella, Orlando, Mezzalira, Mangiarotti, Albini.

TRIESTINA: Toros; Brach, Frigeri; Sadar, Merkuza, Rocco; Risos, Trevisan, Demenia, Secchi, Santelli.

SODNIK: Marengo (Chiavari).

Čudna tekma v nedeljo v Varese. Triestina, ki je znala hladnokrvno odbijati napade vigranih in vztrajnih domačinov, je klonila prav v trenutku, ko se je znašla v številčni premoči. Sodnik je moral namreč zaradi grobe igre izključiti Beltrandija in vse je kazalo, da gredo domačini proti porazu. Zgodilo pa se je obratno, ker je celotno moštvo šlo v srditi napad, ki jim je prinesel po zaslugi Albinija zmago.

Nedeljska tekma je bila odločilne važnosti za Varese. Vsi igralci so se namreč zavedali, da si morajo zagotoviti zmago če nočejo zaostati v borbi za promocijo. Zato so napeli vse sile in sreča jim je bila mila. Triestina namreč ni zaigrala slabo. Začela je sicer s previdno taktiko in je pustila v napadu samo Risosa, Demenio in Santellija.

Kljub temu je bila vseeno kolikor toliko nevarna. Že po petih minutah igre so imeli Tržačani izredno priložnost, da preidejo v vodstvo. Santelli je namreč prišel do žoge, katero je, kakih 10 metrov od vratarja domačinov, s šibkim strelom banalno zapravil. Po tej akciji so domačini prevzeli vajeti igre v svoje roke in so brez prestanka napadali, pa čeprav njihove akcije niso nikoli spravile vratarja Tržačanov v resno zagato. Šele po polurnem napadanju je moral Toros dvakrat poseči v akcijo. V 34' je bila Triestina ponovno na pragu vodstva. Toda tudi tokrat je Santelli, v izredno slabem dnevu, zastreljal žogo in tako pripomogel, da se je prvi del tekme zaključil brez gola.

Ko je v 10' drugega dela igre Beltrandi zapustil po sodniškem odloku igrišče, je kazalo, da bo morala Varese kloniti Triestini. Domačini pa niso obupali, temveč so se s podvojeno silo pognali proti Torosovim vratom in so tudi uspeli prebiti zid nevarnih tekmecev. To se je zgodilo v 12', ko je sodnik odločil streljanje prostega strela. Marcolin je poslal žogo visoko pred vrata in Albini, ki je bil v bližini, se je pognal med Bracha in Frigerija ter je s šibkim strelom prevaril mirnega Torosa.

Ta hladna prha je prisilila Tržačane, da so se odpovedali previdnostni taktiki in se pognali v napad. V 36' je Greco surovo ustavil Demenio, kar je sodnik kaznoval s prostim strelom. Medtem ko so se domačini postavljali pred vrata, je Secchi streljal in poslal žogo v mrežo. Seveda sodnik ni priznal gola in ko so gostje strel ponovili jim ta ni prinesel uspeha. Takoj zatem so imeli domačini priložnost, da povečajo rezultat, toda prečka Torosovih vrat jim je odbila žogo ponovno v polje.

Varese je v nedeljo pokazala, da se zna boriti, pa čeprav ni mogoče reči, da se lahko zanese na vse svoje igralce. Triestina je pokazala, da spada med enajstorice, ki upravičeno mislijo na promocijo v B ligo. Vsi njeni oddelki so se odlično obnesli z izjemo Risosa in Santellija, ki sta v nedeljo popolnoma odpovedala in nista bila niti najmanj v pomoč hitremu Demenii. S tem porazom je Triestina izgubila vodilno vlogo v lestvici in se je znašla v nevarni družbi štirih klubov z istim številom točk.

Z raznih evropskih smučišč

V Wengenu Švicar Mathys pred Francozi in Avstrijci

Presenetljivo tretje mesto Američana Ferriesa

WENGEN, 15. — Tekmovanje v alpskih disciplinah «Lauberhorn» je povzročil prirediteljem precej skrbi. V soboto so morali odpovedati tekmovanje v veleslalomu, zaradi česar so v nedeljo vsi najboljši smučarji z vsega sveta prvič preizkusili svoje sile v slalomu. Na startu se je prijavilo 127 tekmovalcev, kar je bilo zaradi slabih vremenskih razmer vsekakor preveč. Zato je prvi spust veljal kot nekaka izločitev.

Lahko rečemo, da se je nedeljsko tekmovanje zaključilo z nemajhnim presenečenjem. Namesto favoritov, je tokrat osvojil prvo mesto sicer nadarjeni Švicar Mathys, ki si je že v prvem teku priboril 2" prednosti, zaradi česar je lahko v drugem spustu vozil mnogo previdneje. Od Francozov je najbolj razočaral Duvillard, ki je zasedel komaj peto mesto, medtem ko je Perillat že v prvem spustu padel in tako izgubil vsako možnost za uvrstitev na zgornjem delu vrstnega reda na cilju.

Tudi Avstrijci so razočarali in so se prerinili v ospredje samo z mlajšimi, manj znanimi tekmovalci, ki so pustili za seboj znana imena, kot so Schranz, Stiegler itd.

Morda je največje presenečenje povzročil Amerikanec Ferries, ki je v drugem spustu padel in je kljub izgubi dragocenih sekund zasedel tretje mesto. Izidi tekmovanja so sledeči:

1. MATHYS (Švica) 2'04"0 (58"1, 65"9)
2. Bozon (Francija) 2'05"7 (61"0, 64"7)
3. Ferries (ZDA) 2'06"5 (60"5 in 65"7)
4. Burger (Avstrija) 2'06"6 (60"2, 66"4)
5. Duvillard (Francija) 5'07"1 (61"9, 65"2)
6. Leitner A. (ZN) 2'08"1 (61"0, 67"1)
7. Fahls (Avstrija) 2'09"0 (64"3, 64"7)
8. Leitner H. (Avstrija) 2' in 09"0 (62"3, 66"9)
9. Schranz H. (Avstrija) 2' in 10"2 (63"4, 67"0)
10. Gacon (Francija) 2'11"0 (63"0, 67"8)
11. Manninen (Finska) itd.

* * *

KRANJ, 15. — Kljub slabim snežnim razmeram so v nedeljo izvedli v okviru prireditev v spomin na dražgoško bitko smučarski tek «Po stezah partizanske Jelovice». Na start se je prijavila tudi tekaška elita, ki se pripravlja za pokal Kurrikala. Tekmovanje, ki je potekalo po skupinah, je dalo še kar zadovoljive rezultate. Med mladinci je zmagala Mojstrana pred kranjskim Triglavom, med pripadniki predvojaške vzgoje je bila najboljša ekipa iz Domžal, med člani je prvo messto pripadlo Enotnosti pred Mojstrano, medtem ko so v skupini tekmovanja za družbene organizacije zmagale ZR OP Ravne.

Največ zanimanja je seveda vladalo za nastop republiških reprezentanc. Kot vsako leto, je tudi sedaj reprezentanca Slovenije prepričljivo zmagala posebno po zaslugi bratov Pavčičev in Hlebanje. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa zagrebške vojne oblasti, na tretjo pa reprezentanca Bosne in Hercegovine.

Svetovno nogometno prvenstvo

V četrtek 18. t. m. razdelitev v skupine

SANTIAGO, 15. — V četrtek bo v Santiagu žrebanje za razdelitev finalistov v skupine zaključnega turnirja za svetovni nogometni pokal. Za dve reprezentanci se že ve kje bosta igrali. Gre za Čile, ki bo igral v Santiagu in Brazilijo, ki bo igrala v Vina del Mar.

Za preostale reprezentance bo žreb določil tako skupino kot mesto, kjer bo potekal turnir in sicer Arica ali Rancagua. Zelo verjetno bodo reprezentance, ki bodo imele številke od 1 do 4 igrale v Arici od 5 do 8 bodo nastopile v Vina del Mar, od 9 do 12 v Rancagui in od 13 do 16 v Santiagu. Govori se, da so tudi pripravili koledar tekem, ki bodo 30. in 31. maja, 2., 3., 6. in 7. junija. Četrtfinale bo 10. junija, medtem ko bo polfinale tri dni kasneje. Finalno srečanje pa bo v nedeljo 17. junija v Santiagu.

ODTUINTAM

TEKI V LE BRASSUSU

Zmaga Italijanov pred finskimi tekmeci

LE BRASSUS, 15. — Italijanski tekači so dosegli v nedeljo izreden uspeh. V štafetnem teku 3x10 km so Italijani zasedli prvo, tretje in šesto mesto. Zanimivo je, da so Italijani pustili za seboj nič manj kot favorite v teh panogah Fince. Najboljši čas je dosegel De Florian, ki je pretekel progo v 31'55".

Vrstni red na cilju je bil sledeč:

1. Italija (Steiner, De Florian, De Dorigo) 1.39'35"
2. Finska (Sabbari Mennonenn, Eino Hhtala, Hanna Tolsa) 1.42'32"5; 3. Italija II. (Schenatti, Stella, Mayer) 1.42'5"; 4. Švedska 1.42'45"; 5. Francija I. 1.42'49"; 6. Italija III. 1.43'15"; 7. Švica I. 1.43'50"; 8. Poljska 1.44'28"; 9. Z. Nemčija 1.44'46"; 10. Norveška.

HOKEJ NA LEDU

JESENICE, 15. — V nedeljski prvenstveni tekmi zahodne skupine je jeseniško moštvo premagalo zagrebške goste Medveščaka s kar 30:0 (8:0, 12:0).

* * *

LJUBLJANA, 15. — V drugi tekmi zahodne skupine je Ljubljana premagala Celje 7:3 (2:0, 2:0, 3:3).

SMUČANJE

WESTBY, 15. — Ameriško smučarsko ekipo, ki bo nastopila na svetovnem prvenstvu v nordijskih disciplinah v Zakopanih na Poljskem, bodo sestavljali Belfanz, Keck, Reischl in Brenann.

—«»—

NOGOMET V SANTIAGU

Zmagoslavje Crvene zvezde

SANTIAGO, 15. — Beograjska Crvena zvezda je osvojila prvo mesto na mednarodnem turnirju s Santiagu, pri katerem so sodelovale še domače Colo-Colo, brazilski Botafogo in madžarski Ferencvaros.

Beograjčani, ki so neporaženi končali turnir, so v odločilni tekmi premagali Madžare s 3:2 (2:1). Za tretje in četrto mesto pa je Botafogo z istim rezultatom odpravil čilske tekmece.

* * *

FLORENCA, 15. — Antonio Angeli, bolj znan pod imenom Antoninho, je danes zapustil Florenco in je odpotoval v Genovo, od koder bo odpotoval v Južno Ameriko. Antoninho upa, da bo lahko ponovno nastopal za Botafogo.

* * *

MILAN, 15. — Tiskovni urad nogometne zveze javlja, da bodo odloženo tekmo II. kola povratnega dela prvenstva A lige med Bologno in Leccom odigrali v sredo 17. t. m. ob 14.30.

* * *

FERRARA, 15. — Danes je prispel v Ferraro južnoameriški nogometaš Restivo, ki bo ostal na razpolago vodstvu Spala približno mesec dni. V primeru, da ga najamejo, bo moral klub plačati 100.000 dolarjev.

* * *

ADIS ABEBA, 15. — Z zmago s 4:2 v polfinalu nogometnega turnirja za «III. afriški pokal» nad Tunizijo se je Etiopija uvrstila v finale. V drugem polfinalnem srečanju se bosta spoprijela Egipt in Uganda.

* * *

MEXICO CITY, 15. — Domača enajstorica Atlante je v prvem srečanju 5. nogometnega peteroboja zabeležila prvo zmago. Mehiško moštvo je premagalo madžarsko enajstorico Ujpest 2:1 (1:1).

Po mnenju tednika «Calcio e ciclismo illustrato»

SZ in Avstrija si delita krono najboljše nogometne reprezentance 1961

Jugoslavija na šestem, Italija pa na osmem mestu evropske lestvice

RIM, 15. — V svoji jutrišnji številki bo tednik «Il calcio e ciclismo illustrato» objavil letne lestvice desetih najboljših nogometnih reprezentanc Evrope. Prvo mesto je tednik dodelil «ex aequo» Sovjetski zvezi in Avstriji, katerima sledijo Anglija, CSSR, Španija, Jugoslavija, Madžarska. Italija je na osmem mestu pred Zahodno Nemčijo in Švico.

Lestvico so sestavili na podlagi rezultatov doseženih med kvalifikacijskim turnirjem za svetovni nogometni pokal. Edino za Avstrijo, ki se je odpovedala udeležbi na tem turnirju, so upoštevali izide tekem z raznimi državnimi reprezentancami.

K odlični uvrstitvi SZ so največ pripomogli rezultati, ki so jih sovjetski nogometaši dosegli med turnejo po Južni Ameriki. Sovjetska zveza si je zagotovila vse tri zmage in sicer proti Čilu, Argentini in Urugvaju. Rimski športni tednik poudarja, da je bila od evropskih reprezentanc edino španska letos nepremagana. Španija je namreč petkrat zmagala, dve tekmi pa je odigrala neodločeno.

O italijanski reprezentanci pa tednik piše, da je zaradi malo številnih tekem prišla na osmo mesto, kar jo vseeno spravlja med evropsko aristokracijo v nasprotju z lansko lestvico, ko Italije ni bilo na prvih desetih mestih.

Tednik nadalje ponatiskuje lestvice, ki so jih objavili nekateri evropski športni časopisi. Te so:

SOVJETSKI SPORT (Moskva)
SOVJETSKA ZVEZA
Jugoslavija, Avstrija, Anglija, ČSSR, Madžarska, Španija, Zahodna Nemčija, Italija, Bolgarija.

SPORT MAGAZIN (Nürnberg)
AVSTRIJA
Sovjetska zveza, Švica, Anglija, ČSSR, Zahodna Nemčija, Jugoslavija, Španija, Madžarska, Italija.

L'EQUIPE (Pariz)
AVSTRIJA
Sovjetska zveza, Anglija, Španija, ČSSR, Madžarska, Jugoslavija, Italija, Zahodna Nemčija, Belgija.

EXPRESS (Dunaj)
AVSTRIJA
Sovjetska zveza, Anglija, ČSSR, Jugoslavija, Madžarska, Zahodna Nemčija, Španija, Italija, Švica.

PRZEGLAD SPORTOWY (Varšava)
SOVJETSKA ZVEZA
Avstrija, Španija, Anglija, ČSSR, Madžarska, Jugoslavija, Italija, Zahodna Nemčija in Poljska.

SPORT (Beograd)
AVSTRIJA
Sovjetska zveza, Anglija, ČSSR, Jugoslavija, Španija, Zahodna Nemčija, Italija, Madžarska, Švica.

NEPSPORT (Budimpešta)
AVSTRIJA
ČSSR, Sovjetska zveza, Anglija, Madžarska, Španija, Jugoslavija, Italija, Zah. Nemčija, Bolgarija.

CALCIO ILLUSTRATO (Rim)
AVSTRIJA
in
SOVJETSKA ZVEZA
ANGLIJA
CSSR
ŠPANIJA
JUGOSLAVIJA
MADŽARSKA
ITALIJA
ZAHODNA NEMČIJA
ŠVICA

Iz krvi rdeče

14.

CIRIL DREKONJA 2.VII.1896 - 31.I.1944

Življenje se je stekalo polagoma v stari tir. Ljudje so pozabljali po kapljicah preteklost. Pretnje so se umaknile mirni besedi. V ozračju se je še vedno skrival tesnoben vzduh. Vaščani so ga morili. Srečni so bili, da se ni pripetilo nič usodnega. Krvi so se bali.

Čas se je vlekel kot vlačen les mimo njih. Dolgočasje je leglo na vas, pritiskalo na ljudi. Oteli so se na polje. Delo jih je klicalo. Pomlad je prihajala, tiho, po prstih, da ne bi motila miru in ne vzbudila strasti, ki so komaj pozaspale. Lističi so silili v sonce in dan. Trava je rasla in obetala dobro košnjo. Za voli in orači se je kadila zemlja.

Ferjančev Ivan je bil pisal domov. Vprašal je v pismu, ali že teče voda v vas. Vprašal je še po drugih novicah. Ob koncu je pristavil, da bo on pil le domačo vodo.

Ferjanc je bral pismo in mu je bilo do joka hudo. Ako bi bil stal Ivan v tem trenutku pred njim, bi mu bil rekel: «Le pij jo, ne branim ti!» — Shranil je papir za podobo na steni, si pregnal s prsti motnjavo oči, nato je razsodil: «Naj počaka! Svet ga bo izučil. Potem mu bo šla bolj v slast.»

Ne Ana ne Ivan nista slišala teh besed.

Jožef je spremljal Ano in njene misli. Na polju sta delala skupaj, zvečer posedala v hiši. Ko se je bila vrnila s Terezinkine svatbe, jo je pogledal z očitkom v očeh: «Dolgo si hodila!» — Zdaj je bilo vse dobro. Šel je v dolino pogledat na materin grob, vprašal na pošti po pismih. Nato je zadel breme na hrbet in ga nesel po strmini proti domu. Koliko teže je nosil Jožef s sabo!

Božič se je poganjal stežka za delom. Sam je garal na polju. Pogrešal je Jožefove roke. Prišel je h Klančarju: «Siromak sem, Jožef! Domov pojdi! Pomagal mi boš. Sam ne zmorem vsega.»

Jožef se je zazrl v očetov koščeni obraz. Smilil se mu je. Očetu bi bil rad pomagal. Božički ni mogel odpustiti.

«Ne grem! Dobro je zame pri Klančarju.»

Božič je spoznal, da je izgubil sina.

Miha je živel staro življenje. Okna so se mu odpirala pri Trini, Malki, Pepci, Tonci, Katrici. Včasih je spodil Liščarjevega, včasih Štefnjakovega. Ni maral za to. Noč je imela zanj svojo moč. Na Tereziko je bil pozabil. Ni je bilo več. Nič ni moglo obujati spominov. Le pri natakanju vode se je včasih spomnil na Dolfija: «Ta ji je gradil pot!» Takrat je vzgorel.

Z Ano še ni vasoval. Stari trn ga je zbadal. V ramenu se je zdaj in zdaj vnela iskra: «Pri tebi še nisem bil, Ančka!» — Pred očmi mu je stopil Ivan. «Čakaj! Pokažem ti!»

V nočeh je počakal za vogli; iskal je prilike, zbiral pogum. Vse bolj ga je podžigala misel na Ano.

Zvečer nekoč, ko so ljudje zasnuli, je šel v vas. Iz sosedovega kozolca je prinesel lestev in jo prislonil k Aninemu oknu. Vzpel se je do njega in potrkal. «Ančka, Ančka, Odpri!»

Ana je zaječala v snu.

Miha je trkal, prosil. Ana se je prebudila: «Kdo je?»

«Odpri, Ančka! Jaz sem, Ančka!» Glas mu je bil mil in sladek.

«Ne, Miha!»

«Odpri, Ančka! Odpri!»

«Domov pojdi, Miha! Še nikomur nisem odprla.»

«Lažeš!» je siknil. «Saj te poznamo!»

Ana je prosila za pet ran božjih, Miha pa je postal togoten in besen ko volk pred stajo. Stresel je lestev, da se je zamajala. Ni vprašal, tudi če bi padla na tla. Tulil bi bil, razsajal. Tihota mu je branila. S slinami je požiral jezo.

«Res ne boš odprla?» je položil odločitev na tehtnico.

«Ne!»

Miha se je stresel. Okna se mu odpirajo povsod, njemu, poglavarju. Odtipal se je po klinih na tla. Zadnja stopinja se mu je zapletla. Zaletel se je v stran in padel. Nekaj mehkega je začutil pod sabo. Sesedel se je na gnojišče, ki je ležalo med Klančarjevo hišo in sosedovim hlevom.

«Čakaj, cavdra!» Pobral se je s tal, obrisal roke ob hlače. «Pokažem ti svinjak!» Navdahnila ga je nova misel in ga toplo pogrela.

Ob vratih v hlev je našel vile. Zasadil jih je v gnoj in nato vrgel blato na Klančarjev zid. Pomakal je gnoj v rjavo mlakužo, ki se je bila scedila s kupa v kotanjo, majal je, škropil steno ob lestvi, v višek pod okno.

«Zdaj boš imela svinjak!» Sladko občutje mu je poigravalo v srcu. Maščeval se je za Tereziko in Dolfija, Ano in Ivana.

Smrad se je širil iz gnoja; tudi od zida mu je udarjal v nos. Povohal je roki, smrdeli sta, prav tako obleka. «To se razkadi, roki si umijem.»

Lestev je pustil na mestu, kakor jo je bil prislonil k zidu. Odtihotapil se je po ovinkih, čez pregraje. Njegovi koraki so zamrli v noči.

Velik dan je že bil, ko je sosed odprl v Klančarjevo vežo. Jezo je prinesel na obrazu. Razkoračil se je v veži: «Ni lagal Blažič! Tvojo hišo poglej! Svinjaku je podobna.»

Klančar je izpraševal z očmi. Sosed ga je vlekel skozi kuhinjo na drugo stran hiše in mu pokazal steno.

«Moje lestve, mojega orodja in gnoja ne puste v miru.» Pljunil je: «Svinjak!»

Klančar je buljil v prislonjeno lestev, v zamazani zid. Zajecljal je v soseda nekaj nerazumljivih besed.

«Domov mi spravi orodje!» je zarežal sosed. «Tja, kjer je bilo!»

Klančar je odskočil, kakor da se je prebudil nenadoma. Zacepetal je z nogama, nato je planil na klanec, od tod iz vasi na polje.

Žena je v strahu zaklicala za njim. Ni jo slišal.

Ana je plela na njivi. Jožef je bil to leto prvič nabrusil koso, da nakosi živini zeleno krmo.

Pridivjal je Klančar. Čez razore se je podajal z dolgimi koraki. Ni pogledal, ali stopi na zemljo ali na setev.

«Svinjakarica!» je zakričal. Ana se je stresla ob nenadnem glasu. Skočila je pokoncu. Oče se je zagnal proti njej, kakor da jo hoče polomiti na tla. Takrat so se ji zdrle noge. Planila je v beg proti domu. Zajokala je, kakor onemogla, samotna ptica v produ. Neznano občutje nečesa groznega ji je zarezalo v dušo.

Bežala je mimo Jožefa, ga pogledala: «Pomagaj!»

Klančar se je opotekal. Sapo je izgubil. Jeza ga je premagovala, da je lesenel v noge. Iz grla se mu je izvilo hropenje. Ni čutil, da beži pred njim lastna hči. Postal je zver.

Jožef je videl zariplega gospodarja. Vrgel je koso v travo in zbežal za njim. Ni vedel, čemu hiti, vedel je le, da mora hiteti. Obrnil se je proti zadnji strani hiše, da plane pri malih vratih v kuhinjo. Ob zidu je zagledal lestev, z gnojnico oškropljeno, pomazano steno. Še hitreje se je pognal mimo.

Na hišnem pragu je postal in prisluhnil. Nekod po prostih so se lovili nagli koraki. Zaslišal je vzdihe. Odprl je v sobico poleg kuhinje. Klančarica je stiskala otroke v kot in jih varovala s svojim telesom. Gledala ga je vsa prepadena: «Pomagaj, Jožef!»

Zaprl je vrata in stopil v vežo. V tem trenutku je pribežala po stopnicah Ana.

«Jožef!»

Skočila je v izbo. Takoj za njo je pridrvel Klančar. Jožef ga je pogledal srepo in mu zastavil pot. Gospodar je obstal ko prikovan v tla. Trenutek časa sta se gledala z ognjem v očeh. Klančar se je stresel.

«Vstran!»

«Nikamor! Pamet!»

Jožef je bil pripravljen na vse. Klančarja je Jožefova odločnost še bolj spodbodla. Vzgorel je znova.

«Vstran!»

«Ne!»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din. mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din. polletno 960 din. četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst